

**İLKOKUL BEDEN EĞİTİMİ ve OYUN DERSİ
OYUN OYNUYORUM DERLEME KİTAPÇIĞINDA
YER ALAN ÇOCUK OYUNLARININ
DEĞERLER AÇISINDAN İNCELENMESİ
ve BUNA YÖNELİK
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ**

Hatice ALBAYRAK

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Doç. Dr. Nuray KURTDEDE FİDAN

Haziran, 2019

Afyonkarahisar

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANA BİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

İLKOKUL BEDEN EĞİTİMİ ve OYUN DERSİ OYUN
OYNUYORUM DERLEME KİTAPÇIĞINDA YER ALAN
ÇOCUK OYUNLARININ DEĞERLER AÇISINDAN
İNCELENMESİ ve BUNA YÖNELİK SINIF
ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ

Hazırlayan

Hatice ALBAYRAK

Danışman

Doç. Dr. Nuray KURTDEDE FİDAN

AFYONKARAHİSAR 2019

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “İlkokul Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında Yer Alan Çocuk Oyunlarının Değerler Açısından İncelenmesi ve Buna Yönelik Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça’da gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

20/06/2019

Hatice ALBAYRAK

TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ ONAYI

JÜRİ ÜYELERİ

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Nuray KURTDEDE FİDAN

Jüri Üyeleri : Prof. Dr. Mehmet GÜLTEKİN

: Doç. Dr. İjlal OCAK

İmza

İlköğretim Anabilim Dalı İlköğretim Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi öğrencisi Hatice ALBAYRAK' ın “İlkokul Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında Yer Alan Çocuk Oyunlarının Değerler Açısından İncelenmesi ve Buna Yönelik Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri” başlıklı tezi, 20/06/2019 günü saat 14:00’ de Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Sınav Yönetmeliği’ nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıda isim ve imzaları bulunan jüri üyeleri tarafından değerlendirilerek kabul edilmiştir.

**Doç. Dr. Elbeyi PELİT
MÜDÜR**

ÖZET

İLKOKUL BEDEN EĞİTİMİ ve OYUN DERSİ OYUN OYNUYORUM DERLEME KİTAPÇIĞINDA YER ALAN ÇOCUK OYUNLARININ DEĞERLER AÇISINDAN İNCELENMESİ ve BUNA YÖNELİK SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ

Hatice ALBAYRAK

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İLKÖĞRETİM ANA BİLİM DALI

Haziran 2019

Danışman: Doç. Dr. Nuray KURTDEDE FİDAN

Bu araştırmanın temel amacı, ilkokul Beden Eğitimi ve Oyun dersinde kullanılan Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında yer alan çocuk oyunlarının değerler açısından incelenmesi ve Beden Eğitimi ve Oyun dersinde öğrencilere kazandırılan değerlere ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesidir. Nitel araştırma yaklaşımı benimsenerek gerçekleştirilen araştırmanın verileri doküman incelemesi ve yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla elde edilmiştir. Araştırmanın veri kaynaklarını Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında yer alan oyunlar ve 21 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır.

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında yer alan 285 oyun 27 değer temel alınarak doküman analizi yoluyla incelenmiştir. Ayrıca Erzurum il, ilçe ve köylerinde görev yapmakta olan 21 sınıf öğretmeninden yüz yüze bireysel görüşmeler ile veriler toplanmıştır. Değerler analiz edilirken Oyunlarda Yer Alan Değerleri İnceleme Formu kullanılmıştır. Doküman incelemesi sonucunda Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki oyunlarda en fazla yer alan değerler;

yardımlaşma-dayanışma, çalışkanlık ve adil olma; oyunlarda en az yer alan değerler ise hoşgörü, aile birliğine önem verme ve iyimserlik olarak belirlenmiştir. 1.sınıf oyunlarında en fazla değer içeren oyun; Doğruyu Yapıştır Oyunu Kazan, 2.sınıf oyunlarında Asiye As, Aç Kuşlar 3. Sınıf oyunlarında Sporcu Hikâyesi, 4.sınıf oyunlarında Düşün-Bil-Bul oyunudur. Görüşmeler sonucunda öğretmenlerin çoğu, Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarından haberdar olduklarını; ancak çeşitli nedenlerle bu kitapçık ve kartlardan çok fazla yararlanamadıklarını belirtmişlerdir. Bunun sonucunda öğretmenler kitapçık ve kartlardaki oyunların yöresel farklılıklar, fiziki imkânlar ve kalabalık sınıflar gibi etkenler dikkate alınarak yeniden düzenlenebileceği önerisinde bulunmuşlardır. Beden Eğitimi ve Oyun yolu ile çocuğun saygı, sevgi, empati başta olmak üzere pek çok değeri kazandığını, bu değerleri kazandırırken çeşitli sorunların yaşandığını; ancak bu sorunları farklı çözüm yollarıyla çözmeye çalıştıklarını ifade etmişlerdir. Bu anlamda sınıf öğretmenleri Beden Eğitimi ve Oyun dersini daha etkin kullanarak bu derste değer öğretimine ağırlık verebilir. Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki eksiklikler gözden geçirilerek tekrar düzenlenebilir.

Anahtar Kelimeler: Değerler Eğitimi, Oyun, Beden Eğitimi ve Oyun, Sınıf Öğretmeni.

ABSTRACT

EXAMINATION OF THE CHILD GAMES IN THE BOOKLET OF ‘I AM PLAYING GAMES’ USED IN THE PHYSICAL EDUCATION AND GAME LESSON FOR PRIMARY SCHOOL IN TERMS OF VALUES AND CLASS TEACHERS’ VIEWS ABOUT THIS

Hatice ALBAYRAK

AFYON KOCATEPE UNIVERSITY SOCIAL SCIENCES INSTITUTE

PRIMARY SCHOOL DEPARTMENT

June 2019

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Nuray KURTDEDE FİDAN

The main purpose of the study is to examine the child games in the ‘I Am Playing Games’ booklet used in Physical Education and Game lesson for primary schools in terms of values and to determine the primary school class teachers' views about the values inculcated in the lesson of Physical Education and Game. The data of the research conducted by adopting a qualitative research approach was obtained through document analysis and interview form. The data of the research consists of the games from the booklet of ‘I am playing games’ and 21 class teachers.

285 games from the booklet, 'I Am Playing Games' based on 27 basic values were analysed by document analysis. Additionally, the views of 21 primary school class teachers working in the provinces, districts and villages of the city, Erzurum were aimed to be determined through face-to-face interviews with regard to the values inculcated in the lesson of Physical Education and Game. During the analysis of the values, A Research Form was used for the values included in the games. As a result of the document review, the values that were mostly included in the booklet of 'I Am Playing Games' were determined as caring-cooperation, diligence and being just; the least mentioned values in the games were determined as tolerance, emphasis

on family unity and optimism. The game which includes values the most for the first grade is 'Paste the Right One and Win the Game'. For the second grade, Asiye Hang, Hungry Birds are examples of this case. For the third grade, The Story of The Player involves the values the most. For the fourth grade, Think-Know-Find includes the values the most. As a result of the interviews, most of the teachers stated that they were aware of the booklet, 'I Am Playing Games'; and physical activity cards, but they specified that they could not benefit from this booklet and physical activity cards because of the various circumstances. As a consequence of this, the teachers suggested that the booklet, 'I Am Playing Games ' and physical activity cards be rearranged by taking the factors such as local differences, physical facilities and crowded classes into account. Teachers also stated that the child gained many values such as respect, love, empathy in particular through physical education and game. In the process of gaining those values, they had troubles caused by the students, families and the school itself; and they tried to solve the problems with different methods they used. In this sense, the primary school class teachers can make the Physical Education and Game lesson more effective focusing on value in this course. The booklet of 'I Am Playing Games' can be re-edited by reviewing the deficiencies in it.

Keywords: Values Education, Game, Physical Education and Game, Primary School Class Teacher.

ÖNSÖZ

Bazı başarıların gerçekleşmesi için desteğe ihtiyacı vardır insanın. Sona yaklaştığında gerçekleştirdiği başarının mimarı her zaman yanında olanlardır. Bu araştırma süresince araştırmamın mimarı olan ve beni yalnız bırakmayan, çalışmamın her aşamasını büyük bir titizlikle takip ederek bu araştırmanın var olmasını sağlayan kıymetli hocam ve tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Nuray KURTDEDE FİDAN' a,

Tez jürimde yer alan Sayın Prof. Dr. Mehmet GÜLTEKİN ve Sayın Doç. Dr. İjlal OCAK'a,

Araştırmaya hiç tereddüt etmeden katılan ve çok değerli fikirlerini paylaşan, Erzurum ilinde görev yapmakta olan 21 sınıf öğretmenine,

Araştırmanın her aşamasında vermiş olduğu moral ve destek ile bana güç veren ve hayatımın her alanında örnek kişiliği ile var olan sevgili ablam Emine TÜRKEÇ'e ve güler yüzlülüğü ile hep yanımda olan kardeşim Mehmet TÜRKEÇ'e,

En zor zamanlarda benimle birlikte bu yolda yürüyerek araştırmamda büyük katkıları olan kıymetli eşim Mustafa ALBAYRAK'a,

Duaları ile ayakta kaldığım ve her zaman “Sana çok dua ediyorum yavrum, korkma” sözü ile manevi anlamda biricik desteğim canım babaannem Emine TÜRKEÇ'e;

Değerler eğitimi çalıştığım bu araştırmada geriye dönüp baktığımda değer anlamında beni eksiksiz yetiştirip yüksek lisans aşamamın her anında benimle birlikte tekrar okuyan, her zaman gurur duyduğum kıymetli babam Hasan Hüseyin TÜRKEÇ ve bu süre içerisinde en güzel rol model olan canım annem Neriman TÜRKEÇ'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yapmış olduğum çalışmayı, yüksek lisansa kabul aldığım günlerde hastalık ile mücadele eden ve mezuniyetimi görmeyi çok isteyerek aramızdan ayrılan hayatımdaki ölümsüz kahraman, biricik dedem Mehmet TÜRKEÇ'e armağan ediyorum.

Hatice ALBAYRAK

İÇİNDEKİLER

Sayfa

YEMİN METNİ	ii
TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ MÜDÜRLÜĞÜ ONAYI	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
ÖNSÖZ	viii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ	xii

GİRİŞ.....	1
------------	---

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ LİTERATÜR

1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	8
1.1. “DEĞER” KAVRAMI TANIMLARI VE DEĞERLER EĞİTİMİ.....	8
1.1.1. Telkin Etme Yaklaşımı (Değerlerin Doğrudan Öğretimi Yaklaşımı).....	11
1.1.2. Ahlaki Gelişim (Ahlaki Muhakeme) Yaklaşımı.....	11
1.1.3. Değer Belirginleştirme (Aydınlatma) Yaklaşımı.....	13
1.1.4. Değer Analizi Yaklaşımı.....	13
1.1.5. Eylem/ Davranış Öğrenme Yaklaşımı.....	14
1.2. DEĞERLER EĞİTİMİNDE AİLENİN ROLÜ.....	14
1.3. DEĞER ÖĞRETİMİNDE OKULUN ROLÜ.....	15
1.4. DEĞER ÖĞRETİMİNDE ÖĞRETMENİN ROLÜ	17
1.5. BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN DERSİNİN TANIMI VE KAPSAMI.....	18
1.6. BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI.....	20
1.7. FİZİKSEL ETKİNLİK KARTLARI (FEK).....	20
1.8. OYUN OYNUYORUM DERLEME KİTAPÇIĞI.....	22
1.9. BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ AMAÇLARI.....	22
1.10. BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI.....	23
1.11. BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN DERSİNİN ÖNEMİ.....	24

1.12. BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA DEĞERLER.....	25
1.13. İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OYUN VE FİZİKİ ETKİNLİKLERLE İLGİLİ GELİŞİM ÖZELLİKLERİ.....	25
1.13.1. 6-8 Yaş Grubu (I. II. Sınıf) Gelişim Özellikleri, İlgi ve İhtiyaçları.....	25
1.13.2. 8-10 Yaş Grubu (III. IV. Sınıf) Gelişim Özellikleri, İlgi ve İhtiyaçları.....	26
1.14. BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN DERSİNİN ÇOCUĞUN GELİŞİMİNE ETKİSİ.....	27
1.14.1. Oyunun Çocuğun Fiziksel ve Psikomotor Gelişimine Etkisi.....	27
1.14.2. Oyunun Çocuğun Zihinsel Gelişimine Etkisi.....	29
1.14.3. Oyunun Çocuğun Sosyal Gelişimine Etkisi.....	29
1.14.4. Oyunun Çocuğun Dil Gelişimine Etkisi.....	31
1.14.5. Çocuğun Ahlaki Gelişimine Etkisi.....	31
2. YAPILAN ARAŞTIRMALAR	
2.1. YURT İÇİNDE YAPILAN ARAŞTIRMALAR.....	33
2.2. YURT DIŞINDA YAPILAN ARAŞTIRMALAR.....	40
İKİNCİ BÖLÜM	
YÖNTEM	
1. ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	44
2. ÇALIŞMA GRUBU.....	44
3. VERİ TOPLAMA ARACI.....	46
4. VERİLERİN TOPLANMASI.....	47
5. VERİLERİN ANALİZ EDİLMESİ.....	48
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
BULGULAR VE YORUM	
1. OYUN OYNUYORUM DERLEME KİTAPÇIĞINDAKİ OYUNLARDAKİ DEĞERLER VE FREKANSLARI	51
2. SINIF ÖĞRETMENLERİ İLE YAPILAN GÖRÜŞMELERDEN ELDE EDİLEN BULGULAR	67
TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	89
KAYNAKÇA	104
EKLER DİZİNİ.....	118

TABLolar LİSTESİ

	Sayfa
Tablo1. Çalışma Grubuna İlişkin Bilgiler.....	45
Tablo2. 21 Öğretmenlerle Yapılan Görüşme Tarihleri ve Süreleri.....	47
Tablo 3. Kodlayıcılar Arasındaki Uyum.....	50
Tablo 4. Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki Oyunlardaki Değerler ve Frekansları.....	51
Tablo 5. 1.Sınıf Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında Yer Alan Değerler ve Frekansları.....	52
Tablo 6. 2.Sınıf Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında Yer Alan Değerler ve Frekansları.....	57
Tablo 7. 3. Sınıf Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında Yer Alan Değerler ve Frekansları.....	60
Tablo 8. 4. Sınıf Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında Yer Alan Değerler ve Frekansları.....	64
Tablo 9. Öğretmenlerin Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarından Yararlanma Sıklıkları.....	68
Tablo 10. Beden Eğitimi ve Oyun Dersindeki Oyunların Öğrenciye Kazandırdığı Değerler.....	69
Tablo 11. Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Oyun Dersinde Oyunları Seçerken Faydalandığı Kaynaklar.....	72
Tablo 12. Öğretmenlerin Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarındaki Oyunların Yeterliliği Hakkındaki Görüşler.....	74
Tablo 13. Öğretmenlerin Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarındaki Oyunlara Yönelik Önerileri	77
Tablo 14. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersinin Öğrencilere Katkısına İlişkin Görüşleri.....	80
Tablo 15. Beden Eğitimi ve Oyun Dersinde Öğretmenlerin Değer Kazandırmada Karşılaştığı Sorunlar.....	83
Tablo 16. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersinde Karşılaşılan Sorunlara Yönelik Çözümleri.....	85

GİRİŞ

Ailede başlayıp okul hayatı boyunca kişinin yaşamında eylemlerine yön veren değerler eğitimi, her alanda gerekliliği ile büyük önem taşımaktadır. Gelişen ve değişen ihtiyaçlar eğitime yansımakta ve değerler eğitimi de bu ihtiyaçlar arasında yer almaktadır. Toplumları oluşturan bireyler, o toplumu ayakta tutan kimselerdir ve bu ayakta kalışın en önemli noktalarından biri benimsenen ortak değerlerdir. Toplumun temeli olan aile, kişiye değerleri kazandıran ilk yapıdır. Ailede verilen değer eğitimi okul aracılığı ile şekillenir. Değer eğitiminde önemli bir yere sahip olan ilkökul eğitimi, zorunlu eğitim olması açısından belki de değer eğitiminin verildiği temel eğitim kurumudur. İlkokul çağındaki öğrencinin yaş grubu dikkate alındığında bu değerleri çocuğa öğretmenin yollarından biri de oyunlardır. Beden Eğitimi ve Oyun dersi ile öğrenciye kazandırılacak olan değerler çocuğun ilgi alanı içerisinde daha kolay ve eğlenceli aktarılabilir. Beden Eğitimi ve Oyun dersinde değerler eğitimi ile ilgili araştırmalar yapılmış fakat Beden Eğitimi ve Oyun dersinde kullanılan Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki oyunlarda yer alan değerlerin araştırılmasına dair herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Öneminden bu denli söz edilen değerlerin Beden Eğitimi ve Oyun dersinde kullanılan Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki oyunlarda ne oranda yer aldığı ve Beden Eğitimi ve Oyun dersinde öğrencilere kazandırılan değerlere ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesinin bu alandaki eksikliği doldurması ve ileride yapılacak olan çalışmalara yön vermesi hedeflenmektedir.

Araştırmanın bu bölümünde problem durumu açıklanarak araştırmanın amacına, önemine, kapsam ve sınırlılıkları ile araştırmada kullanılan tanımlara yer verilmektedir.

PROBLEM DURUMU

Eğitim bir toplumun geleceğini şekillendiren en önemli unsurların başında gelmektedir. Eğitim, toplum için sağlıklı insan yetiştirmek adına gerekli olan çocuk gelişimini eksiksiz ve bütüncül çerçevede geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu bütüncül gelişim çocuklarda fiziksel, zihinsel, duygusal, ahlaki ve karakter gelişimini

içermektedir (Kumar, 2017). İnsanoğlu öğrenmeye anne karnında başlar ve yaşadığı süre içerisinde kendini bu eksene teslim eder. Yemek, uyumak, yürümek, konuşmak vs. gibi etkinlikler ile başlayan bu süreç, zaman geçtikçe toplumun gerekliliğini sağlayan davranışlar olarak şekillenir. Öğrenmek, başka bir deyişle eğitime süreci, yaşamı boyunca insanın her anında var olan kaçınılmaz bir gerçektir ve eğitimsiz bir toplum varlığını sürdüremez (Akdoğan, 2009). Varlığını sürdüren toplumlarda pek çok değişim yaşanmakta ve dünya bu değişim ile birlikte sürekli gelişim göstermektedir. Değişen ve gelişen yeniliklerin eğitimde de yer bulması kaçınılmazdır. Bu değişimle birlikte eğitimin işlevleri ve eğitimden beklenen hedef de gündün güne artmaktadır. Eğitim öğretimin hedeflerinden biri de kişiyi akademik olarak geliştirmektir fakat eğitim ve öğretimin kapsamı akademik başarı ile sınırlı değildir. Bireyler kendilerini çok yönlü geliştirerek bilimde, sanatta ulaşılmak istenen noktaya gelmeli, bunun yanında değerleri öğrenmeli, uygulamalı, aktarmalıdır. Bireylerin öğrendikleri bu değerleri aktarabilmeleri de değerler eğitimi sayesinde gerçekleşir (Çopur, 2018). Son zamanlarda değerler eğitimi, eğitim sistemimizde sıkça yer almakta, bu alanda sayısız araştırma yapılmaktadır.

Değer temelli eğitimin hedefi insanın entelektüel, fiziksel, ruhsal ve etik gelişiminde başarılı bir birey olmasını sağlamaktır. Değerler belirlenen programlara yerleştirildiğinde, o programın hedefi birlikte çalışma, sorumluluk, mutluluk, birlik, barış, saygı, sevgi, dürüstlük, özgürlük ve toleranslı olma gibi değerleri bireye aktarmaktır. Eğitimin temel amacı, öğrencileri akademik ve gerçek hayatın zorluklarına göğüs gelecek bireyler olarak yetiştirmektir (Chaitanya, 2017). Bu anlamda değer eğitiminin önemine vurgu yapılmakta ve ülkelerin değer eğitimine verdikleri önem gün geçtikçe artmaktadır. Verilen önem iki açıdan değerlendirilebilir: İlki her ülkenin sahip olduğu ve kültürel mirası olarak kabul edilen değere sahip çıkmak, her koşulda korumak ve gelecek kuşaklara aktarabilme isteği oluşturmak, ikincisi ise her geçen gün önemini kaybeden değerlerin önemini vurgulamak, yok olan değerleri tekrar diriltmek ve bu sayede ülkeleri ayakta tutabilmektir. Toplumların ayakta kalmaları yaşanan bozulmalardan etkilenmeden içinde bulunduğu değişimleri takip etmesi, var olan değerlere sahip çıkması ve bu değerleri gelecek kuşaklara aktarabilmesi ile mümkündür (Karagöz, 2013). Kişi eğitim ve öğretim ile bilgi edinir ve edindiği bu bilgiyi aktarabilir.

Çağdaş medeniyetler seviyesine ulaşmanın yolu da yine eğitimden geçmektedir. Çağdaşlaşmanın kolay yolu ise gelişen dünyanın isteklerini eğitim ve öğretimin hedefleri arasına almak ve bunu hayata geçirmektir. Bu nedenle ebeveynler çocuklarını iyi eğitim alabilmesi için iyi okullara göndermekte, toplumda kabul gören ölçülerle çocuğa eğitim aldırılmaktadırlar. Yetişen bireylerin hangi değerleri benimsemesi gerektiği konusunda görüş birliği olunan bir eğitim programı anlayışı yoktur (Açikel, 2018). Bireyin hangi değerleri benimseyeceği konusunda bir görüş birliğinin olmaması, değer eğitiminin bir ihtiyaç olarak kabul edilmediğini göstermez. Değer odaklı eğitim günümüz toplumlarının en önemli ihtiyaçlarından biridir. Bir diploma bir insanı bilgili ve entelektüel olarak tanımlamaya yetmez. Eğitimin amacı doğruyu yanlıştan ayırabilen, muhakeme yeteneği yüksek, adil, dürüst bireyler yetiştirebilmektir. Küreselleşmiş dünyanın, maddi rekabeti, değerlere ve ahlaki normlara verilmesi gereken önemi bastırmaktadır. Eğitimin temel amacı, yaşamı için gerekli olan fiziki ihtiyaçları karşılamak ile sınırlandırılmamalıdır. Eğitim bireye sosyal davranışları öğretir, başarılı olma ortamı sağlar, öğrenilen sosyal davranışlarla karakter ve davranışı güçlendirmeye yardımcı olur (Goswami, bt).

Eğitimden beklenen değerlerin bireye kazandırabilmesi için birey yaşadığı ortamda bütüncül değerlendirilmelidir. Alınan eğitim sadece okul içerisinde değerlendirilmemelidir. Birey okul içinde ve okul dışında aldığı eğitimi pekiştirir. Eğitimin bütünlüğü düşünüldüğünde değer kazanma noktasında aileye ve çevreye de bu konuda büyük görev düşmektedir. Bu bütünlük okuldaki eğitim kurumlarının yanı sıra okul dışı çevrede de ilerleyerek devam ettiğinde değerlerdeki kalıcılık ve aktarılabirlik mümkün olacaktır. Okul içindeki sorumluluk öğretmen ve programın etkililiğine bağlı iken, okul dışındaki en büyük sorumluluk ise erken çocukluk döneminde aileye düşmektedir. Aileler çocukları ve onların değerleri üzerinde olumlu ya da olumsuz etkisi olan ilk insanlardır (Brinda, 2016). Değerlerin çocuğa erken yaşlarda kazandırılması, içselleştirilmesi açısından oldukça önemlidir. Milli ve manevi değerlerin çocuğa en uygun zamanda en doğru şekilde aktarılması toplumun geleceği için yol gösterici olabilir. Okul ve aile iş birliği ile doğru şekilde harmanlanan çocuk geleceğe uzanan en önemli değerlerden biri haline gelebilir. İşte bu süreçte önemli kurumların başında okul öncesi dönemden sonra ilköğretim çağı

gelmektedir ve ilkokulda çocuğa oyun yolu ile değer aktarımı çocuğun daha eğlenceli ve keyifli zaman geçirmesine yardımcı olacaktır. Geçirdiği zamandan keyif alan çocuk, oyun içerisindeki değerleri de içselleştirebilir, içselleştirdiği değerleri zaman içerisinde koruyarak aktarılmasına katkıda bulunabilir.

Küçük yaşlarda içselleştirilmesi daha kolay olan değerlerin eğitiminde okul öncesi kurumlarından sonra en büyük öneme sahip kurum şüphesiz ilkokuldur. Hedef kitlenin çocuk olduğu düşünüldüğünde çocuğun ilgi alanının en çok oyun üzerine yoğunlaştığı ve bu oyunların çocuk için sonu hiç bitmeyen bir eğlence olduğu gerçektir. Çocuklar vakit buldukları her boş anda oyuna yönelmekte, içinde barındırdığı enerjiyi oyun sayesinde harcayıp aynı zamanda stres faktöründen arınmaktadırlar. Bu oyunlar çocuklar arasında iletişimi güçlendirmenin yanında onların birlikte sosyalleşmelerini de sağlamaktadır. Sportif faaliyetler sayesinde çocuklar okul kurallarını daha hızlı kavrayıp, okula olan uyumlarını da hızlı bir şekilde gerçekleştirmektedirler (Akgün ve İnan, 2010). Sportif etkinliklerin bireyde birçok alana katkıda bulunduğu bir gerçektir. Arnold (1984) spor etkinlikleri içerisinde adalet barındırdığını, kurallara sahip bir bütünlük olduğunu, spor aracılığı ile bireylerin sorumluluk ve özsaygı değerini kazandıklarını belirtmiştir. Bunun yanı sıra spor etkinlikleri ile kişinin engelleri aştığını kendini tanıdığını, grup arkadaşları ile işbirliği, saygı, dürüstlük, adil oyun oynama, merhamet gibi değerlerle hareket etmeyi öğrendiğini de ifadelerine eklemiştir (Jang, 2013).

Tüm bunlar düşünüldüğünde ilkokul programında çocuğun ilgi alanını kapsayan ve değer eğitiminin ona eğlenceli bir şekilde aktarılmasında faydalanılacak olan derslerin başında Beden Eğitimi ve Oyun dersi gelmektedir. Özenin çocuk olduğu düşünüldüğünde değerleri öğrencilere kazandırmanın en etkili yolu şüphesiz ki oyunlardır. İlkokul programında yer alan Beden Eğitimi ve Oyun dersi oyun aktivitelerinin fazla olduğu tek derstir. Öğrenciye birçok fayda sağlayan Beden Eğitimi ve Oyun dersi, öğrencileri sportif ve fiziksel anlamda geliştirerek karakter ve ahlak kavramlarını öğretir. Yapılan araştırmalar beden aktiviteleri içerisinde olan çocukların, beden aktivitesi içerisinde yer almayan diğer çocuklara göre daha fazla motor becerilerini geliştirdiklerini, akademik başarılarının yüksek olduğunu ve okula karşı olumlu tutum geliştirdiğini göstermektedir (Naspe, 2001). Acar (2012) yapmış olduğu çalışmada Beden Eğitimi ve Oyun dersine katılan öğrencilerin istek, coşku ve

heyecanlarının bu ders yardımı ile arttığını gözlemlemiştir. Ayrıca kaynaştırma ve problemlili öğrencilerin bu oyunlar sayesinde okula uyumunda ve devamlılığında artış yaşandığını vurgulamıştır. Dağdelen ve Kösterelioğlu (2015) yapmış oldukları araştırmada Beden Eğitimi ve Oyun dersinin çocuklarda fiziksel ve zihinsel gelişimi desteklediğini, paylaşma alışkanlığı kazandırdığını, öğrencide rekabet ve sorumluluk duygusunu artırdığını vurgulamıştır. Bunun yanında Beden Eğitimi ve Oyun dersinin öğrencide geliştirdiği bir diğer alan ise değerlerdir (Görgüt, 2015). Gündüz, Aktepe, Gündüz, Aktepe, Uzunoğlu ve Gündüz (2017) okulöncesi dönemde çocuklara oynatılan oyunların çocuğu çok yönlü geliştirdiğini, bunun yanında çocuğa birçok değeri aktardığını yaptıkları çalışma ile açıklamışlardır. Bozkurt ve Sözer (2017) Beden Eğitimi ve Oyun dersinde öğrencilere oyun yoluyla değer eğitimi araştırmasının sonucunda, öğrencilerin oyun aracılığıyla değerleri öğrendiklerini ve bunları kalıcı hale getirdiklerini belirtmişlerdir.

Küçük yaşta kazanılan değerlerin içselleştirilmesi ve bunun oyun aracılığı ile yapılması ileride oluşabilecek değer yoksunu bir toplumun varlığını engelleyeceği gibi, değerler eğitiminin etkili bir şekilde kazandırılması, toplumun sağlam temelleri ile varlığını sürdürmesini kolaylaştıracaktır. Bu bağlamda oyunların çocuk için önemi göz önüne alınarak ilkokulda en etkili yöntemlerden biri olan Beden Eğitimi ve Oyun dersinde kazandırılacak değerlerin belirlenmesi ve bu değerlerin nasıl, hangi kaynaklar yardımı ile yapıldığı önemlidir. İlkokul Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında yer alan oyunların çocuklara hangi değerleri kazandırdığı incelemeye alınarak bu değerlerin ne olduğu ve sınıf öğretmenlerinin bu derste değer öğretimine yönelik görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın temel amacı ilkokul Beden Eğitimi ve Oyun dersi Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında yer alan oyunların programda yer alan temel değerler açısından incelenmesi ve Beden Eğitimi ve Oyun dersinde öğrencilere kazandırılan değerlere ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesidir.

Alt Amaçlar

1. Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki oyunlarda hangi değerler ne oranda yer almaktadır?
2. Sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun dersinde;
 - ✓ öğrencilere Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki oyunları oynatırken kazandırdıkları değerlere,
 - ✓ oyunları seçerken yararlandıkları kaynaklara,
 - ✓ Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarının yeterliliğine,
 - ✓ Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarından yararlanma sıklıklarına,
 - ✓ oyunların çocuklara katkılarına,
 - ✓ öğrencilere değerleri kazandırırken karşılaştıkları sorunlara ve önerilere ilişkin görüşleri nelerdir?

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Değerler günümüzün en önemli konularından biri haline gelmiştir çünkü gerek toplumda gerekse dünyada kişiler arasında iletişim, samimiyet ve duygusal bağ günden güne azalmaktadır. Kişilerin toplumda birbirlerine olan güven duygusunun zayıflaması, sevgi ve saygının yitirilmesi iletişim bağlarını zayıflattığı gibi sağlıklı bir ortamın varlığını da beraberinde getirmektedir. İnsanların birbirlerine karşı olan tahammül sınırlarının azalması ve karşılıklı anlayıştan yoksunluk, toplumsal bütünlüğe zarar vermektedir. İnsanları bir arada tutan değerlerin önemi burada devreye girmektedir. Sevgi, saygı, arkadaşlık, yardımseverlik vb. gibi değerlerin azalması toplumda barış ortamını bozmakta ve beraberinde pek çok sorun ortaya çıkmaktadır. Toplumsal yapının bozulması, şiddet olaylarının artması, hırsızlık, dolandırıcılık bu sorunlardan sadece birkaçıdır (Senek, 2018).

Yaşanan sorunların giderilmesi için değerler eğitimi alanında çok sayıda araştırma yapılmaktadır; fakat oyun alanında değerler eğitimi ile ilgili az sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Bu çalışmadan elde edilecek bulgularla, Oyun Oynuyorum

Derleme Kitapçığındaki oyunlarda var olan değerlere ilişkin durum ortaya konulacaktır. Bununla birlikte Beden Eğitimi ve Oyun dersinde oğrencilere kazandırılan değerlere ilişkin sınıf oğretmenlerinin görüşleri belirlenecektir. Bu nedenle bu çalışmanın; değer kazanımında önemli bir yere sahip olan oyunların birlikte değerlendirilmesi ile Beden Eğitimi ve Oyun dersinde kullanılacak yeni oyunların oluşturulmasındaki çalışmalara yardımcı olacağı düşünülmektedir.

ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

1. Araştırma 2018-2019 eğitim oğretim yılı ile sınırlıdır.
2. Beden Eğitimi ve Oyun dersi kapsamında Oyun Oynuyorum Derleme Kitapıında yer alan 285 oyun ile sınırlıdır.
3. Araştırma, Erzurum merkez, ilçe ve köylerinde görev yapmakta olan 21 sınıf oğretmeninden yarı yapılandırılmış görüşmelerle elde edilen verilerle sınırlıdır.

TANIMLAR

Bu bölümde tezde sıkça kullanılacak olan bazı terimlerin tanımları verilmiştir.

Değer: Değer zel bir davranış ya da duruma karşın kişisel veya sosyal tercih durumunu gösteren inançtır (Rokeach,1973).

Değerler Eğitimi: Değerler eğitimi kavramsal olarak bireylerin sosyal, kültürel, estetik ve politik değerlerin telkinine karşılık gelmektedir (Veugelers ve Vedder, 2003).

Oyun: Doğaçlama olarak gelişen, ocuk yaşamında büyük bir önem taşıyan, çocuğun mutlu olma aracı, aynı zamanda görevidir (Başal, 2007).

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ LİTERATÜR

1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. DEĞER KAVRAMININ TANIMI VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Değer kavramı birçok bilim alanında yer almaktadır. Bu bilim alanlarının başında psikoloji, sosyoloji ve felsefe yer alırken aynı zamanda tarih, matematik, dini bilimler ve iktisatta da bu kavrama yer verilmektedir. İnsan davranışlarını konu edinerek yorumlayan değerler bu anlamda sosyal bilimler alanında oldukça önemlidir. Rutin yaşantımızın her alanında; gazetelerde, sokakta, markette, televizyonda vb., değer kavramı içeren sözlerle mutlaka karşılaşırız (Ulusoy ve Dilmaç, 2016). Yaşamın her alanında fazlaca yer edinen “değer” kavramına ilişkin pek çok tanım yapılmış ve bu kavram farklı kişilerce yorumlanmıştır. Yapılan araştırmalar incelendiğinde değer kavramı ilk kez 1918’de Znaniecki tarafından dile getirilmiş ve Latince “değerli olmak” ya da “güçlü olmak” anlamına gelen “valere” kökünden türemiştir (Bilgin, 1995). Türk Dil Kurumunda (2019) değer tanımı; bir şeye verilen önem, bu önemi belirtmeye yarayan soyut ölçü olarak verilmektedir. Halstead ve Talor (1996) değer kavramının tanımını; genel davranış olarak karar vermede inanç ya da eylemlerin değerlendirilmesinde kişisel bütünlük ve kimliğe bağlı ilkeler, idealler, standartlar, yaşam duruşu ve temel hükümlerdir diyerek yapmışlardır. Değer, davranışta bulunmadan önce alınan kararlardır. Hayat boyu gerçekleştirdiğimiz eylemleri kontrol altına almamıza yardımcı olan genetik bir birikimdir. Değer kazanabilmek için önce değerli görmek gerekir (Akarsu, 2015).

Powney ve diğerlerine (1995) göre değer kavramı 3 kısımdan oluşmaktadır:

- Değerler dinî ve ötesinde inancın ahlakî alanlarını oluşturur ve hayatımızın nasıl sürdürüldüğü, organize edildiği ve deneyimlendiği yönlerini ifade eder.
- Değerler biliş, duygu ve davranışlarımızın birbirleriyle ilişkili olmasıdır.
- Değerler temel değerler ve bağlamsal değerler olarak iki şekilde açıklanır.
- Temel olan değerler evrensel boyuttaki öğretileri içerirken, bağlamsal olan değerler belirli şartlardaki kesin davranışları ifade eder.

Ahlakî ve karakter eğitimi olarak da adlandırılan değerler eğitimi okul içerisinde öğrencilerin akademik başarısını güçlendirmek de dâhil olmak üzere

öğrencileri olumlu, etik, sosyal yanlılık eğitimlerini ve yeterliliklerinin gelişimini teşvik etmek için pedagojik açıdan destekleyici yapılar oluşturma çabasıdır (Berkowitz, 2011). Değerler, düşünme, bilme ve başkalarının hislerini anlama gibi gündelik davranışlara yön veren prensiplerdir. Doğruluk, mutluluk ve barış toplumda istenilen değerler arasındadır. Değerler eğitiminin sorumlulukları, bahsedilen tüm bu değerleri kişiye aktarmaktır (Kumar, 2017). Değerler eğitimi kısa vadeli ve uzun vadeli toplumsal ve bireysel refah için nitelikli yetişkinlerin kendi değerlerini açıkça ortaya koyduğu tutumları okullarda, evlerde, kütüphanelerde, dini ve gençlik örgütleri ortamlarında aktarma çabalarını içeren aktivitelerdir (Robb,1998). Rokeach değerler eğitimi sistemini evrensel bir boyutta değerlendirmiştir. Schwartz (1992) değerlerin ve inançların duygularla bağlantısını, eylemleri değerlendirme ve hüküm verme gibi davranışlarla bağdaştırmıştır (Paez ve Juanas, 2015). İnsanlığın bir krizden geçtiği söylenebilir. Bu kriz, yaşamın bilimsel ve mekanik yönlerine duyulan büyük ilginin insanı bir makine durumuna indirgemesinden kaynaklanmaktadır. Ahlaki değerler görmezden gelinmektedir. Fikir çatışması, görgü ve alışkanlıklar insan yaşamını olumlu ya da olumsuz bir biçimde etkilemekte ve eski olan her şeyi önemsizleştirmek günün modası haline gelmektedir. Küresel ve sosyal bu problemlerin çözümü değerler eğitiminden geçmektedir. Burada önemli olan hayatlarını ahlaki bir biçimde yaşayabilecek öğrenciler arasında değerleri geliştirebilecek bir eğitim verebilmektir. Bu eğitim öyle bir eğitim olmalıdır ki, öğrenciler neyin doğru neyin yanlış olduğuna karar verebilmeli, iyiyi kötüden ayırt edebilmeli ve adaletsizlikten uzaklaşarak adalet değerine dört elle sarılabilmelidirler. Bir öğrenciyi iyi bir insana dönüştürmek istiyorsak önceliğimiz ahlaki değerlerimizin gelişimi olmalıdır çünkü değerler insan varlığının temelini oluşturan ve hayatı anlamlı kılan unsurlardır. Değer eğitimi insanlık tarihi boyunca önemini hiç kaybetmemiştir; çünkü değerler hayatın her alanında ve her aşamasında karşımıza çıkmaktadır (Aneja, 2014).

Karşımıza çıkan değerler yenilenen ve değişen dünyadan etkilenmekte, Türk toplumunun değerleri de bundan payını almaktadır ve bu durumun ciddi boyutlara taşındığı görülmektedir. Değişimden en fazla etkilenen şüphesiz çocuklar ve gençler olmakta, bu değişim de ailenin bu konudaki sorumluluğunu artırmakta hatta zorlaştırmaktadır. Değer yargılarından uzaklaşarak bağı kopan bir toplumun var

olması çok zordur. Yaşadığımız toplumda günden güne artarak devam eden değer yoksunluğuna bağlı olarak hırsızlık, dolandırıcılık, kurallara karşı çıkma, argo sözlerin kullanılması, sigara ve alkol bağımlılığı, madde kullanımı vb. gibi davranışları baş göstermektedir. Toplum düzenini bozan bu davranışların önlenmesi için bireylere değer eğitimi verilmesi bir gereklilik haline gelmektedir. Bu yönden değerlendirildiğinde değer eğitimi oldukça büyük bir öneme sahiptir ve bu değerler doğru strateji, yöntem ve teknik kullanılarak öğretilmelidir (Aladağ, 2009). Değerler eğitimine öncelikli olarak ihtiyaç duyulmasının nedenlerinden biri de gençlerin kendilerine ve çevrelerine zarar verme eğilimlerinde görülen artıştır. Yaşanan bu artış toplumda var olan sorunları göstermekte, bu da ahlaki ve manevi yönden yenilenmenin yaşanması gerektiğini ortaya koymaktadır. Toplumlar varlıklarını sürdürebilmek, içerisinde barındırdığı bireylerin gelişimini desteklemek için değerlerin aktarımına ve bireyler tarafından benimsenmesine bir başka anlamda değerler eğitimine ihtiyaç duymaktadırlar (Güven,2014). Kumari (2013), değer eğitiminin amaçlarını şöyle sıralamıştır:

1. Çocuğun fiziksel ve ruhsal yönleri ile kişiliğini tam anlamıyla geliştirme,
2. Sorumluluk sahibi ve işbirliği yapabilen bireylerin yetiştirilmesi,
3. Bireye ve topluma saygı gösterme,
4. Vatanseverlik ve ulusal bütünleşme ruhunu geliştirme,
5. Farklı dini inançlara karşı hoşgörü ve anlayış geliştirme,
6. Demokratik bir düşünce ve yaşam tarzı geliştirme,
7. İnsanlar arasında kardeşlik anlayışını geliştirme,
8. Öğrencilerin kendilerine inanmalarını sağlama,
9. Öğrencilerin ahlaki kararlar almaları için ahlaki ilkeler benimsemelerine yardımcı olma,
10. Yaptığı çalışmalarda dürüstlük ve başkalarıyla ilişki içinde olmayı öğretmektir.

Geçmişten günümüze değerlerin kazandırılması ile ilgili çok sayıda yaklaşımdan faydalanılmıştır. Yapılan araştırmalara bakıldığında bu yaklaşımlarla ilgili ilk ciddi sınıflandırma Superka (1973) tarafından yapılan araştırmada ortaya konan yaklaşımlar telkin etme, ahlaki gelişim, aydınlatma/belirginleştirme, değer

analizi ve eylem/davranış öğrenmedir (Superka, Ahrens, Hedstrom, Ford ve Johnson, 1976).

1.1.1. Telkin Etme Yaklaşımı (Değerlerin Doğrudan Öğretimi Yaklaşımı)

İnsanoğlu varoluşundan bu yana toplumda var olan değerleri öğretmek için en çok telkin etme yaklaşımını kullanmıştır. Telkin etme yaklaşımı gerektiği kadar uyarıda bulunulduğunda ve uygulama gösterildiği takdirde “İnsan istenen davranışı gösterir.” inancı taşır (Superka vd., 1976). Kişiler hayatlarında karşılaştıkları ve yaşadıkları olaylardan bir takım deneyimler edinirler. Edindikleri deneyimler sonucunda karşılaştığı sorunları genç nesillerin yaşamasını istemezler. Her yaşantı sonucunda bir takım değerler kazanırlar ve kazandıkları değerler onlara göre doğru olanıdır. Kazandıkları bu değerleri genç kuşaklara aktarmak isterler. Bu aktarımı da telkin yolu ile yaparlar (Çopur, 2018). Örnek olma, olumlu pekiştirme ve olumsuz pekiştirme, taklit etme, azarlama, oyunlar, rol oynama yöntemleri telkin etme yaklaşımında kullanılmaktadır (Superka vd.,1976). Doğrudan değer öğretimi, okulda belirli zaman çerçevesinde, özel olarak belirlenen dönemlerde, değerlerin sistematik ve kasıtlı öğretimini ifade eder. Birçok durumda ahlak eğitimi bu şekilde verilmektedir. Bu yaklaşımda, aşılacak değerler açıklanır ve tartışılır. Bu değer masallar, anekdotlar, ahlaki ikilemler, gerçek yaşam olayları, fabllar ve hikâyelerle görselleştirilir (Kumari, 2013). Öğrenciler belirli, istedik değerler çerçevesinde hareket etmeleri için yönlendirilir. Değer telkini için pozitif ve negatif pekiştireç bu yaklaşımda öğretmeni destekleyen unsurlardandır (Chaitanya, 2017).

1.1.2. Ahlakî Gelişim (Ahlaki Muhakeme) Yaklaşımı

Kohlberg’in, ahlakî gelişimin 6 basamaklı teorisi bu yaklaşımda en sık kullanılan çerçevedir. Öğretmenler ahlakî gelişimi destekleyecek öğrenme deneyimleri oluştururlar. Bu deneyimler Kohlberg’in “rol alma” olarak adlandırdığı genel kategoride değerlendirilir. Rol almadaki kritik faktör empatidir. Kendini başkasının yerine koyan ve karar verme sürecini deneyimleyen öğrenci, tek bir açıdan ziyade genel bir çerçevede ahlaki kararları görmeye başlayabilir. Bu süreç içerisinde öğrenciler bir ikilemi tartışarak daha üst bilgiye ulaşma amacı ile deneyim

kazanırlar. Öğrenciler, bu yolla yansıtma ve tartışma sayesinde ortak bir karara varmak yerine, ahlaki değeri ifade etmesi için cesaretlendirilir (Chaitanya, 2017).

Kohlberg'in Ahlak Gelişimi Devreleri

Bu devreler gelenek öncesi, geleneksel ve gelenek üstü düzey olarak 3 evreden oluşmaktadır.

1. *Gelenek öncesi düzey*: Değerleri öğrenecek seviyeye gelen birey, bu değerleri öğrenirken ödül-cezayı önemser ve sonuçları buna göre değerlendirir. Bu düzey ceza ve itaat eğilimi, araçsal ilişkiler eğilimi (saf çıkarıcı yönelim) olmak üzere iki aşamadan meydana gelir. Ceza ve itaat eğiliminde bir davranış cezalandırılıyorsa kötü, cezalandırılmıyorsa iyidir. Cezadan kaçmak için kurallara uyulur. Araçsal ilişkiler eğiliminde ise çocuğun ihtiyaçları her şeyden önemlidir. Çocuk ödüllendirilen davranışları yapar, cezalandırılan davranışlardan uzak durur.
2. *Geleneksel düzey*: Diğer insanların beklentileri önemlidir. Çocuğun örnek aldığı kişilerin doğruları çocuk için de doğru kabul edilir. Bu düzey kişilerarası uyum eğilimi (iyi çocuk eğilimi) ve kanun düzen eğilimi olmak üzere iki aşamadan oluşur. Kişiler arası uyum eğiliminde çocuk davranışlarını başkalarını mutlu etmek için gerçekleştirir. Kanun ve düzen eğiliminde ise var olan sosyal düzen sorgulanmadan kabul edilir.
3. *Gelenek üstü (özerk ya da ilkeli) düzey*: İlk aşamada otorite kişiden bağımsızdır. İkinci aşamada kişi otoriteyi sorgulamadan kabul eder, son aşamada artık kişi kendine ait ahlak kuralları ile yargılama yapar. Bu düzey sosyal sözleşme eğilimi (kontrat ve yasaya uygunluk yönelimi) ve evrensel ahlak ilkeleri eğilimi olmak üzere iki aşamadan oluşur. Sosyal sözleşme eğiliminde birey, insani değer yargılarına ters düşen yasaları sorgulayabilir, reddedebilir ve değişmesini isteyebilir. Evrensel ahlak ilkeleri eğiliminde ise kişi ahlak ilkelerini kendisi seçerek oluşturur. Ona göre seçtiği ilkelere karşı olan yasalara uyulmamalıdır (Marçıl, 2012).

1.1.3. Değer Belirginleştirme (Aydınlatma) Yaklaşımı

Bu yaklaşım öğrencilerin hem mantıksal düşünme hem de farkındalık yardımıyla kişisel davranış biçimlerini değerlendirmesine ve değerleri gerçekleştirerek sınıflandırmasına yardımcı olur (Chaitanya, 2017).

Bu yaklaşım üç aşamadan meydana gelmektedir. Bu aşamalar; seçme, ödüllendirme ve hareket aşamasıdır.

1. *Seçme*: Bu aşamada öğrenci özgürce seçimde bulunur. Bireyin bir değeri seçip onu içselleştirmesinde herhangi bir otoriteden söz edilemez. Bu aşamada önemli olan noktalardan biri seçilecek olan değer tek seçeneğe bağlı kalınmaksızın alternatif değerler arasından seçilmesidir. Seçim yapılırken her bir seçeneğin muhtemel sonuçlarının da göz ardı edilmemesi şarttır.
2. *Ödüllendirme*: Öğrenci bu aşamada yapmış olduğu seçimden elde ettiği mutluluğu diğer bireyler içerisinde rahatça belirtir.
3. *Hareket*: Öğrencinin diğer iki aşamadan geçerek seçmiş olduğu değeri davranışa dönüştürmesi beklenir (Güven, 2014).

1.1.4. Değer Analizi Yaklaşımı

Bu yaklaşımla öğretmen belirli bir değeri kabul etmenin ahlaki değerini veya bir öğrencinin belirli bir değeri reddetmesini analiz edebilir (Kumari, 2013). Grup ya da öğrenciler sosyal değer problemleri üzerine çalışmak için özendirilirler. Bu yaklaşımda öğrenciden değer sorularını belirginleştirmeleri ve çatışmalı değerleri tanımlamaları istenir. Öğrencilerden gerçeği ve sözde gerçeklerin kanıtını belirlemeleri; aynı zamanda bir değere karar verme, benzetim yapma, çıkarımda bulunma ve değer prensiplerini test ederek son kararları netleştirmesi amaçlanır (Chaitanya, 2017). Değerleri kazanma aşamasında öğrenci sadece aklın gerektirdiklerini yapar. Bu yaklaşımda duygusallıktan söz edilemez. Asıl olan öğrencinin duygularını işin içine katmadan kademeli olarak ilerleyip değere ulaşmak ve o değeri kazanmaktır. Bu yaklaşım kademeli olarak değere ulaşma çabasıdır (Kurtulmuş, 2009).

1.1.5. Eylem/Davranış Öğrenme Yaklaşımı

Newmann ve Jones'un geliştirmiş olduğu yaklaşımın amacı, öğrencilere, sosyal ve kişisel eylemlerinde değer öğrenmeleri için imkân sağlamaktır. Bu yaklaşımda öğrenciye kişisel-sosyal yönden etkileşimde bulunan bir birey olduğu hatırlatılmalı ve bu konuda öğrenci cesaretlendirilmelidir. Burada bahsedilen öğrencinin tam bağımsızlığından ziyade, sosyal sistem veya bir topluluğun parçası olmasıdır (Demirhan, 2007). Sarı (2007) bu yöntemin doğrudan öğretim yöntemi alanında kullanıldığını belirtmektedir. Bireylere öğretilecek değerlerle tutarlı davranış sergilemesi için beş basamak işlem uygulanır. Uygulanan basamaklar; amaç belirleme, ölçüt belirleme, uygulanacak olan yöntemi seçme, seçilmiş olan yöntemi uygulama, değerlendirme ve gerekli olduğu yerde tekrar etmedir (Dilmaç, 2007).

1.2. DEĞERLER EĞİTİMİNDE AİLENİN ROLÜ

Bireyin kazanmış olduğu değerler çevresiyle etkileşimi sonucunda meydana gelmektedir. Kazanılan bu değerler genelleştirilen ve toplumun her kesimi tarafından doğru olarak nitelendirilen davranışlardır. Bir toplumun birlik ve bütünlük içerisinde olması değerlerin varlığı ile mümkündür. Toplumun var olmasında önemli rolü olan değerlerin, kaybolmadan gelecek nesillere aktarılması gerekmektedir. Bu aktarımın temel birimi ailedir. Gelecek neslin devamı olan çocuklarımızın mutlu ve sağlıklı bireyler olarak yetişmesinde ve değer eğitiminin aktarılmasında ailenin önemi büyüktür (Dilmaç, 2007). Aile; anne, baba ve çocuktan oluşan, sadece biyolojik olarak üreyip çoğalan bir birim olarak algılanmamalıdır. Aile, bireyin birçok yönden geliştiği, kişiliğinin şekillendiği yer, ayrıca toplumsal bir kurumdur (Akarsu, 2015). Ailede başlayan değer aktarımı ilk olarak okul öncesi daha sonra ilköğretim ile varlığını sürdürmelidir (Karagöz, 2013). Bu noktada aile değer öğretiminin ilk basamağı, okul ise bu basamağın geri kalan adımlarıdır.

Çocuk, değerler ile tanışırken okul ve aile işbirliği içinde olmalıdır. Okulda öğretilen değer ailede gösterilen davranışlar ile pekiştirilmelidir. Okulda edinilen bir değer ailede kalıcılık bulmaz, aksine anne ve babanın tutum ve davranışları ile tutarsızlık gösterirse bu değer anlamında çocukta çok büyük yıkımlara neden olabilir (Bayırlı, 2018). Anne ve babalar edindikleri tutum ve davranışları, kendi sahip oldukları halleri ile çocuklarına aktarmaktadırlar. Toplumun her kesiminin kendine

ait özellikleri olduğu gibi her ailenin de kendine ait tutum ve değerleri vardır. Bir başka deyişle her ailenin değer algısı ve uygulama biçimleri birbirinden farklıdır. Bireyler toplum içerisindeki davranışta bulunurken ailede almış olduğu tutum ve değeri de yaşatmış olmaktadır (Akarsu, 2015).

Tutum ve değerleri yaşatan insanlar, aynı zamanda kendilerini de yaşatmış olacaktır. Çünkü insanların değeri, değerleri içselleştirebilmeleri ve bu içselleştirdikleri değeri çocuklarına aktarabilmeleri ile kalıcı olmaktadır. Ailenin varlığını sürdürebilmesi saygı, sevgi, sabır, sadakat, sorumluluk ve hoşgörü gibi değerlerin varlığı ile mümkündür (Sağlam, 2017). Aile değer eğitiminde pergelin sabit ucu gibidir ve değer eğitiminin değişmez bir parçasıdır. Okul çağındaki çocukların eğitimine aileler dâhil olduğunda çocuğun almış olduğu eğitim daha anlamlı hale gelmektedir. Eğitimin başından itibaren sürecin devamında da çocuğun yanında olan aile, değer eğitiminde etkililiği artırmaktadır. Bu noktada ailenin değer eğitimindeki payı oldukça fazladır. Çocuğun okula başlamış olması aileyi sorumluluktan kurtarmaz. Aile ile işbirliği içerisinde olan okul değer eğitiminde başarılı olup çocuğa değer katabilir. Ailenin ilk eğitim kurumu olması sebebi ile değer eğitiminde de çok önemli görevi olduğunu, bu görev ve sorumluluğu kimseye ve hiçbir kuruma devredemeyeceğini bilmesi gerekir. Önemli olan ailenin çocuğa değer eğitiminde sahip olduğu sorumluluğun farkında olmasıdır (Sağlam, 2017). Bu sorumluluklarından birisi de ailenin ders anlatır gibi değer öğretiminden kaçınmasıdır. Aile istedik değerleri çocuğun gözlemleyerek öğrenebileceği fırsatlar yaratmalı, çocuğa imkân sunmalıdır. Çocuklar gözlem yoluyla öğrenirler. İyi ahlaklı kişiler insanlar tarafından sevilir, saygı duyulur. Her zaman herkes tarafından hoş karşılanır. Çocuklar iyi davranışları örgün öğretimden ziyade gözlem yoluyla ailelerinden edinirler. Bu yüzden aileler çok dikkatli olmalıdır. Çocuklar çok iyi birer gözlemcidirler. Ebeveynlerin hal ve hareketlerini, konuştuklarını hatta jest ve mimiklerini anında ve ustaca gözlemleyip taklit edebilirler (Brianda, 2016).

1.3. DEĞER ÖĞRETİMİNDE OKULUN ROLÜ

Toplumun gelişmesinin bir sonucu olarak iş bölümü çeşitlilik gösterir. Sahip olduğu meslek hayatı kişinin uzmanlaşmasını gerektirir. Bu nedenle pek çok bilgi ve deneyim alanında uzman kişiler tarafından verilmekte ve bu durumu bir zorunluluk

haline getirmektedir. Gelişen ve çeşitlenen teknolojinin aktarılmasını artık aile, sokak ve iş yeri başaramaz. Bireylerin sahip olması gereken bilgi, beceri ve değerleri diğer bireylerle aynı ölçüde kazanabilmeleri, aldıkları ortak eğitim ile mümkündür. Bu ortak eğitimin verileceği yer “okul” olarak tanımlanır (Fidan, 2012). Okullar bireylerin iyiyi keşfetmelerine ve iyi karakterli olmayı öğrenmelerine yardımcı olmak için rolünü daha da güçlendirmelidir. Karakter eğitimi kayıtlı insanlık tarihi kadar eskidir. Karakter eğitiminin başlangıcı, medeniyetin başlangıcına kadar dayanmaktadır. Tarihsel olarak medeniyetler kültürel değerlerini, kültürlerini koruma amacıyla nesilden nesile aktarmıştır. İki bin yıl önce Aristo erdem ve öz disipline dikkat çekmiş, iyi alışkanlıklar için bunların düzenli olarak gösterimini ya da uygulamasını iyi karakter olarak tanımlamıştır. İyi karakterin gelişimi değerler eğitimi programlarının merkezine konumlandırılmıştır (Titus, 1994).

Okul, eğitim için çok önemli, yeri doldurulamaz ve vazgeçilmez bir kurumdur. Okulları yaygın eğitimden ayırarak örgün eğitim kurumları olarak değerlendiririz. Bu ayırımın sebebi okulla özel olarak meşgul olmak ve onu daha yakından tanımak için yapılmaktadır. Kolay ulaşılabilir ve sayıca fazla olan ilköğretim okulları sayesinde çocuk küçük yaşta değer eğitimi almaktadır (Aydın, 2010). Eğitim kademeleri arasında en önemli olanı ilköğretimdir çünkü zorunlu olan sekiz yıllık eğitimden sonra birçok öğrenci maalesef eğitime devam etmemektedir. Bu nedenle ilköğretim çağında edindikleri bilgi, beceri ve değer kavramları geri kalan hayatlarına yön vermektedir. Eğitimine devam eden bireylerde ise ilköğretim kademesinde edindikleri bilgiler, diğer eğitim kurumlarında alacakları bilginin temelini oluşturmaktadır. Bütün bu sebepler değerlendirildiğinde ilköğretim çağında kazandırılan değerler oldukça önemli bir yere sahiptir (Özmen, Er ve Gürgil, 2012).

Küçük yaşta öğrenilen değerlerin alışkanlık haline gelmesi okullardaki eğitimle mümkündür çünkü çocuk vaktinin çoğunu okulda bulunduğu sosyal ortamda geçirmektedir. Okullardaki uygulanan değerler eğitiminin temel amacı öğrencilerde kişiliği şekillendirmek ve topluma uyum sağlamış iyi bireyler olmalarını sağlamak için verilen eğitim ve öğretimden sonra, onları kendi ahlak anlayışlarına uygun yönlendirmektir (Apaçık, 2018). Bu yönlendirme sürecinde çocukları etkileyen birçok unsur devreye girmektedir. Bunların başında her evde bulunan televizyonlar gelmektedir. Televizyon aracılığı ile yayınlanan programlar hayatımıza büyük oranda

etki etmekte, öğrencilere okulda verilmesi hedeflenen değerlerin kazandırılmasını güçleştirmektedir (Yazıcı, 2006). Tüm bu unsurlara rağmen değer eğitimi etkili ve verimli bir şekilde gerçekleştiğinde amacına ulaşabilir.

Etkili ve verimli bir şekilde değer eğitimi için okullar, temel değerleri anlama, bu değerleri benimseme ve bireyin kendi yaşamına aktarma noktasında öğrencilere yardım etmelidir. Okullar bireyi iyi insan olarak yetiştiren ve yetiştirdikleri iyi insanlara kazandırdıkları değerlerle toplumun ayakta kalmasını sağlayan kurumlardır. Bu bağlamda temel değerleri eğitim sistemi aracılığı ile öğrenciyi kazandırmak okuldan beklenenler arasındadır (Güven, 2014).

1.4. DEĞER ÖĞRETİMİNDE ÖĞRETMENİN ROLÜ

Öğretmenler eğitim kurumlarının her kademesinde görev alırlar. Buldukları eğitim kurumunda var olan resmi programı uygularken aynı zamanda öğrencinin gelişim dönemlerini başarılı bir şekilde atlatmasında da görev üstlenirler. Bu gelişim dönemlerinden çocukluk ve ergenlik dönemleri, çocuklardaki en kritik noktalardır ve burada öğretmenlerin üstlendiği sorumluluk daha fazladır. Her meslek dalı profesyonel etik kuralları ve uygulamalarını dikkate alır. Öğretmenlik mesleği için de bu böyledir. Bu nedenle öğretmenler saygı, dürüstlük, yeterlilik, ahlaki erdem, sorumluluk gibi değerleri yüksek derecede taşımalıdır (Mabagala, Wanderi, Mwisukha, Muindi, 2012). Okuldaki eğitim-öğretim programını gerçekleştirerek var olan bilgi ve becerinin yanı sıra değer öğretimini de etkin bir şekilde gerçekleştirecek tek kişi öğretmendir. Aynı zamanda onların değerlerini içselleştirip, değerler sistemi oluşturmalarında öğrenci için en büyük modeldir. Öğretmenlerin bu süreç içerisinde sahip oldukları değerler önemlidir (Ünal, 2011).

İdeallerin ve değerlerin doğru ve etkili aktarılabilmesi için sağlıklı bir okul iklimi yaratmak şarttır. Burada en önemli unsur öğretmendir. Böyle bir iklimin oluşturulabilmesi için öğretmenlerin yapması gerekenleri Kumari (2013) şöyle aktarmaktadır:

1. Okulda sevgi, güven ve güvenlik atmosferi yaratmaya yardımcı olmak,
2. Çocuğu ve gelişim özelliklerini anlamak ve yöntemleri onlara uyarlamak,
3. Değer eğitimi somut durumlarla ilişkilendirmek,

4. Değer eğitimi için çeşitli müfredat etkinlikleri düzenlemek ve çocukların yaşayarak öğrenmelerine izin vermek,
5. Kasıtlı, doğrudan değer eğitimini tedbirli bir şekilde kullanmak,
6. Ne öğretirsek öğretelim, öğretmenlerin değer öğretici unsuru olduğunu unutmamak,
7. Çocukları öğretmenin bütün kişiliği ile etkilediğini unutmamak,
8. ‘Örnek öncülünden daha iyidir.’ Öğrenciler ile olan ilişkilerde dürüst olmanın zorunluluğunu bilmek,
9. Çocukları rasyonel tartışma ve düşünceden sonra bir şeyler yapmalarını sağlamak.

Öğretmenler öğrencilerin gidecekleri yere ışık tutan bir meşale gibidir. Bu da değerler eğitiminin özünü oluşturur.

Öğretmenlerin değerler eğitiminde olumlu ve sağlıklı rol üstlenebilmeleri, bu süre içerisinde herhangi bir olumsuzluğa neden olmamaları için şunlara dikkat etmeleri gerekmektedir (Titus, 1994):

1. Öğrencilerin bilgi, davranış ve duygularından yola çıkılarak onu bütün yönleri ile değerlendirmek.
2. Değer öğretiminde öğrencinin cesaretlenmesine yardımcı olmak; erdem, şeref ve onur vb. öğrenciyi kazandırırken özlü sözlerden ve alıntılardan yararlanmak.
3. Akran baskısından öğrencileri kurtararak becerilerini geliştirmek.
4. Öğrencide gözlemlenen yanlış davranışları, onun anlayacağı şekilde düzeltmek.
5. Öğrencilerin karma gruplarla iş birliği içerisinde olmalarını sağlamak.

1.5. BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN DERSİNİN TANIMI VE KAPSAMI

Çocukları anlamının, onlarla iletişim içerisinde olmanın, onların dünyasına dâhil olup paylaşmanın birçok yöntemi bulunmaktadır. Kullanılan bu yöntemlerin en iyi şekilde sonuç vereni ve çocuk için en sık tercih edileni oyundur (Kadim, 2012). Oyun kendiliğinden ortaya çıkan, zevk için yapılan ve herhangi bir düzenleme içermeyen eğlenceli bir davranıştır. Kuramcılarının görüş birliğinde olduğu konu, oyunun çocuk gelişiminde önemeli bir rolünün olmasıdır. Oyun, çocuğa dış

dünyadaki nesne ve kişilerle baş etmeyi öğretir. Bunun yanında çocuk kendi kurmuş olduğu dünyadaki pek çok düşünce ve duygu ile de baş etmenin yollarını öğrenir (Artar, 1999). Çocuk yaşamının odak noktası harekettir. Çocuklar çevreye karşı vereceği tepkileri çevreyle etkileşime geçerek öğrenir. Beden Eğitimi ve Oyun dersinde sunulan hareket eğitiminin kendi amaçları vardır. Aynı zamanda Beden Eğitimi ve Oyun dersi genel eğitim konuları, uygulanan yöntemler ve kullanılan araç-gereç bakımından genel eğitimin bir aracı konumundadır. İlköğretim okullarında uygulanan beden eğitimi öğretim programından beklenen, çocukta psiko-motor, bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişimi ve iletişim kurma becerisini geliştirmesidir. Program, çocuğu yaşam boyu egzersiz yapmaya istekli kılabacak, onu biçimlendirecek, onda beceri geliştirecek ve hareket yapmaya dönük olumlu tutum kazandıracak bir kaliteye sahip olmalıdır. Bu kalitede eğitimin yapılabilmesi ancak nitelikli ve çağdaş bir programla yetişmiş öğretmenler aracılığıyla gerçekleştirilebilecektir (Pehlivan, 2005).

Beden eğitimi, gerek okul içinde gerekse okul dışında bireyin hareket etme ihtiyacını karşılayan ve bu anlamda kendini geliştirdiği bir alandır fakat beden eğitimi Türkiye’de sadece askerlikle ilgili olarak ele alınmıştır. Galatasaray Lisesi beden eğitimi konusunda önemli bir yere sahiptir. Hazırlık sınıflarından başlanarak Beden Eğitimi ve Spor dersleri, ders programında yerini almıştır. Beden eğitimi derslerinin mevcut programlarda yer alması için II. Meşrutiyet döneminde, çalışmalar yapılmıştır (Pura, 1935: akt. Güven, 2003).

Beden Eğitimi olarak okutulan bu ders Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersi olarak 2012-2013 eğitim-öğretim yılından itibaren 1, 2 ve 3. sınıflarda haftalık 5 saat, 4. sınıflarda haftalık 2 saat olarak programda yerini almıştır. Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersi, oyun ve spor yoluyla öğrenme temelli bir derstir ve ortaokullarda uygulanan dersle hem içerik hem de alanda oluşturduğu algı bakımından bütünlük arz etmektedir. Bu nedenle Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersinin adı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 12.09.2018 tarihli ve 123 sayılı Kararıyla “Beden Eğitimi ve Oyun” olarak değiştirilmiştir (MEB, 2018).

1.6. BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Beden Eğitimi ve Oyun dersi öğrencilerin oyun oynama ve fiziksel pek çok aktiviteyi gerçekleştirmelerine yardımcı olmaktadır. Bu süre içerisinde öğrencinin oyun oynarken bedensel, zihinsel, duygusal, kişisel, sosyal yönden gelişimini destekleyen eğitim süreçlerini içinde barındırır. Eğitim süreci planlanırken öğrencinin içinde bulunduğu yaş aralığı ve yaşadığı yörenin beklentilerine dikkat edilerek planlama yapılır. Bu planlama göz önüne alınarak Beden Eğitimi ve Oyun dersi “Hareket Yetkinliği” ve “Aktif ve Sağlıklı Hayat” olarak iki öğrenme ve gelişim alanı üzerine kurulmuştur. Dokuz adet öğrenme çıktısı, iki öğrenme alanının destekleyicisidir. Sınıf seviyeleri dikkate alınarak hazırlanan kazanımlar, sarmallık ilkesi ve programın çıktıları hedef alınarak oluşturulmuştur (MEB, 2018).

Fiziksel Etkinlik Kartları (FEK) Beden Eğitimi ve Oyun dersinin amaçlarına ulaşmada öğretmen ve öğrencilere yardımcı olarak geliştirilmiştir. Fiziksel Etkinlik Kartları Beden Eğitimi ve Oyun dersi kazanımları ile oluşturulmuştur. Bu kartlar öğrencilerde hareket etme yeteneğini geliştirmek için resimli hazırlanarak sunulmuştur (MEB, 2018).

1.7. FİZİKSEL ETKİNLİK KARTLARI (FEK)

Beden Eğitimi ve Oyun dersi öğretim programında öğretmenlerin ve öğrencilerin bu dersi daha aktif geçirebilmeleri için Fiziksel Etkinlik Kartları (FEK) hazırlanmıştır. Bu kartlar oynanacak oyunun görsellerini içermektedir. Görseller oyunun nasıl oynanacağı hakkında bilgi vermekte, bu da oyun öncesi öğretmenin işini kolaylaştırmaktadır.

Sarı ve mor olmak üzere fiziksel etkinlik kartları iki gruptan oluşmaktadır. Sarı kart grubu içerisinde yer alan başlıklar şu şekildedir:

- ✓ Yer Değiştirme Hareketleri,
- ✓ Dengeleme Hareketleri,
- ✓ Nesne Kontrolü Gerektiren Hareketler,
- ✓ Birleştirilmiş Hareketler,
- ✓ Ek Kartlar yer almaktadır.

Mor renkteki kart grubu içerisinde yer alan başlıklar şu şekildedir:

- ✓ Hücüm Oyunları,
- ✓ File ve Raket Oyunları,
- ✓ Vurma ve Yakalama Oyunları,
- ✓ Etkin Katılım
- ✓ Ek Kartlar yer almaktadır.

Fiziksel etkinlik kartları içerisinde her oyun için arka ve ön yüzden oluşan toplam bir sayfaya yer verilmiştir. Sayfanın ön bölümünde geniş yer kaplayacak şekilde oyuna ait görsel bulunmaktadır. Bu görsel oyunun oynanma biçimi hakkında öğretmene ve öğrenciye yol gösterici niteliktedir. Görselin yanında sırası ile açıklama, öğretimsel uyarlama, güvenlik ve ekipman bölümlerine ait kısa açıklamalar yer almaktadır. Bu bölümler oynanan oyunlara göre değişiklik gösterebilmektedir. Açıklama kısmında oyunun ayrıntılı olarak nasıl oynanacağı hakkında bilgi verilmektedir. Öğretimsel uyarlama kısmında oyunun çeşitli şekillerde mekân ve kişi sayısına göre değişerek oynanabileceği bilgisi yer almaktadır. Güvenlik kısmında oyunun güvenli bir şekilde oynanması için yapılması ve yapılmaması gerekenler yer alırken, ekipman bölümünde oyun için gerekli ekipmanlar listesine yer verilmiştir. Kartın arka bölümünde öğrenme anahtarı, değerlendirme ve iyileştirme, çeşitlendirme ve sağlık anlayışı bölümleri yer almaktadır. Öğrenme anahtarı kısmında beceri öğrenme ve taktik öğrenme olmak üzere iki başlık bulunmaktadır. Burada oynanan oyunlara dair öğrenciye beceri kazandırmak ve oyuna ilişkin taktik geliştirmek amaçlanmıştır. Değerlendirme ve iyileştirme bölümünde öğrencinin oynadığı oyunu tüm yönleri ile değerlendirerek bundan sonra aynı oyunu daha iyi şekilde oynaması amaçlanmıştır. Çeşitlendirme kısmında “daha zor” ve “daha kolay” başlıkları yer almakta ve bu başlıkları oyunun kolay ya da zor oynanması için yapılması gerekenleri içermektedir. Son olarak sağlık anlayışı bölümünde ise dersin ve yapılan etkinliklerin öğrencinin sağlığına katkısını kavratmak amacı ile öğrenci aktif olarak kullanılır. Öğrenciye etkinlik yaptırılır, tartışma ortamı ile oynanan oyun tartışılır (MEB, 2019).

1.8. OYUN OYNUYORUM DERLEME KİTAPÇIĞI

Beden Eğitimi ve Oyun dersinin yardımcı kaynakları arasında Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı gelmektedir. Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki oyunlar sınıf seviyelerine uygun olarak (1.sınıf, 2. sınıf, 3.sınıf ve 4.sınıf oyunları) olarak kitap içerisinde gruplara ayrılmıştır. Bu gruplama bir yandan öğretmene zaman açısından oyunları seçme kolaylığı sağlarken bir yandan da sınıf seviyesine uygun oyun oynanmasını kolaylaştırmaktadır. Kitapta yöresel, geleneksel ve yaratıcı oyun örnekleri (derleme) sunulmuştur. Öğretmenler bu kaynaktan yararlanarak ders içi etkinliklerini zenginleştirebilirler (MEB,2012).

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı içerisinde; 1. sınıf düzeyinde 86, 2. sınıf düzeyinde 68, 3. sınıf düzeyinde 68 ve 4. sınıf düzeyinde 68 olmak üzere toplam 290 oyun yer almaktadır.

1.9. BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ AMAÇLARI

“Türk Milli Eğitiminin Genel Amaçları” ve “Türk Milli Eğitiminin Temel İlkeleri” ne uygun olarak öğretim programı hazırlanmıştır. Öğretim programında yer alan amaçlar şu şekildedir:

1. Bireysel gelişimleri dikkate alınarak okul öncesi kurumda eğitimini tamamlayan öğrencilerin bedensel, zihinsel ve duygusal açıdan sağlıklı gelişmelerine destek vermek.

2. Gelişim düzeyleri dikkate alınarak ilkokul eğitimini tamamlayan öğrencilerin ahlaki çerçeve ve kendi farkındalık düzeyine uygun, öz disiplin ve özgüven sahibi, günlük yaşamında ihtiyacı olan temel becerileri kazanan ve kazandığı bu becerileri hayatta etkili biçimde kullanarak sağlıklı birer birey olarak yetişmelerini sağlamak.

3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin ilkokul eğitimi sırasında sahip oldukları yetkinlikleri geliştirerek milli ve manevi değerleri içselleştiren, sorumluluk sahibi ve haklarının farkında olan temel becerileri edinmiş bireyler olarak yetişmelerini sağlamak.

4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin, ilkokul ve ortaokul süresince edinmiş oldukları becerileri geliştirerek, milli ve manevi değerleri hayata aktarabilen, üretici, ülke ekonomisine ve ülkenin refahına katkı sağlayan, ilgi, yetenekleri göz önüne alınarak bir meslek grubuna, yükseköğretim kurumuna ve hayata hazır bireyler olarak yetişmelerini sağlamak (MEB,2018).

1.10. BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ ÖZEL AMAÇLARI

Beden Eğitimi ve Oyun dersi öğrencilere hayatlarının diğer aşamalarında kullanacakları temel hareketleri, sağlıklı hayat becerilerini ve değerleri geliştirip bulunduğu eğitim kurumundan sonraki eğitim kurumuna hazırlamayı amaçlamaktadır.

İlkokulda Beden Eğitimi ve Oyun dersini işleyerek ilkokul eğitimini tamamlamış bir öğrenciden şu hedeflere ulaşması beklenir:

1. Beden Eğitimi ve Oyun dersinde temel olan hareketleri, kuralları basit etkinliklerde öz güvenli bir biçimde kullanır.
2. Hareket becerilerini içinde barındıran kavramları bilir ve bunları kullanır.
3. Oyuna ait taktikleri kullanır.
4. Beden Eğitimi ve Oyun kavramları ile dersin ilkelerini açıklar ve bu kavramları sağlıklı olmak, fiziksel uygunluğunu geliştirmek için kullanır.
5. Beden Eğitimi ve Oyun dersi etkinliklerine fiziksel uygunluğunu geliştirmek ve sağlıklı olmak için düzenli bir şekilde istekli olarak katılır.
6. Kültürel değerlere ilişkin Beden Eğitimi ve Oyun dersinde şu amaçlara ulaşır:
 - a. Kendi kültürünün ve diğer kültürlerin sahip olduğu geleneksel oyun ve dansları bilir.
 - b. Kutlama, tören ve bayram etkinliklerine istekli şekilde katılır.
7. Beden Eğitimi ve Oyun dersinde kendini tanır, kendine güvenir ve zamanı etkili bir biçimde yönetir.
8. Beden Eğitimi ve Oyun dersinde arkadaşları ile iş birliği yapar, iletişimini güçlendirir, adil bir şekilde oyun oynar, liderlik, duyarlılık ve saygı bakımından kendini geliştirir (MEB, 2018).

1.11. BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN DERSİNİN ÖNEMİ

7- 14 yaş aralığındaki ilköğretim öğrencileri için hareket olmazsa olmaz bir uğraş alanıdır. Koşmak, zıplamak, yerde yuvarlanmak ve buna benzer birçok aktiviteyi gün içinde defalarca yapmak onları hiç yormaz. Montaigne çocuklarının oynadıkları oyunun onlar için oyun değil en ciddi uğraş alanı olduğunu ifade etmiştir. İşte tüm bunlar düşünüldüğünde organların kontrollü çalışması, etki-tepki, denge, estetik, kuvvet gibi yönlerin gelişimini sağlayan ders Beden Eğitimi ve Oyun dersidir (Sarıtaş, bt.). Gelişmiş ülkelerin eğitim programlarında yer alan Beden Eğitimi ve Spor dersi ülkemiz ilköğretim programları içerisinde de yer almaktadır. Bu dersin amacı, gerçekleştirdikleri hareketlerle gelişimlerini desteklemek ve öğrencide var olan potansiyeli en üst seviyeye taşımaktır (Arslan, 2008). Bu amaçların yanında oyunlar çocuğun birçok gelişim basamağını desteklemekte ve içinde barındırdığı değerleri öğrenciye kazandırmaktadır.

Yılmaz (2018) Beden Eğitimi ve Oyun dersinin önemine vurgu yapmış, çocukların bu dersi kaliteli bir şekilde geçirdiklerinde kazanabilecekleri avantajları şöyle sıralamıştır:

1. Çocuğu fiziki açıdan geliştirir.
2. Birçok beceri ile birlikte motor becerilerin gelişmesini sağlar.
3. Fiziksel aktiviteleri düzenli ve sağlıklı yapmasına yardımcı olur.
4. Öz disiplini öğretir.
5. Öğrenciyi sağlıklı ve zinde yapar.
6. Ahlaki gelişimi, liderlik algısı ve işbirliği gibi pek çok değerın gelişimine olanak sağlar.
7. Stres, gerginlik ve kaygı düzeyini azaltır.
8. Akran ilişkilerini güçlendirir.
9. Beden eğitimi çocukta özgüven ve kendine olan saygıyı artırır.
10. Beden eğitimi bedeninize, sınıf arkadaşlarınıza ve takım arkadaşlarınıza saygı göstermenin gereklerini öğretir.
11. Hedefleri belirlemede yol göstericidir.
12. En önemlisi de akademik performansı güçlendirir.

1.12. BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA DEĞERLER

Sahip olduğumuz değerler öğretim programının özünü oluşturur. Geleneklerimiz ve geçmişimize dayanan kökleri ile köklerden beslenen dal ve gövdeleri bugüne ulaşmaktadır. Değerlerimiz karşılaştığımız güçlüklerle göğüs germemizi sağlar. Toplumlar geleceklerini değerleri benimsemiş insanlara borçludur. Bu sebeple eğitim sistemimiz bireye bu değerleri kazandırma amacı ile hareket eder. Temel beceri ve davranışları kazandırmanın yanında bireye değer öğretimi, eğitim sisteminin en temel görevlerindedir. Eğitim sistemi yetişmekte olan bireylerin var olan alışkanlıklarını, davranışlarını etkileyebilmelidir (MEB, 2018).

Değerler bireye öğretim programları yolu ile kazandırılır. Eğitim programları oluşturulurken; öğretim programları, eğitim materyalleri, ders dışı faaliyetler, öğrenme ve öğretme ortamları, mevzuat gibi eğitim sisteminin bütün unsurları değerlendirilerek var olur. Değerler ayrı bir ders, bir program ya da ünite olarak görülmemiş, eğitim sürecinin her alanında yer almıştır. Dürüstlük, dostluk, adalet, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, yardımseverlik, vatanseverlik öğretim programı içerisinde yer alan kök değerlerdendir. Bu kök değerler diğer kök değerler ve bağlı olduğu alt değerlerle birlikte etkili olacaktır (MEB, 2018).

1.13. İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ ve OYUN İLE İLGİLİ GELİŞİM ÖZELLİKLERİ

Beden Eğitimi ve Oyun dersi öğretim programı hazırlanırken ilkokulda eğitim gören öğrencilerin buldukları yaş aralığına bağlı olarak gelişim özellikleri temel alınmıştır. Yaşa bağlı olarak öğrencilerin gelişim düzeylerine ait özellikleri şu şekildedir:

1.13.1. 6-8 Yaş Grubu (1.2. Sınıf) Gelişim Özellikleri, İlgi ve İhtiyaçları;

1. Büyüme uzun ve yassı kemiklerde boyuna şeklindedir.
2. Vücut oranlar arasında denge oluşmamıştır.
3. Büyük ve küçük kas grupları arasındaki denge zayıftır.
4. Boydaki büyüme sebebiyle omurgada şekil bozukluğu ortaya çıkabilir.
5. Dikkatini uzun süre toplayamaz, gözü pek ve hareketlidir.
6. Bencillik duygusu ağırdır ve eleştiriden çok hoşlanmaz.

7. Hareketlidir, teoriden hoşlanmaz.
8. Grup ve takım oyunlarını daha çok tercih eder.
9. Yarışmalara özel ilgi duyar.
10. Çabuk yoruldukları için hareketler arası dinlenmeye ihtiyaç duyar.
11. Anne, baba ve öğretmenlerinden sevgi ve övgü bekler.
12. Sağlıklı ve dengeli beslenmeye ve dinlenmeye ihtiyacı vardır (10-12 saat uyku).
13. Kuralları fazla olan oyunları sevmezler, dikkatlerini uzun süre yoğunlaştıracakları oyunlardan çabuk usanırlar (Aracı, 2016).

1.13.2. 8-10 Yaş Grubu (3. 4. Sınıf) Gelişim Özellikleri, İlgi ve İhtiyaçları;

1. Sinir, eklem, kas koordinasyonu sağlanmaya başlamıştır.
2. Küçük kas grupları gelişmeye başlamıştır.
3. Boyuna büyüme yavaşlamış, enine büyüme başlamıştır.
4. Erkekler kızlara göre daha dayanıklı ve kuvvetlidir.
5. Dikkat süreleri artarak 20-25 dakikaya çıkabilir.
6. Gerçekçi düşünmeye başlamıştır, kendini eleştirebilir.
7. Beden ve ruh sağlığı arasında denge vardır.
8. Dürüst olmaya doğru söylemeye özen gösterir.
9. Yorgunluğunun farkında değildir.
10. Vücut gelişimine ve güzelliğine özen gösterir.
11. Oyun ve spor ilgi alanlarının merkezidir.
12. Ritmik çalışmalarda üreticidir, yeteneklerini göstermek ister.
13. Erkek çocuklar kuvvet-cesaret isteyen oyunlara, kızlar ise eğlenceli takım oyunlarına ilgi duyarlar.
14. Erkek ve kız çocukları ayrı takım oyunlarına ilgi duyar.
15. Öğrenme isteği sürekli, yeteneklerini göstermekten haz alır.
16. Yaklaşık 10-11 saat uyuyarak dinlenmeli ve beslenmelidirler. Büyüklerden anlayış ve ilgi beklerler (Aracı, 2016).

1.14. BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN DERSİNİN ÇOCUĞUN GELİŞİMİNE ETKİSİ

Beden eğitimi, bedensel gelişimi destekleyen, bireyin okul sonrasındaki hayatında iş ve sosyal faaliyetlerinde harcadığı enerjiyi en aza indirerek kullanmasına yardımcı olan, dolayısıyla organların kontrollü, yöntemli bir şekilde hareket etmesini sağlayan etkinlikler bütünüdür (Haywood, 1989). Oyun kendine has kurallara sahip, sınırlı bir yer ve zamanda oynanan, katılımda gönüllülük isteyen ve içine kattığı her bireyi farklı diyarlara götüren eğlenceli etkinliklerin adıdır. Çocuğun eğitim sürecinde oyunların önemi büyüktür. Yaşamında ona yardımcı olacak davranış, bilgi ve becerileri oyun oynarken doğaçlama öğrenir. Oyunlar yardımı ile yeteneklerini geliştiren çocuk aynı zamanda kişilik gelişimine de destek sağlar. Yardımlaşma, dürüstlük, kazanma ve kaybetme değerlerini, toplumdaki rol ve görevlerini oyun yardımı ile kazanır (Saban, 2009).

Yetiştirilmekte olan bireylerin sağlıklı bireyler olması ve nitelikli insan gücünün karşılanması için kişilerin sosyal, fiziksel, zihinsel ve duygusal açıdan geliştirilmesini sağlayacak uygulamalara olan ihtiyacı artırmaktadır (Aydın, 2017). Bu ihtiyacın giderilmesinde Beden Eğitimi ve Oyun etkin rol oynar çünkü bahsedilen tüm gelişim alanlarını içinde barındırır. Bireyi birçok farklı alanda geliştirdiği düşünüldüğünde Beden Eğitimi, eğitim ve öğretim amaçlarının tümünü gerçekleştirebilecek tek alan konumundadır (Gülüm, 2008). Beden eğitimi faaliyetleri düzenli ve sistemli bir biçimde gerçekleştirildiği zaman, insanların fiziksel uygunluğunun yanında pek çok sağlık özelliğinin de gelişmesine katkı sağlamaktadır. İlköğretim çağı çocukların bedensel gelişimlerinin hızlı olduğu dönemlerdendir (Aydın, 2017). Çocuk bu dönem içerisinde gelişen bedensel özellikleri göz önüne alındığında sürekli hareket halinde ve etrafı keşfetme çabası içerisinde. Çocuğun hareketli zamanlarını oyun ile geçirmesi birçok gelişim alanını destekleyecektir. Bu gelişim alanlarından birisi de fiziksel ve psikomotor gelişimdir.

1.14.1. Oyunun Çocuğun Fiziksel ve Psikomotor Gelişimine Etkisi

Fiziksel gelişim, bebeğin vücut büyümesi, kaba motor becerileri ve vücudun çeşitli organlarının büyümesidir. Eğer bebek yeni bir fiziksel yetenek edinirse bu

vücudunun ve yaşamının gelişme kaydettiği anlamına gelmektedir. Bu da bebeklikten başlayan ve ömür boyunca devam eden fiziksel büyüme takviminde bir olaydır (Garoo, 2019).

Gelişim, dokuların biyokimyasal yapısındaki olgunlaşma ve farklılaşmadır. Büyüme çocuğun fiziki gelişimi ile ilgili iken, gelişim psikomotor gelişim alanının ilgilendirir. Zıplama, hoplama, koşma gibi hareket içeren oyunlar sayesinde çocuğun sindirim, dolaşım ve solunum sistemi dengeli bir şekilde çalışır. Çocuk hareket ihtiyacını oyunlar yardımı ile karşılar. Oyun yolu ile sürekli hareket halinde olan çocuk vücudunda biriken fazla yağdan kurtulur, kas gelişimini destekler ve iç salgı bezlerinin düzgün çalışmasını sağlar. Ayrıca çocuk oyunlarla keşfetmeyi öğrenir, önce çevreden başlar, daha sonra dünyayı tanır. Algılama gücünü geliştiren çocuk hareket isteyen davranışları kolay ve hızlıca gerçekleştirir. Kolay gerçekleştirdiği davranışlar çocukta kas gelişimini destekler. Bu rahatlık kasları güçlendirir. Ayrıca çocuk dışarıda oyun oynadığı zaman çok daha neşelidir çünkü oyun oynarken farkında olmadan temiz hava içerisinde vücudunun ihtiyacı olan D vitaminini de almış olur (Akandere, 2006). Bütün bunlar çocuğun gerçekleştirdiği fiziksel aktivitelerin sonucudur.

Fiziksel aktivite doğumdan önce başlar. Geleneksel bir görüş şudur ki: Çocuk için hareket öncelikle refleksif yani istemsiz, dönüşlü ve belirli motor yetenekleri ile oldukça alakasızdır. Doğumdan belirli bir süre sonra bu hareketler istemli motor becerilerine dönüşür (Smith, 2014). Motor becerilerin aktif kullanıldığı alanlardan biri de oyundur. Küçük çocuklar oyun oynamayı çok severler ve engellenmeden özgürce hareket etmek isterler ancak özgürce hareket etmelerine izin verildiğinde bilişsel ve duyuşsal yönden olağanüstü derecede gelişirler. Özgürce hareket edebilme, çocuklara dış dünyaya tepki verme imkânı ve onunla iletişime geçecek somut fırsatlar sunar. Hareket çocuklar için hayatın sayısız harikasını keşfedebilme, deneyimleme ve içselleştirebilmelerinin tek yoludur. Hareket hayatın özüdür, hayatta kalmaktır. Çocuk bu sayede bilgi edinmesine olanak sağlayan verileri toplar. Aynı fikirlerini genişletir, dış dünya ile ilgili fikir edinir ve kendini ifade eder (David ve Gbenga, 2014). Bütün bu kazanımlar düşünüldüğünde oyun, bireye fiziksel alanda kendi yeterliliğini fark etme, farklı etkinliklere katılma, katıldığı etkinliklerden edindikleri ile boş vakitlerini değerlendirme fırsatı sunar (Orhan, 2016).

1.14.2. Oyunun Çocuğun Zihinsel Gelişimine Etkisi

Bilişsel gelişim küçük çocuklarda hızlıdır; çünkü henüz keşfedilmemiş bir dünya onları beklemektedir. Yaş ilerledikçe bilişsel gelişim de orantılı olarak azalır (Turan, 2015). Günümüzde nörobilimdeki gelişmeler gösteriyor ki, bilişsel gelişim ve beyin yapısı arasında güçlü bir bağlantı bulunmaktadır. Bilişsel fonksiyonlara fiziksel aktivitenin olumlu bir etkisi vardır (Zeng vd., 2017). Hareket ve düşünce birbirini besleyen iki kavramdır. Chomitz vd. (2009) hareket ve düşünce gücünün çocuğun gelişiminin ilk zamanlarında çok güçlü olduğunu, beden eğitimi öğretim programının başarı noktasında çocuğa çeşitli faaliyet ve tecrübeler kazandırdığını belirtmektedirler (Fontenot, 2009). İnsan eyleme geçmeden önce düşünür. Hayatın ilk iki yılında en önemli entelektüel kazanımlarından bir tanesi neden-sonuç ilişkisini kavrayabilmektir. Bu dönemde çocuklar neden-sonuç ilişkisini ayırt etmekte güçlük çekerler. Hauf ve Aschersleben (2008), yapmış olduğu araştırmada yedi aylık iki gruptan oyunu oyuncak ile oynayanların bu konuda daha iyi sonuçlar verdiğini görmüştür. Oyunda butona basınca ses çıkaran oyuncak ile oynayan çocuklar tepki vermiş ve aynı oyuncuğu belirli bir süre sonra aynı tepkiyi butona basarak defalarca göstermiştir (Smith, 2014). Yapılan araştırmaya bakıldığında çocukların oyun içerisinde hareketleri kavramaları ve bu sayede neden-sonuç ilişkisini kavrayarak zihinsel gelişimlerine katkı sağladıkları söylenebilir. Çocuk gelişen zekâsı ile çevreyi daha iyi öğrenir. Büyüme ve gelişme çağında oyun ile iç içe olan çocuk zihinsel kavramların çoğunu oyun yardımı ile bilir. Kalın-ince, soğuk-sıcak, büyük-küçük, ekşi-tatlı gibi duyu organlarımızla algılayabildiğimiz kavramların yanı sıra problem çözme, eşleme yapma, ayırma, birleştirme, gruplama gibi zihinsel işlemleri de oynadığı oyun içerisinde kavrar. Nesnelere arasındaki benzerlik ve farklılıkları kavrar, zihinsel olarak kendini geliştiren oyunlar yardımı ile düşünür ve algılama becerilerini geliştirir (Akandere, 2006).

1.14.3. Oyunun Çocuğun Sosyal Gelişimine Etkisi

Sosyal gelişim; dengeli bir dizi, bireyin diğer insanlarla iyi iletişim kurmasını sağlayan pozitif bir şekilde tepki vermesini ve olumsuz sonuçlardan kaçınacak davranışlar sergilemesine yardımcı olan sosyal beceriler ve öğrenilmiş uyum sağlama davranışlarıdır (Sami, Mahmoudi, Aghaei, 2015). İşbirliği, sorumluluk, empati, öz-

kontrol ve özgüven sosyal gelişimin temel becerileri olarak değerlendirilir. Sosyal olmayan çocukların diğer insanlarla iletişim kurarken bu yetenekleri edinmede ve hayatına uygulamada zorluk yaşadığı görülmektedir. Çocuk için oyun zihninde gerçekleşen ciddi bir olaydır. Bu yüzden oyunun kendisinden çok çocuğun gelişimine olan katkısı önemlidir. Çocuk için oyunun sonucu değil, süreci önemlidir. Çocuk sonucunu düşünmeden oyunu ve oyun içerisindeki süreçte kendisini düşünerek sürekli oyun oynar. Spor aktivitelerine katılım çocuk için sosyal becerilerinin gelişimine, özgüveninin yüksek oluşuna ve grup içerisinde liderlik yönünün gelişimine katkı sağlar (Sami vd., 2015).

Oyunda çocuk kendisine verilen cinsiyet kimliğini iyice pekiştirir. Üstlendikleri birçok oyunda aile bireyi rolüne bürünen çocuk onların kişilik özelliklerini ve sorumluluklarını da kavrar. Birçok meslek grubunun rolünü de yine oyun sayesinde öğrenen çocuk bu meslek gruplarının sorumluluklarını da kazanır. Problem çözme becerisi kazanan çocuk, oynadığı oyun ile moral gelişimini destekler. Oyun sayesinde çocuk toplumda kendine ayrılan yeri, insanların haklarına saygı duymayı, var olan haklarının farkında olarak onları korumayı, yardım etmeyi, liderlik yapmayı, paylaşmayı ve en önemlisi kazanmanın yanında kaybetmenin de doğal olduğunu öğrenir (Akandere, 2006). Öğrendikleri bu kazanımlar çocuğun bir toplumda var olabilme gücünü artırır çünkü her toplum bireylerden oluşur ve her toplumun kendine has sınırları vardır. Bu sınırlar yaygın değerleri belirli bir bölgedeki kültürel yapıyı oluşturur. Sosyalleşmek bireyin topluma uyumlu bir şekilde adapte olabilmesidir. Spor aynı zamanda büyük bir sosyal gruptur. Bu sosyal yeteneklerin geliştirildiği bir çevredir. Daha net bir şekilde ifade edilirse spor; bireylerin grup içerisinde pozitif ilişkiler geliştirebilme fırsatları yakaladıkları bir alandır (Proios, Athanailidis ve Giannitsopoulou, 2010). Oyun da sporun bir parçasıdır.

Oyun belirli kuralları olan bir takım çalışmasıdır. Kurallara uyulmadığı takdirde bireyler oyun dışı kalırlar. Çocuklar oyun dışında kalma kuralını bildikleri için kuralların dışına çıkmadan oyun oynamaya özen gösterirler. Toplumda bir kurallar dizisine sahiptir. Başkalarının haklarına saygılı olma, hakkını savunma, düşünceni ifade etme gibi topluma ait olan kurallarını çocuk oyun sayesinde öğrenmiştir çünkü çocuğun oyun oynadığı grup da küçük bir toplumu ifade eder. Bu

sayede kurallara uyan toplumun düzenini bozmayan çocuklar yetişmiş olur (Hazar, 2000). Bu oyunları kapsayan Beden Eğitimi ve Oyun dersi, sağlıklı, mutlu ve neşeli kişilerin yetişmesine yardımcı olurken topluma faydalı kişilerin gelişimine de katkı sağlamayı amaçlar (Öztürk, 2018).

Oyunların sosyal gelişime olan katkısı ülkelerin geniş çapta yaptıkları araştırmalar ile ortaya konulmuştur. İzlanda oyunların bireyde canlılara ve çevreye sorumluluk bilincini pekiştirdiğini belirtmiş, Danimarka beden eğitiminin öneminden bahsederken çocukların sorumluluk bilinci kazandıklarını ve sosyal çevreye dâhil olmalarında bireye yardımcı olduğunu belirtmiştir. Bazı ülkeler sporun şiddetin önüne geçtiğini ve şiddeti engellediğini vurgulamıştır (Orhan, 2016).

1.14.4. Oyunun Çocuğun Dil Gelişimine Katkısı

Dil, insanlar arasında düşünce aktarmanın yanında, düşünceleri düzenleyerek ifade etme imkânı sağlar. Kelimeler çocuklara yaşadıkları deneyimlerden çok daha fazlasını öğretir. Problem çözebilme, planlama yapabilme, hafıza, muhakeme gücü gibi bilişsel süreçler içerisinde de yer alan dil, çocuğun hayatı anlamasına ve anlatmasına yardımcı olur (Şahin, 2017).

Oyun çocuğun yaşamının vazgeçilmez bir parçası ve çocuğun gelişiminde etkili olan en önemli aracı aynı zamanda çocuğun doğal öğrenme alanıdır. Çocuk oyun sayesinde dili etkin kullanarak kendini ifade eder (Egemen, Yılmaz ve Akyol, 2004). Çocuk oyun içerisinde kurallara uymayı öğrenir. Bu kuralları oyun oynarken diğer arkadaşlarına aktarabilmesi, oyun içerisinde kendisini ifade edebilmesi çocuğun dil gelişimine büyük oranda katkı sağlar.

1.14.5. Çocuğun Ahlaki Gelişimine Etkisi

Bireyde kişilik gelişiminin önemli unsurlarından biri de ahlak gelişimidir. Ahlak kişide doğuştan olmayıp yaşamı boyunca etkileşimlerinden ve çevresinden edindiği birikimlerle oluşturduğu bir duygudur. Ahlak kavramları, belli dönemlerden geçerek olgunlaşır. Doğru ve yanlış birbirinden ayırt etmek, doğru olanı hayata uyarlamak kolay kazanılan davranışlar değildir. Her birin kendine has ahlak kuralları vardır (Kabaday ve Aladağ, 2010). Centilmenlik, spor ahlakının vazgeçilmez ilkelerinin başında gelir. Her şeyden önce ahlaklı bir spor kültürünün oluşabilmesi ve sporun daha anlamlı olması için her sporcu bu ilkeyi kendinde yaşatmalıdır.

Kurallara uygun olmayan ve oyun süresince hoş karşılanmayan davranışlar, yani atılan tekmeler ve yumruklar oyuna dışı hareketlerdendir. Tüm bu davranışların kötü sonuçlarının yaşanmaması için belirli kurallar belirlenmiştir. Aynı durumu Beden Eğitimi ve Oyun dersi için de söylemek mümkündür. Oyun sırasında uyulacak kuralları öğretmen belirler ve öğrenciden bu kurallara yakışan davranışlar göstermesini bekler (Güler, 2006). Öğrencinin belirlenen kurallara uyması aynı zamanda edinmiş olduğu ahlaki gelişimi ile ilgilidir. Çocuk ahlaki gelişiminde var olan davranışları Beden Eğitimi ve Oyun dersi kapsamında oynadığı oyunlarla geliştirebilir, ahlaki çerçevesini oluşturabilir. Kazandığı değer yargılarını oyun içerisinde sergileyip ahlaklı davranışlarda bulunan çocuk, göstermiş olduğu davranışların arkadaşlarından ve çevresinden kabul gördüğünü hissedecektir. Ahlaki çerçevesini genişleten çocuk bu sayede hem oyuna hem de sosyal çevreye dâhil olacaktır.

2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. TÜRKİYE'DE YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Apaçık (2018) tarafından yapılan “İlkokul 4. Sınıflarda Adil Olma ve Sorumluluk Değerlerinin Oyun ve Fiziki Etkinliklerle Kazandırılması” adlı yüksek lisans tez çalışmasında adil olma ve sorumluluk değerlerine yönelik oluşturulmuş oyun ve fiziki etkinliklerin öğrenciler üzerindeki etkisi araştırmaya çalışılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin daha önceden edindikleri adil olma ve sorumluluk değerlerini daha da genişlettikleri görülmüştür. Oyun ve fiziki etkinlikler dersinde değer öğretiminin oldukça etkili olduğu, değerleri somutlaştırdığı, değerlerin öğretilir değerler olduğu ve öğrenilen değerlerin bu ders yardımı ile kalıcılığa ulaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Görgüt ve Tutkun (2018) yapmış oldukları “Değerler Eğitimi Üzerine Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görüşleri” adlı çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinin değer eğitimi konusundaki görüşlerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Nitel araştırma yöntemi ile yapılan çalışma dokuz beden eğitimi öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu ile öğretmenlerin görüşleri alınmıştır. Araştırma sonuçlarında öğrencilere değerlerin aktarılması sürecinde sorumluluğun ailede başladığı ve sonra öğretmenler ile devam ettiği belirtilmiştir. Değerler eğitiminin beden eğitimi yoluyla öğrenciye kazandırılması öğretmenler tarafından öngörülmüştür. Bu ders aracılığı ile verilen değerler eğitiminin okul iklimine ve disiplinine olumlu bir katkısı olduğu belirtilmiştir. Öğretmenlerin dikkat çektiği bir diğer nokta da öğretmen yetiştirme programlarında teorik derslerin yanı sıra değerler eğitimi adına pratik kursların olması gerektiğidir.

Çivrilkara, Küçükkılıç ve Öncü (2017) tarafından yapılan “Sınıf Öğretmenlerinin Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi Hakkındaki Görüşleri” adlı çalışmada Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersine yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma Trabzon ilinde görev yapan 10 sınıf öğretmeni ile gerçekleştirilmiş, öğretmen görüşlerinin alınmasında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenler okullarındaki alt yapının bu dersi uygulamak için yetersiz olduğunu

belirtmişler, 1., 2., ve 3. sınıflarda uygulanan Oyun ve Fiziki Etkinlikler ders saatinin yeterli olduğunu ancak 4. sınıflara ayrılan ders saati süresinin bu ders için yeterli olmadığını belirtmişlerdir. Öğretmenler Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersinde başka dersleri işlediklerini ifade etmişlerdir. Dayanışma, iş birliği ve fiziksel becerilerin öğrencide geliştiği bu derste öğretmenlerin aslında gelişim ve öğrenme alanlarına tam hâkim olmadıkları bu araştırma ile ulaşılan sonuçlar arasındadır. Sınıf öğretmenleri Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersinde kendilerini bu dersin işleniş aşamasında yeterli görmediklerini bu nedenle dersin yürütücüsü olan Beden Eğitimi öğretmenleri tarafından verilmesini uygun bulduklarını ifade etmişlerdir.

Navdar (2017) tarafından yapılan “Sınıf Öğretmenlerinin Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersinin Öğretim Süreciyle İlgili Görüşleri (Rize İli Örneği)” adlı yüksek lisans tez çalışmasında sınıf öğretmenlerinin Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersinin öğretim süreci ile ilgili düşüncelerini belirleyerek bu dersi etkileyen çeşitli unsurlar hakkında görüş ve önerilerini almak amaçlanmıştır. Araştırma Rize ili Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı olan devlet okullarında görev yapan 9 sınıf öğretmeni ile yürütülmüştür. Araştırma sonuçlarına bakıldığında bu ders kapsamında kullanılan oyun kitapçığının öğretmenler tarafından yeterli bulunmadığı, okullardaki bahçelerin öğrencilerin oyun oynaması için yeterli büyüklükte olmadığı, okulda oyun ve fiziki etkinlikler dersi kapsamında öğrencilere öğretilecek materyal ve malzemelerin olmadığı, bu dersin işleniş hakkında okul yönetimi ve ailenin gereken önemi vermedikleri sonuçlarına varılmıştır. Bütün bu nedenler değerlendirildiğinde öğretmenler oyunun önemli olduğunun bilincinde olduklarını ancak sıraladıkları gerekçeler nedeniyle bu derse yeterince önem veremediklerinden dolayı işleyemediklerin, öğretmenlerin oyun ve fiziki etkinlikler dersi konusunda yeterince eğitim almadıkları için bu konuda kendilerini istedikleri oranda geliştiremedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Tutkun, Görgüt ve Erdemir (2017) yapmış oldukları “Karakter Eğitimi Hakkında Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görüşleri” adlı çalışmada amaç beden eğitimi öğretmenlerinin karakter eğitimini nasıl tanımladıkları ve Milli Eğitim müfredatı ile özel okul müfredatının karakter eğitimi için uygun olup olmadığını hatta karakter eğitiminin beden eğitimi derslerine uygulanıp uygulanamayacağını belirlemektir. Nitel araştırma ile hazırlanan bu çalışma Kütahya ilinde ikisi lise, üçü

ortaokulda olmak üzere altı beden eğitimi öğretmenini kapsamaktadır. Öğretmenlerin görüşlerinin alınması için yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlamıştır. Görüşmelerin analizinde beden eğitimi öğretmenlerinin düşünceleri şöyledir: Karakter eğitimi önce ailede başlar, sonra okulda ve bireylerin sosyal kabul görmesi ve doğru davranışları sergilemesi için verilen eğitimle devam eder. Öğretmenler görüşlerinde mevcut müfredatın benden eğitiminde karakter eğitimi verilmesine uygun olmadığını belirtmişlerdir. Öğretmenler beden eğitimi dersinin sosyal bir ders olmasından ve katılımcıların sürekli aktif bir şekilde iletişimde bulunmasından dolayı beden eğitimi dersi diğer derslere oranla karakter eğitiminin verilmesi için daha uygundur görüşünü belirtmişlerdir.

Yücekaya (2017) tarafından yapılan “Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Değerlerinin İncelenmesi” adlı yüksek lisans tez çalışmasında ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor derslerine ilişkin değerlerini bazı değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma Adıyaman İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı ortaokullarda öğrenim gören 798 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarında öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin değer puanları yüksek bulunmuş, kız öğrencilerin puanları erkek öğrencilere oranla daha yüksek çıkmıştır. Yaş ilerlemesine bağlı olarak değer puanlarında azalış tespit edilirken, yerleşim alanının büyümesi ile değer puanlarının arttığı görülmüştür. Spor kulüplerinde olan öğrencilerin değer puanları yüksek çıkmıştır. Bu sonuçlarla birlikte beden eğitimi ve spor dersi değer boyutları arasında orta düzeyde anlamlı ilişkinin varlığı tespit edilmiştir.

Akarsu (2015) tarafından “İlkokul (1-4) ve Ortaokul (5-8) Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Değerler Bakımından İncelenmesi ve Değerler Eğitimine İlişkin Öğrenci Algıları” adlı çalışmada ilkokul ve ortaokul müzik ders kitabında yer alan şarkılarda hangi değerlerin var olduğu ve bu değerlere ilişkin öğrencilerin algılarının araştırılması amaçlanmıştır. Araştırma karma yöntem kullanılarak nitel ve nicel boyutları ile incelenmiştir. Araştırma sonuçları incelendiğinde ilk ve ortaokul müzik dersi kitaplarında en fazla yer alan değer sevgi, en fazla tekrar eden diğer değerlerin ise sırasıyla vatanseverlik, estetik duyguların geliştirilmesi ve cesaret- liderlik değerleri olduğu görülmektedir. Araştırmada yalnızca bir kez tekrar eden empati, paylaşımcı olmak ve iyilik yapmak değerleri en

az yer verilen değerler olarak belirlenmiştir. Adil olma, alçakgönüllülük, misafirperverlik, nazik olmak ve selamlaşma değerlerine ise incelenen kitaplardaki şarkılarda hiç yer verilmemiştir.

Dalaman (2015) tarafından yapılan “Sınıf Öğretmeni Adaylarının “Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi” Dersine Yönelik Tutumlarının Değişik Faktörlerce İncelenmesi” adlı çalışmada amaç sınıf öğretmeni adaylarının Beden Eğitimi ve Oyun dersine yönelik tutumlarının üniversiteler, sınıfları, cinsiyet, geçmişte spor yapma, düzenli spor yapma ve öğretmenlik mesleğini tercih nedenleri gibi farklı faktörlerce incelenmesidir. Araştırmada Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi Dersine Yönelik tutum ölçeği 36 soruluk likert tipi anket uygulanmıştır. Yapılan analizler sonucunda aday öğretmenlerin tutumlarının geçmişte spor yapmaları ve halen spor yapanlar ile kendi isteği ile öğretmenliği tercih eden adaylarda daha olumlu olduğu görülmüştür.

Işıkgöz (2015) tarafından yapılan “Ortaokul Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programının Temel İlkelerine İlişkin Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görüşleri (Sakarya İli Örneği)” adlı çalışmada ortaöğretim 5., 6., 7., 8., sınıf beden eğitimi ve spor dersi öğretim programının temel ilkelerine yönelik beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Sakarya iline bağlı merkez ilçelerce görev yapmakta olan 87 beden eğitimi öğretmeni araştırma grubu olarak belirlenmiştir. Beden Eğitimi ve Spor dersi öğretim program içerisinde yer alan 19 temel ilkeyi kapsayan veri toplama aracı oluşturulmuştur. Araştırma sonuçları incelendiğinde beden eğitimi öğretmenlerinin yalnızca hizmet yılı ve eğitim durumu değişkenlerinde anlamlı bir farklılaşma görülmüş, öğretmenler belirlenen 19 temel ilke konusunda olumlu görüş bildirmişlerdir.

Şentürk, Yılmaz ve Gönener (2015) tarafından yapılan “Sınıf Öğretmenlerinin Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi İle İlgili Görüş ve Uygulamaları” adlı çalışmada sınıf öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersine yönelik görüş ve uygulamalarının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden olan tarama modeli deseni uygulanmıştır. Tortop (2010) tarafından geliştirilen sınıf öğretmenlerinin eğitsel oyun uygulamalarına yönelik görüş ve uygulamalarını belirlemeye yardımcı olan anket kullanılmıştır. Araştırmanın

sonucunda sınıf öğretmenleri oyun ve fiziki etkinlikler dersinin öğrenciye ve eğitime olumlu yönde katkı sağladığını vurgulamışlardır. Bunun yanında dersi uygulamak yerine diğer ders eksikliklerini telafi etmek için oyun ve fiziki etkinlikler dersinden yararlandıkları, yetersizlik noktasında okul idarelerinin kendilerine yardımcı olmadıklarını ve beden eğitimi öğretmenlerinin ilkokulda da derse girmelerinin derse olumlu katkı sağlayacağına vurgu yapmışlardır.

Aktan (2014) tarafından yapılan “100 Temel Eserlerde Yer Alan Değerlerle Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretim Programındaki Değerlerin Uyumu” adlı araştırmada 100 Temel Eser içerisinde yer alan değerler ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretim Programı’ndaki değerlerin birbiri ile uyumu incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi ile yapılan araştırmada yerli ve yabancı yazarlı toplam 21 kitap kullanılmıştır. İncelemeye dâhil edilen kitaplarda en fazla bulunan değerler, sevgi, yardımseverlik, saygı, estetik, dostluk, cesaret, merhamet, doğruluk, iyi niyet, güvenilirlik, fedakârlık, sorumluluk değerleridir. En az bulunan değerler ise bilimsellik, emaneti korumak, ibadet yerlerine saygı, tarihsel mirasa duyarlılık, Türk Bayrağı’na ve İstiklal Marşı’na saygı, demokrasi bilinci, doğal çevreye duyarlılık, görgülü olmak, sağlıklı olmaya önem verme, tutumluluk ve Türk büyüklerine saygı değerleri olmuştur. İncelenen kitaplarda din kültürü ve ahlak bilgisi öğretim programında yer alan değerlerden, iffet değerinin hem yerli hem de yabancı yazarlı eserlerde hiç yer almadığı tespit edilmiştir.

Kazu ve Arslan (2014) tarafından yapılan “Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersinin Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Elazığ İli Örneği)” adlı çalışmada Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersi ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma Elazığ ilindeki 44 birinci sınıf öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Öğretmenlere açık uçlu sorulardan oluşan anket formu uygulanmıştır. Öğretmenler vermiş olduğu cevaplarda Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersi programında yer alan kazanımların öğrenci seviyesine uygun olmadığını, bu derste materyal sıkıntısı çektiklerini, genelde basit hareketler yaptırarak bu dersi işlediklerini belirtmişlerdir.

Karagöz (2013) tarafından yapılan “İlköğretim Öğrencilerine Değerlerin Okul Şarkıları Yoluyla Kazandırılması” adlı doktora tezinde okul şarkılarının öğrencilerin değer kazanmadaki etkisi ve 5. sınıf öğrencilerine kazandırılan paylaşım, hoşgörü, sorumluluk değerlerinin öğrencideki farkındalık düzeyine katkısı araştırılmıştır. Araştırmada karma yöntem kullanılmıştır. Malatya ilinde alt sosyo-ekonomik düzeyindeki bir devlet okulunda yürütülen araştırmanın nicel sonuçları incelendiğinde öğrencilerin okul şarkıları yolu ile paylaşım, hoşgörü ve sorumluluk değerlerini daha iyi öğrendikleri ve öğrencilerin değerler konusunda farkındalıklarının geliştiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın nitel sonuçlarına bakıldığında ise uygulama yapılan deney grubu öğrencilerinin uygulama yapılmayan kontrol grubu öğrencilerine oranla paylaşım, hoşgörü ve sorumluluk değerini çok daha iyi kavradıkları ve açıkladıkları görülmüştür. Nitel ve nicel sonuçların birbiri ile tutarlılığı sonucunda ilköğretim öğrencilerine değerlerin okul şarkıları yolu ile kazandırılmasının etkili bir yol olduğu sonucuna varılmıştır.

Güven ve Yıldız (2013) tarafından yapılan “Sınıf Öğretmenlerinin Oyun ve Fizikî Etkinlikler Dersinden Beklentileri” adlı çalışmada sınıf öğretmenlerinin Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersi konusunda beklentilerinin ne yönde olduğu araştırılarak, dersin istenilen hedeflere ulaşması amaçlanmıştır. Araştırma nitel olarak yürütülmüş ve sınıf öğretmenlerinin beklentileri görüşme yöntemi ile belirlenmiştir. Araştırma Ankara merkezde görev yapmakta olan 12 sınıf öğretmeni ile yapılmıştır. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin spor salonuna ihtiyaç duydukları belirtilmiştir. Dersin yürütülmesi için gerekli materyallerin sağlanması, ilköğretim 1. sınıftan itibaren dersin beden eğitimi öğretmenleri tarafından yürütülmesi gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Öğretmenlere bu konuda seminerlerin düzenlenmesinin ve sınıf öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersinde başka dersler yerine bu dersi yürütmeleri gerektiği belirtilmiştir.

Dalaman (2010) tarafından yapılan “İlköğretim Birinci Kademedeki Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı Kazanımlarının Gerçekleşme Durumuna İlişkin Öğretmen Görüşleri” adlı doktora tezinde ilköğretim birinci kademedeki beden eğitimi dersi öğretim programı kazanımlarının gerçekleşme durumuna ilişkin öğretmen görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. İlköğretim birinci kademedeki beden eğitimi dersine giren öğretmenlerin cinsiyet, ilçeler, hizmet yılı ve mezun oldukları bölüm

değişkenlerine göre öğrenciye beden eğitimi dersi kazanımlarını öğretmede farklılığın olup olmadığı araştırılmıştır. Araştırma sonuçlarında beden eğitimi dersi veren öğretmenlerin bu derse ilişkin tutum ve uygulama durumlarına ilişkin görüşlerinin olumlu olduğu saptanmıştır. Sınıf öğretmenleri benden eğitimi dersini vermekte zorlanmazken, beden eğitimi öğretmenlerinin ilköğretim birinci kademedeki beden eğitimi derslerine girerken zorlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Müfettiş teftişleri yapılırken beden eğitimi dersinin geri planda kalarak bu derse gerekli önemin verilmediği tespit edilmiştir. Öğretmenlerin beden eğitimi dersine ait birçok kazanımı gerçekleştirdikleri bunun yanında gerçekleştirmedikleri kazanımların da var olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tortop ve Ocak (2010)'ın yaptığı “Sınıf Öğretmenlerinin Eğitsel Oyun Uygulamalarına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi” adlı çalışmada, sınıf öğretmenlerinin eğitsel oyun konusundaki görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretmenlere uygulanan anket yardımı ile veriler toplanmıştır. Araştırma sonucunda genel bir ifade ile sınıf öğretmenleri eğitsel oyunlar konusunda kendilerini yeterli bulmuştur. Erkeklerin bayanlara oranla kendilerini yeterli bulma düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Bunun yanı sıra aktif bir şekilde spor yapmış olan ya da sporla ilgilenen sınıf öğretmenlerinin yeterlilik düzeyinin çok daha fazla olduğu belirlenmiştir.

Gülüm (2008) tarafından yapılan “Adana İlindeki Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İlköğretim Okullarında Uygulanmakta Olan Beden Eğitimi Öğretim Programına Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tez çalışmasında beden eğitimi öğretim programını, beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleri ile değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırma Adana iline bağlı Seyhan ve Yüreğir ilçelerindeki beden eğitimi öğretmenleri ile gerçekleştirilmiştir. 133 beden eğitimi öğretmeni tesadüfî örneklem yöntemi ile seçilmiştir. Veriler “Beden eğitimi programı değerlendirme anketi” aracılığı ile toplanmıştır. Öğretmenlerin araştırma sonucunda içerik, program ile ilgili eğitim gereksinimi ve öğrenme – öğretme süreci bölümlerine yönelik birçok özelliğe yönelik “fikrim yok” şeklinde görüş bildirdikleri görülmüştür. Programın en olumlu özelliği, yaratıcılığı ve doğal merakı geliştirmesidir. En olumsuz bulunan özellik ise “okullar program için gerekli fiziksel koşullara (araç-gereç, tesis) sahiptir” özelliği olmuştur. Beden eğitimi öğretmenleri

dersi uygulama açısından sınıf mevcutlarının uygun olmadığını, ders saati ve araç - gereç yetersizliği nedeniyle bu programın uygulanamadığı görüşünü belirtmişlerdir.

Türkiye’de yapılan araştırmalarda değerler eğitimi, çocuk şarkılarında, edebiyat ürünlerinde, çocuk dergilerinde ve çocuk kitaplarında, uygulanmakta olan programda doküman analizi ile incelenmiştir. Uygulamada kullanılan Beden Eğitimi ve Oyun dersinde kullanılan kitaplardaki oyunların değerler bakımından incelendiği herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

2.2. YURTDIŞINDA YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Madrona, Rivera ve Kozub (2016) yapmış olduğu “Duygusal Alan Odaklı Beden Eğitimi Yolu ile Değerlerin ve Sosyal Becerilerin Edinilmesi ve Aktarılması” adlı çalışmasında sosyal değerlerin öğrenilmesi ve aktarılması için duyuşsal alan odaklı beden eğitimi dersinin ne oranda etkili olduğunu araştırmayı amaçlamıştır. Ayrıca araştırmada öğretmenlerin ve ebeveynlerin beden eğitimi dersi dışında aktardıkları değerler de belirlenmeye çalışılmıştır. Bu çalışma İspanyadaki okullarda yürütülmüştür. Öğrenci, öğretmen ve velilere çalışma öncesi ve sonrası üçer ayrı anket uygulanmıştır. Çıkan sonuçlarda güçlü bir iç tutarlılık gözlemlenmiştir. Ayrıca öğretmenlere yapılan müdahaleden sonra değerlerin aktarılma süreci daha verimli hale gelmiştir. Sosyal becerileri ve değerleri beden eğitimi derslerine entegre etmenin öğrencinin duyuşsal alanına ve ahlaki boyutuna etki ettiği ve bu alanları geliştirdiği kanıtlanmıştır.

Schwamberger (2015) yapmış olduğu “Spor Eğitiminde Sportmenlik Davranışları ve Ahlaki Gelişim: Aday Öğretmenler Durum Çalışması” adlı tez çalışmasında spor eğitiminin öğrencilerin ahlaki ve sportif davranışlarının gelişiminde mükemmel bir araç olduğu görüşünü bildirmiştir. 6 ve 8. sınıftan 52 kız öğrenci ile gerçekleştirilen bu çalışmanın amacı, spor modelini kullanan bir aday öğretmenin ahlaki değerleri ne oranda kazandırabildiğini belirlemektir. Teorik açıdan belirlendiğinde bu çalışma sosyal öğrenme ve yapısal gelişim teorilerini baz almaktadır. Veriler yirmişer dersten oluşan iki ayrı grupta incelenmiştir. İlk derslerde öğrencilere ahlaki gelişim ve spor adına çok az telkinde bulunulmuştur. Bu nedenle öğrenciler sık sık sportif olmayan davranışlar sergilemişlerdir. Bunun sebebi öğrencilerin görüş ve davranışlarını yönlendiren bilişsel yapılarını değiştirmek için

öğretmenin çok az şey yapması olarak açıklanmıştır. Daha sonra sekiz niteliksel teknik uygulanarak gerçekleştirilen seanslarda spor eğitiminin ahlaki ve sportif davranışları geliştirmek için birçok fırsat sunduğunu gözlenmiştir.

Thonberg ve Oğuz (2013) tarafından yapılan “Türk Öğretmenlerin ve İsveçli Öğretmenlerin Değerler Eğitimi Hakkındaki Görüşleri” adlı çalışmada Türk öğretmenlerin ve İsveç öğretmenlerin değer eğitimine bakış açıları incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemi ile 52 öğretmenin değer eğitimi hakkında görüşleri incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda öğretmenler değer aktarırken en iyi yöntemin öğrenciye rol model olmaktan geçtiğini ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin değerler eğitimini aktarırken gündelik bir dil kullandıkları ve bu nedenle bu konuda bilgi eksiklerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Butler (2013) yapmış olduğu “Oyun Eğitiminde Etiği Entegre Etmek” adlı çalışmasında oyun yolu ile etik ilkelerin kazandırılmasını araştırmıştır. Çocuklara oynayacakları oyunlar oluşturulmuştur. Araştırma süresince çocukların oyunda etik ilkelere ne derece dikkat ettikleri gözlemlenmiştir. Bu gözlem hem oyun oluşturulurken hem de oyun oynama sırasında izlenmiştir. Gözlemler sonucunda çocukların oyun esnasında kural oluştururken etik ilkelere dikkat edip sorguladıkları gözlemlenmiştir. Bu araştırma sonunda çocukların oyunlarda kuralları oluştururken etik ilkeleri sorguladıkları görülmüştür.

Eliasa (2013) yapmış olduğu “Oyunlar Aracılığıyla Öğrencilerin Sorumluluk ve İşbirliği Değerini Artırmak” adlı çalışmasında öğrencilerin bireysel ya da grup şeklinde oyun oynamasına ve bireysel oyunlardan ziyade grup oyunlarının öğrencideki işbirliği ve sorumluluk değerini geliştirdiğine vurgu yapmıştır. Oyun oynayan öğrencinin iletişim sayesinde sosyalleşeceğini ve bunun yanında benlik algısını oyun yolu ile kazanacağını belirtmektedir. Oynanan basit bir oyunun bile takım halinde oynandığında öğrencide sorumluluk ve işbirliği değerini artırdığını yapmış olduğu çalışma ile açıklamıştır.

Mabagala, Wanderi, Mwiukha ve Muindi (2012) yılında yapmış olduğu “Tazmanya’da Kabul Gören Etik Kurallarının Beden Eğitimi Öğretmenlerine Telkini” adlı çalışmanın amacı Tanzanya’daki öğretmen adaylarının mesleklerine olan uyum düzeyini belirlemektir. Ortaokul düzeyinde görev yapan öğretmenlere

betimsel anket uygulanmıştır. Amaçlı örneklem yöntemi ile seçilen beden eğitimi öğretmenleri, kurum müdürleri ve öğrencilere uygulanan anketler yolu ile veriler toplanmıştır. Bu çalışma 52 beden eğitimi öğretmeni, 21 kurum müdürü ve 720 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarında öğretmenlerin meslekleri ile uyum içerisinde oldukları görülmüştür ancak öğretmenler arasındaki uyum düzeyi farkının yüksek olduğu belirtilmiştir. Bu farkın azaltılması için öğretmenler için mesleki gelişim kurslarının artırılması, öğretmen eğitim programlarında ahlaki ve mesleki etik öğretilerinin daha da yoğun anlatılması gerektiği tavsiye edilmektedir. Ayrıca bunların teftiş edilmesinin de bir gereklilik olduğuna vurgu yapılmıştır. Özel okuldaki öğretmenlerin de aynı şekilde eğitim almaları gerektiği belirtilmiştir.

Wandzilak (2012) yapmış olduğu “Atletizm ve Beden Eğitimi Yoluyla Değer Gelişimi” adlı çalışmada fiziksel aktivite yolu ile değerler eğitiminin süregelen bir hedef olduğunu ancak bu konuda çok az araştırma olduğunu belirterek bir model geliştirmiştir. Eğitimcilerin bir spor ortamında değer geliştirme sürecinde karşılaştıkları sorunları ve öğretimde daha verimli bir yaklaşımın olabileceğini bu modelde savunmuştur. Bu modele göre beden eğitimi öğretmenleri daha iyi rol model olmalıdırlar. Öğretmenler değerler eğitimi öğrenciye aktarırken duygusal alanda öğrenmeyi öğrettiklerini unutmamalıdırlar. Hatta bu model Kohlberg’in ahlaki akıl yürütme anlayışını temel olarak benimseyen yapısal ve gelişimsel bir yaklaşım ortaya koymaktadır.

Mouratidou, Goutza ve Chatzopoulos (2007) yılında yapmış olduğu “Lise Öğrencilerinde Beden Eğitimi Yoluyla Ahlaki Akıl Yürütmeyi Geliştirme Programı” adlı çalışmalarında altı haftadan oluşan bir program hazırlanmıştır. Hazırlanan programda beden eğitiminin etkililiği araştırılmıştır. Deney ve kontrol grubu oluşturularak hazırlanan program uygulanmış, gözlemler yapılmıştır. Uygulama sonucunda deney grubundaki öğrencilerin uygulanmış olan program sonrasında kontrol grubundaki öğrencilerden daha fazla ahlaki akıl yürütme davranışında buldukları gözlemlenmiştir.

Gibbons ve Ebbeck (1997) yılında yapmış olduğu “Farklı Öğretim Stratejilerinin Beden Eğitimi Öğrencilerinin Ahlaki Gelişimi Üzerine Etkisi” adlı çalışmasında ilköğretim çağında Beden Eğitimi dersinde uygulanan farklı öğretim

yöntemlerinin öğrencinin ahlaki gelişimine etkisini araştırmıştır. Çıkan sonuçlar beden eğitimi öğrencilerinin ahlaki gelişimine olumlu katkıda bulunduğu yönündedir.

Yurt dışında yapılmış olan araştırmalarda Beden Eğitimi ve Spor derslerinde ahlak, karakter eğitimi ve buna benzer değer eğitimlerinin incelendiğine dair pek çok araştırmaya rastlanmıştır ancak Beden Eğitimi ve Oyun dersinde kullanılan kitapların değerler açısından incelendiğine ilişkin bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Yurt içinde ve yurt dışında yapılmış olan araştırmalar incelendiğinde değerler eğitimi farklı boyutlarda ele alınmıştır. Türkiye’de yapılan araştırmalarda değerler eğitimi çocuk şarkılarında, edebiyat ürünlerinde, çocuk dergi ve kitaplarında, uygulanmakta olan programda ele alınarak incelenirken; yurt dışında yapılan çalışmalarda değerler eğitimi Beden Eğitimi ve Oyun dersi kapsamında incelenmiş, değerler eğitimi hakkında öğretmen görüşleri alınmıştır. Yapılan araştırmaların genel değerlendirmesinde Beden Eğitimi ve Oyun dersinde kullanılan kitapların değerler eğitimi açısından incelendiğine dair bir araştırmaya rastlanmamıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve analizine dair bilgiler yer almaktadır.

2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Çalışma nitel araştırma yaklaşımı benimsenerek gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırmada amaç araştırılan konu hakkında genellemeler yapmak değil, merkezi bir olgu hakkında derinlemesine bir araştırma gerçekleştirmektir (Creswell, 2012). Nitel araştırma yöntemleri çeşitlilik göstermektedir. En yaygın olarak kullanılan yöntem görüşmedir. Aynı zamanda sık kullanılan yöntemlerden bir diğeri de gözlemdir. Gözlem ve görüşmenin yanında doküman incelemesi ve örneklem yöntemlerinden de nitel araştırma sürecinde sıklıkla yararlanılır (Mason, 2002).

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki oyunlar doküman olarak incelenmiştir. Doküman incelemesi, hedeflenen araştırmada var olan olgu ve olaylar hakkında bilgilerin yer aldığı yazılı materyallerin analizidir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Ayrıca araştırmada Beden Eğitimi ve Oyun dersindeki yaşantılar, oyunlar aracılığıyla kazandırılan değerler sınıf öğretmenleri ile görüşülerek anlaşılmaya çalışılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun dersindeki deneyimlerini keşfetmeye yönelik fenomenolojik (olgubilim) araştırmadır. Fenomenoloji (olgubilim); belirli bir olguyu insanların nasıl deneyimlediği ile ilgilenir. Fenomenoloji daha çok bireyin deneyimlerini nasıl anlamlandırdıklarını ve bu bireysel anlamların grup ve kültürel bağlamda nasıl algılandığını inceler (Vanderstoep ve Jonston, 2010).

2.2. ÇALIŞMA GRUBU

Araştırmanın veri kaynaklarını Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında yer alan oyunlar ve 21 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır.

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki 1. sınıf düzeyinde 81, 2. sınıf düzeyinde 68, 3.sınıf düzeyinde 68 ve 4. sınıf düzeyinde 68 olmak üzere toplam 285 oyun analiz edilmiştir.

Ayrıca Erzurum il, ilçe ve köylerinde Mili Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet okullarında görev yapmakta olan toplamda 21 sınıf öğretmeni araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Fenomenolojik araştırmalarda veri kaynakları; araştırmanın odaklandığı olguyu deneyimleyen bireylerdir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme, zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışılmasına olanak vermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Bu kapsamda seçilen öğretmenlerin çalıştıkları yerleşim birimlerinin (il-ilçe-köy), sınıf düzeylerinin farkı olması dikkate alınmıştır. Tablo 1'de çalışma grubuna ait özellikler sunulmuştur.

Tablo1. Çalışma Grubuna İlişkin Bilgiler

Değişken		F
Cinsiyet	Kadın	7
	Erkek	14
Kıdem	1-5 yıl	13
	6-10 yıl	2
	11-15 yıl	3
	15 yıl ve üzeri	3
Okuttuğu Sınıf Düzeyi	1.sınıf	7
	2.sınıf	4
	3.sınıf	3
	4.sınıf	3
	Birleştirilmiş sınıf	4
Çalıştığı Yerleşim Birimi	Şehir	7
	Kasaba	7
	Köy	7
	Toplam	21

Tablo 1'de görüldüğü gibi çalışmada 7'si kadın 14'ü erkek olmak üzere 21 sınıf öğretmeni yer almaktadır. Sınıf öğretmenlerinden 13 tanesi kıdem olarak 1-5 yıl, 2 tanesi 6-10 yıl, 3 tanesi 11-15 yıl ve 3 tanesi 15 yıl ve üzerinde sürelerde görev yapmaktadırlar. 1.sınıf okutan 7, 2. sınıf okutan 4, 3. sınıf okutan 3, 4. sınıf okutan 3 ve birleştirilmiş sınıf okutan 4 sınıf öğretmeni vardır. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinden 7 tanesi Erzurum merkez okullarda, 7 tanesi Erzurum iline bağlı

Tekman ilçesinde ve geri kalan 7 tanesi ise Tekman ilçesine bağılı köylerde görev yapmaktadır.

2.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Bu araştırmada Beden Eğitimi ve Oyun dersi Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki oyunlarda bulunan değerleri belirlemek için veriler, MEB Değerler Eğitimi Yönergesinde yer alan 27 değer (sevgi, saygı, sorumluluk, hoşgörü, empati, özgüven, duyarlılık, adil olma, cesaret-liderlik, nazik olma, dostluk, yardımlaşma-dayanışma, temizlik, doğruluk-dürüstlük, aile birliğine önem verme, bağımsız ve özgür düşünebilme, iyimserlik, estetik duyguların geliştirilmesi, misafirperverlik, vatanseverlik, çalışkanlık, paylaşımcı olmak, şefkat-merhamet, selamlaşma, alçak gönüllülük, kültürel mirasa sahip çıkma, fedakârlık ve onların mevcut olan alt başlıklarını da kapsayacak şekilde) dikkate alınarak hazırlanan “Oyunlarda Yer Alan Değerleri İnceleme Formu” aracılığıyla toplanmıştır. Bu kapsamda Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki toplam 285 oyun doküman incelemesinde kullanılmıştır.

Ayrıca sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun dersinde kazandırılan değgerlere yönelik deneyimlerini belirlemek için veriler yüz yüze bireysel görüşmeler ile toplanmıştır. Bu kapsamda, araştırmacı tarafından 10 açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Veri toplamada, araştırmacı görüşmeden önce tüm katılımcılarla yapılacak olan görüşmede ele alınacak olan konuları veya sorunları içeren bir görüşme formu geliştirir. Görüşme formu verilerin toplanmasını sistematik ve odaklı bir şekilde yönlendirir (Lodico ve diğerleri, 2010). Araştırmacının hazırlamış olduğu sorular geçerlilik bakımından alanında 2 uzman tarafından incelenmiş, bazı sorular araştırma konusuna uygun bulunmayarak çıkarılmış, çıkarılan soruların yerine araştırma konusunu kapsayacak yeni sorular eklenmiştir. Eklenen sorularla birlikte oluşturulan görüşme formu 2 sınıf öğretmenine uygulanarak pilot görüşmeler ses kayıt cihazı yardımı ile gerçekleştirilmiştir. Pilot görüşmelerden elde edilen ses kayıtlarının dökümü yapılmış, 2 alan uzmanı tarafından soruların anlaşılabilirliği ve kapsamı değerlendirilmiştir. Gerekli kontroller yapıldıktan sonra hazırlanan soruların problem içermediğine karar verilmiş ve form son şeklini (Ek: 1) almıştır.

2.4. VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırmanın gerçekleşmesi için öncelikle Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı temin edilerek içindeki toplam 290 oyun tespit edilmiştir. Oyunların sayısı belirlenirken 1. sınıf düzeyinde ikinci kez yer verilen toplam 5 oyun, aynı değerleri tekrar edeceğinden dolayı inceleme kapsamı dışında tutulmuş, kalan 285 oyun incelemeye alınmıştır.

Sınıf öğretmenleri ile görüşme yapılmadan önce Milli Eğitim Müdürlüğü'nden izinler (Ek:2) alınmıştır. Erzurum il, ilçe ve köy okullarında görev yapan sınıf öğretmenleri maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. 21 sınıf öğretmenine araştırmacı tarafından hazırlanmış toplamda 10 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme soruları sorulmuş, alınan cevaplar ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Katılımcıların, sözlü olarak izinleri alındıktan sonra görüşmeler yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler il ve ilçe merkezlerindeki okullarda bulunan öğretmenler ile okul toplantı salonlarında gerçekleştirilmiş, köyde bulunan öğretmenler ile randevu alınarak ilçe merkezinde bulunan öğretmenevi toplantı salonunda yapılmıştır. Görüşme tarihleri ve her bir görüşmenin süresi Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo2. Öğretmenlerle Yapılan Görüşme Tarihleri ve Süreleri

Kod İsim	Cinsiyet	Okuttuğu Sınıf Düzeyi	Yer	Görüşme Tarihi	Görüşme Süresi
Hakan	E	1.sınıf	İl	10.12.2018	07.23dk.
Semih	E	2.sınıf	İl	10.12.2018	06.38dk.
Selim	E	4.sınıf	İl	10.12.2018	10.41dk.
Veli	E	2.sınıf	İl	10.12.2018	17.45dk
Halil	E	3.sınıf	İl	10.12.2018	06.40 dk.
Yavuz	E	1.sınıf	İl	10.12.2018	13.55dk.
Ahmet	E	3.sınıf	İl	10.12.2018	13.09dk.
Meral	K	4.sınıf	İlçe	11.01.2019	10.31dk.
Şeyma	K	3.sınıf	İlçe	11.01.2019	10.50dk.
Samet	E	2.sınıf	İlçe	11.01.2019	15.41dk.

Esra	K	4.sınıf		İlçe	11.01.2019	06.36dk.
Hilal	K	3.sınıf		İlçe	11.01.2019	08.30dk.
Mert	E	1.sınıf		İlçe	11.01.2019	13.25dk.
Sami	E	2.sınıf		İlçe	11.01.2019	11.23dk.
Tuğçe	K	1.sınıf		Köy	11.01.2019	08.47dk.
Mete	E	1.sınıf		Köy	22.12.2018	12.30dk.
Can	E	Birleştirilmiş sınıf (1,2,3,4)		Köy	22.12.2018	10.00dk.
Çağrı	E	Birleştirilmiş sınıf (1,2,3,4)		Köy	22.12.2018	09.33dk.
Ali	E	1.sınıf		Köy	22.12.2018	10.47dk.
Hande	K	1.sınıf		Köy	22.12.2018	14.02dk.
Leman	K	Birleştirilmiş sınıf (1,2)		Köy	22.12.2018	20.16dk.

2.5. VERİLERİN ANALİZ EDİLMESİ

Araştırmada doküman analizi yöntemi ile 285 oyundan oluşan Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki oyunlar doküman olarak incelenmiştir. Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki oyunlar içerik analizi ile incelenmiştir. İçerik analizi araştırmacının araştırmakta olduğu şeyi aydınlatmak için uygun kategori, puan veya orantı geliştirerek en son uygun bulunan kategori, puan ya da orantı ile karşılaştırmanın kullanılmasıdır. Eğitimsel araştırmalarda da yaygın olarak kullanılan bir metottur (Fraenkel ve diğerleri, 2011). İçerik analizi katılımcıların anlattıklarındaki temel konular hakkında ana temaları belirleyip daha genel bir tema geliştirmeyi amaçlar (Iborra, bt). İçerik analizinde ele alınan kavramlar belirlenen temalar altında sınıflandırılır. Kavramlar incelenir, birbirleri ile olan ilişkileri belirlenir ve bu ilişkiler daha üst düzey bir tema ile açıklanır. Kategori ya da tema içerik analizinden elde edilen kavramlardan daha genel ve daha soyuttur (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Kategorisel analizde frekans saptaması yapılarak kategorilerin kendi içerisinde yoğunlukları ve önemi tespit edilir (Bilgin, 2006). Bu analiz türü ile gerçekleştirilen araştırmada 285 oyundan oluşan Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı değer kategorileri açısından sınıflandırılmıştır. Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki toplam 285 oyun MEB değerler eğitimi yönergesinde yer alan 27

değer açısından tek tek ele alınarak değerlerden hangilerini içinde barındırdığı saptanmaya çalışılmıştır. Kitapçığındaki oyunlar sırasına göre numaralandırılarak karışıklığa yol açması engellenmiştir. Numara sırası ile yazılan oyunlar ve karşı satırda yer alan değerlerle ilgili bir tablo hazırlanmış ve oyunlar tek tek incelenerek hangi oyunda hangi değer kazandırıldığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu inceleme yapılırken kesin yargılardan, kesin sonuçlardan olabildiğince uzak durulmuştur. Bulgularda her bir değer oyunlara ne oranda yer aldığı önce genel olarak verilmiş daha sonra sınıf düzeyi olarak sunulmuştur. Oyunlarda yer alan değerler oyunların bazıları yazılarak doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Doğrudan alıntılarının kaynak gösterimleri; analiz yapılırken oyuna verilen sayı yazılarak (Oyun 71) gösterilmiştir. Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında hangi oyunda hangi değer var olduğu gösterilmiştir (Ek:5).

21 sınıf öğretmenine uygulanan görüşme formundan alınan cevaplar ses kayıt cihazı ile kaydedilmiş ve kayıtların dökümü yapılmıştır. Araştırmanın güvenilirliği için sınıf öğretmenlerinin açık uçlu sorulara vermiş olduğu yanıtlar, araştırmacı ve alanından bir uzmanın birbirlerinden bağımsız olarak gerçekleştirdikleri analizlerdeki kodlamalar karşılaştırılmış ve Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği “Güvenirlilik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)” güvenirlilik formülü kullanılarak araştırmacılar arasındaki uyuşum yüzdesi 0.92 olarak hesaplanmıştır.

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki oyunlarda yer alan değerler belirlenirken araştırmacı ve alanından bir uzmanın birbirlerinden bağımsız olarak gerçekleştirdikleri analizlerdeki kodlamalar karşılaştırılmış ve Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği “Güvenirlilik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)” güvenirlilik formülü kullanılarak kodlayıcılar arasındaki uyuşum yüzdesi 0.86 olarak hesaplanmıştır. Nitel analiz aşamasında araştırmacı ve alan uzmanı tarafından analiz edilen oyunlardaki değerlerin uyumu Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3'te Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında yer alan oyunlardaki değerlerin analizinde kodlayıcılar arasındaki görüş birliği ve görüş ayrılığı verilmiştir.

Tablo 3. Kodlayıcılar Arasındaki Uyum

Oyunlar	Kodlayıcılar Arasındaki Tutarlılık	Kodlayıcılar Arasındaki Görüş Ayrılığı	Güvenirlilik (Uyuşum Yüzdesi)
1.Sınıf Oyunları	102	25	%80
2.Sınıf Oyunları	85	16	%84
3.Sınıf Oyunları	110	19	%85
4.Sınıf Oyunları	120	5	%96
Toplam Uyuşum	417	65	%86

Nitel analiz aşamasında kodlayıcılar tarafından belirlenen, 1. sınıf oyunlarındaki 107 değerden 102 tanesinde görüş birliği yaşanırken, 25 tanesinde görüş ayrılığı yaşanmıştır. 2. sınıf düzeyindeki 101 değerden 85 tanesinde görüş birliği sağlanırken, 16 tanesinde görüş ayrılığı yaşanmıştır. 3. sınıf oyunlarındaki 129 oyundan 119 tanesinde görüş birliği yaşanırken 19 tanesinde görüş ayrılığı yaşanmış ve 4. Sınıf oyunlarındaki değerlerden 120 tanesinde görüş birliği yaşanırken 5 tanesinde görüş ayrılığı yaşanmıştır. Bu bağlamda toplamda 417 değerde görüş birliği sağlanırken, 65 tanesinde kodlayıcılar arasında görüş ayrılığı yaşanmıştır. Nitel analizin kodlayıcılar arasındaki uyum yüzdesi %86 olarak hesaplanmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Çalışmanın bu bölümünde ilk olarak Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki oyunların değerler bakımından analizlerinin bulguları ve yorumları verilmiştir. İkinci aşamada ise sınıf öğretmenleri ile yapılan görüşmelerden elde edilen verilere ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

3.1. OYUN OYNUYORUM KİTAPÇIĞINDA YER ALAN OYUNLARDAKİ DEĞERLERE İLİŞKİN BULGULAR

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki oyunlarda yer alan değerler ve frekansları Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. *Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki Oyunlardaki Değerler ve Frekansları*

Değerler	F
Yardımlaşma-Dayanışma	123
Çalışkanlık	75
Adil Olma	57
Özgüven	43
Estetik Duyguların Geliştirilmesi	40
Cesaret-Liderlik	26
Empati	21
Sorumluluk	20
Saygı	18
Bağımsız ve Özgür Düşünebilme	17
Duyarlılık	12
Temizlik	9
Nazik Olma	6
Dostluk	2
Paylaşımçı Olmak	2
Şefkat-Merhamet	2
Selamlaşma	2
Sevgi	1
Hoşgörü	1
Aile Birliğine Önem Verme	1
İyimserlik	1
Misafirperverlik	1
Fedakârlık	1
Toplam	481

Tablo 4'te Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında yer alan 1. sınıf düzeyindeki 81, 2. sınıf düzeyinde 68, 3. sınıf düzeyindeki 68 ve 4. sınıf düzeyinde 68 olmak üzere toplam 285 oyunun değerler bakımından incelenmesi sonucu var olan değerler ve frekansları yer almaktadır. Tablo 4'te görüldüğü gibi incelenen oyunlardan 124 tanesinde yardımlaşma-dayanışma değerine vurgu yapılarak oyunlar arasında en çok yer verilen değer olmuştur. Çalışkanlık değeri toplam 75 kez yer alarak en çok yer verilen ikinci değer olmuştur. Üçüncü olarak ise adil olma değeri toplam 56 kez yer almıştır. Sevgi, hoşgörü, aile birliğine önem verme, iyimserlik, misafirperverlik, fedakârlık değerleri Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki oyunlarda en az yer verilen değerlerdendir. Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki oyunlar temel değerler bakımından incelendiğinde doğruluk-dürüstlük, vatanseverlik, alçak gönüllülük, kültürel mirasa sahip çıkma değerlerinin yer almadığı belirlenmiştir. Toplam 481 adet değer vurgusu yapıldığı görülmektedir.

3.1.1. Oyun Oynuyorum Kitapçığında Yer Alan 1. Sınıf Düzeyinde Oyunlardaki Değerlere İlişkin Bulgular

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında 1. sınıflar için 86 oyun yer almaktadır. Bu oyunlar içerisinde; Stafet Oyunları, Stafet Yarışları, Erken Yatarım Erken Kalkarım, Mikrop ve Yağ Satarım Bal Satarım adlı oyunlar 1. Sınıf düzeyindeki oyunlarda iki kez yer aldığından dolayı incelemede sadece bir defa yer almış, bu nedenle 86 tane 1. sınıf oyunundan 81 tanesi değerler açısından incelenmiştir. Öncelikle bu oyunlarda yer alan değerlerin frekansları tabloda sunulmuştur. Daha sonra en fazla yer alan değerler için kitapta yer alan oyunlardan birkaçı verilmiştir.

Tablo 5. 1. Sınıf Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında Yer Alan Değerler ve Frekansları

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında yer alan 1. sınıf oyunlarındaki değerler ve frekansları Tablo 5' te verilmiştir.

Değerler	F
Yardımlaşma-Dayanışma	23
Estetik Duyguların Geliştirilmesi	22
Özgüven	17
Çalışkanlık	14
Sorumluluk	11
Adil Olma	10

Cesaret-Liderlik	8
Temizlik	8
Saygı	5
Empati	3
Duyarlılık	3
Bağımsız ve Özgür Düşünebilme	1
Paylaşımçı Olmak	1
Şefkat-Merhamet	1
Toplam	127

Tablo 5’te görüldüğü gibi 1. Sınıf düzeyindeki oyunlarda en fazla yardımlaşma-dayanışma (f: 23), estetik duyguların geliştirilmesi (22) ve özgüven (17) değerleri yer almaktadır. Bağımsız ve özgür düşünebilme, paylaşımcı olmak, şefkat-merhamet 1.sınıf oyunları arasında en az yer verilen değerlerdendir. Sevgi, hoşgörü, nazik olma, dostluk, doğruluk-dürüstlük, aile birliğine önem verme, iyimserlik, misafirperverlik, vatanseverlik, selamlaşma, alçak gönüllülük, kültürel mirasa sahip çıkma, fedakârlık değerlerine ise bu sınıf düzeyi oyunlarda yer verilmediği görülmektedir.

Oynuyorum Derleme Kitapçığında 1. sınıf oyunlarından yer alan değerlere ait bulgular oyunlardan doğrudan alıntılarla desteklenmiştir:

Yardımlaşma-Dayanışma Değeri

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında 1.sınıflara yönelik hazırlanan oyunlar değerler açısından incelendiğinde en fazla yer verilen değer yardımlaşma-dayanışma değeri olduğu belirlenmiştir. Yardımlaşma-dayanışma değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

24 numaralı “Fasulye Torbasını Bulma” adlı oyunda; *öğrenciler elleri arkada olmak üzere omuz omuza bir daire yapar. Bir öğrenci ortadadır. Birisine bir fasulye torbası verilir. Dairedeki öğrenciler bunu elden ele verirler. Ortadaki öğrenci fasulye torbasının "kimde" olduğunu bulmaya çalışır.*

Estetik Duyguların Geliştirilmesi Değeri

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında 1. sınıflara yönelik hazırlanan oyunlar değerler açısından incelendiğinde en fazla yer verilen değerlerden ikincisinin “Estetik Duyguların Geliştirilmesi” değeri olduğu belirlenmiştir. “Estetik Duyguların Geliştirilmesi” değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

32 numaralı “Balık Yakalama” adlı oyunda; öğretmen hareketleri ile birlikte "*Kırmızı Balık*" şarkısını öğrencilere öğretir.

Kırmızı balık gölde, kıvrıla kıvrıla yüziyor.

Özgüven Değeri

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında 1.sınıflara yönelik hazırlanan oyunlar değerler açısından incelendiğinde en fazla yer verilen değerlerden üçüncüsünün “Özgüven” değeri olduğu belirlenmiştir. Özgüven değeri kendini ifade edebilme, toplum önünde konuşma ve hedef belirleme alt boyutları ile ele alınmıştır. Özgüven değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

14 numaralı “Ali Kutuda” adlı oyunda; ...*En sona kalan öğrenci sınıfça alkışlanır.*

Çalışkanlık Değeri

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında 1.sınıflara yönelik hazırlanan oyunlarda “Çalışkanlık” değeri azim-sebat, hırs ve kararlılık alt boyutları ile ele alınmıştır. Çalışkanlık değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

54 numaralı “Sepeti Tuttur” adlı oyunda; ...*Gruplardaki kartlar bittikten sonra öğretmen tarafından kontrol edilir ve en çok doğru panolara kartları yapıştıran grup oyunu kazanır.*

Sorumluluk Değeri

Sorumluluk değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyunlardan örnekler aşağıda sunulmuştur. Sorumluluk” değeri kendine karşı sorumluluğu, ailesine karşı sorumluluğu, okuluna ve çevresine karşı sorumluluğu, ülkesine ve dünyaya karşı sorumluluğu alt boyutları ile ele alınmıştır. Sorumluluk değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

20 numaralı “Kurbağa Havuzu” adlı oyunda; *oyuna hazırlık aşamasında öğrencilerden 10 tane gazete getirmeleri istenir.*

Adil Olma Değeri

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapında 1.sınıflara yönelik hazırlanan oyunlarda “Adil Olma” değeri incelenmiş, bu değerin vurgulandığı ve ne çıktığı oyun rneği aşağıda sunulmuştur:

43 numaralı “Sen Oyna” adlı oyunda; “*şarkı hep birlikte, her seferinde farklı bir öğrencinin ismi söylenerek tüm öğrenciler katılacak şekilde devam eder. şarkı her bittiğinde ‘şu çocuklarımızı da oynatalım.’ denilerek tüm öğrencilerin katılması sağlanmalıdır.*” cümlelerinde;

Cesaret-Liderlik Değeri

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapında 1.sınıflara yönelik hazırlanan oyunlarda “Cesaret-Liderlik” değerinin vurgulandığı ve ne çıktığı oyun rneği aşağıda sunulmuştur:

6 numaralı “Değiş ve Dn” adlı oyunda; ...*ndeki eř lider, arkadaki takipidir. ndeki ğrenci değişik yönlerde ve değişik şekillerde hareket ederken arkadaki ğrenci onu taklit ederek takip eder. Öğretmenin komutuyla eşler değişir ve oyun tekrarlanır.*

Temizlik Değeri

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapında 1.sınıflara yönelik hazırlanan oyunlarda “Temizlik” değeri incelenmiş, bu değerin vurgulandığı ve ne çıktığı oyun rneği aşağıda sunulmuştur:

48 numaralı “Mikrop” adlı oyunda;...*ğrencilerden biri mikrop olur. Arkadaşlarına dokunarak onlara hastalık bulaştırmaya çalışır. Diğerleri de oyunun genel alanını ihlal etmeden mikroptan kaçmaya çalışırlar. Hastalık kapan ğrenci, hasta rolü yaparak yere oturur. En sona kalan ğrenci diğer oyunda mikrop rolünü alır.*

Saygı Değeri

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapında 1.sınıflara yönelik hazırlanan oyunlarda “Saygı” değeri kendine saygı, büyüklerine saygı, aileye saygı, çevreye

saygı, öğretmenlere saygı, farklılıklara saygı alt boyutları ile ele alınmıştır. Saygı değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

48 numaralı “Mikrop” adlı oyunda;...*Diğerleri de oyunun genel alanını ihlal etmeden mikroptan kaçmaya çalışırlar.* Hastalık kapan öğrenci, hasta rolü yaparak yere oturur. En sona kalan öğrenci diğer oyunda mikrop rolünü alır.

Empati Değeri

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında 1.sınıflara yönelik hazırlanan oyunlarda “Empati” değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

48 numaralı “Mikrop” adlı oyunda;...*Hastalık kapan öğrenci, hasta rolü yaparak yere oturur.* En sona kalan öğrenci diğer oyunda mikrop rolünü alır.

Duyarlılık Değeri

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında 1.sınıflara yönelik hazırlanan oyunlarda “Duyarlılık” değeri incelenmiş, bu değer vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

52 numaralı “Aç Fil İle Şişman Fil” adlı oyunda;...*Öğrenciler şişman filin önündeki yiyecekleri şişman file yakalanmadan aç file götürmeye çalışırlar.* Şişman fil yiyeceklerini almak isteyen ve sınırları içindeki bir öğrenciyi yakalarsa o öğrenci yeni şişman fil olur ve oyun bu şekilde devam eder.

3.1.2. Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında Yer Alan 2. Sınıf Düzeyinde Oyunlardaki Değerlere İlişkin Bulgular

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı içerisinde 68 tane 2. sınıf oyunu yer almaktadır. Bu oyunlardaki değerler, öncelikle frekans tablosu halinde verilmiş, ardından değerleri içeren oyunlardan bazı örnekler verilmiştir. Oyun içerisinde değer vurgulandığı cümle ya da cümleler *italik* olarak belirtilmiştir. 2.sınıf düzeyindeki toplam 68 oyunun tamamı incelemeye dâhil edilmiştir.

Tablo 6. 2. Sınıf Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında Yer Alan Değerler ve Frekansları

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında yer alan 2. sınıf oyunlarındaki değerler ve frekansları Tablo 6’da verilmiştir

Değerler	F
Yardımlaşma-Dayanışma	30
Çalışkanlık	22
Özgüven	10
Adil Olma	9
Estetik Duyguların Geliştirilmesi	8
Cesaret-Liderlik	6
Saygı	5
Sorumluluk	2
Bağımsız ve Özgür Düşünebilme	2
Sevgi	1
Hoşgörü	1
Nazik Olmak	1
Aile Birliğine Önem Verme	1
Şefkat-Merhamet	1
Selamlaşma	1
Fedakârlık	1
Toplam	101

Tablo 6’da görüldüğü gibi 2. sınıf oyunlarında en çok yer alan değerler sırasıyla yardımlaşma-dayanışma (f=30), çalışkanlık (f= 22) ve özgüven (f= 10) olarak belirlenmiştir. Sevgi, hoşgörü, nazik olma, aile birliğine önem verme, şefkat-merhamet, selamlaşma, fedakârlık değerleri 2. sınıf oyunları içerisinde en az yer verilen değer olmuştur. Duyarlılık, dostluk, temizlik, doğruluk-dürüstlük, bağımsız ve özgür düşünebilme, iyimserlik, misafirperverlik, vatanseverlik, paylaşımcı olmak, alçak gönüllülük, kültürel mirasa sahip çıkma değerlerine ise bu sınıf düzeyi oyunlarda yer verilmediği görülmektedir.

Yardımlaşma-Dayanışma Değeri

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında 2. sınıf oyunlarında yer alan değerlere ait bulgular oyunlardan doğrudan alıntılarla desteklenmiştir: Yardımlaşma-dayanışma değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

33 numaralı “Yedi” adlı oyunda;...*Öğretmen; "7'ye yardım etmeleri gerektiğini ve bu rakam için odun toplayacaklarını" söyler.*

Çalışkanlık Değeri

Çalışkanlık değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur. Çalışkanlık değeri daha önce de ifade edildiği gibi azim-sebat, hırs ve kararlılık alt boyutları ile ele alınmıştır:

3 numaralı “Aç Fil” adlı oyunda;...*Önce bitiren grup oyunu kazanmış olur.*

Özgüven Değeri

Özgüven değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur. Özgüven değeri kendini ifade edebilme, toplum önünde konuşma ve hedef belirleme alt boyutları ile ele alınmıştır:

51 numaralı “Elden Ele Top Kimde?” adlı oyunda;...*İlk ulaştıran grup diğer gruplar tarafından alkışlanır.*

Adil Olma Değeri

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında 2.sınıflara yönelik hazırlanan oyunlarda “Adil Olma” değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

53 numaralı “Köprü Nöbetçisi” adlı oyunda;...*Öğrenciler kendi aralarında sayıyarak dört öğrenci seçerler.*

Estetik Duyguların Geliştirilmesi Değeri

Estetik Duyguların Geliştirilmesi değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

67 numaralı “Benim Bir Bebeğim Var” adlı oyunda; öğrenciler el ele tutuşarak bir daire oluştururlar. *Oyunun şarkısını söyleyerek uygun hareketler yaparlar.*

Cesaret-Liderlik Değeri

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında 2.sınıflara yönelik hazırlanan oyunlarda Cesaret-liderlik değeri incelenmiş, bu değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

45 numaralı “Dediğimi Yap” adlı oyunda;...*Herkes sırayla lider olur ve diğer arkadaşlarına komut verir.*

Saygı Değeri

Saygı değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur. Saygı değeri daha önce de ifade edildiği gibi kendine saygı, büyüklerine saygı, aileye saygı, çevreye saygı, öğretmenlere saygı, farklılıklara saygı alt boyutları ile ele alınmıştır.

27 numaralı “Uzağa Fırlat” adlı oyunda;...*Öğrencilerin her birine birer top verilir ve sırasıyla ellerindeki topu oyun mekânının en uzak noktasına fırlatmaları istenir.*

Sorumluluk Değeri

Sorumluluk değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur. “Sorumluluk” değeri kendine karşı sorumluluğu, ailesine karşı sorumluluğu, okuluna ve çevresine karşı sorumluluğu, ülkesine ve dünyaya karşı sorumluluğu alt boyutları ile ele alınmıştır.

61 numaralı “Kıskanç Tavuklar” adlı oyunda;...*Önde bulunan anaç tavuklar grubun arkasında bulunan civcivlerini diğer gruba kaptırmamaya çalışır. Bunu yaparken bir taraftan da karşı grubun civcivlerinden yakalamaya çalışırlar. Bu sırada bellerinden tutan öğrencilerden biri koparsa o grup oyunu kaybetmiş olur.*

Bağımsız ve Özgür Düşünebilme Değeri

Bağımsız ve Özgür Düşünebilme değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

17 numaralı “Hasta İyileşti” adlı oyunda;...*Yeni hikâye oluşturmak isteyen öğrenci olursa onlara da izin verilir.* Bağımsız ve özgür düşünebilme değerine yer verilmiştir.

3.1.3. Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında Yer Alan 3. Sınıf Düzeyinde Oyunlardaki Değerlere İlişkin Bulgular

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı içerisinde 68 tane 3. sınıf oyunu yer almaktadır. Bu oyunlardaki değerler, öncelikle frekans tablosu halinde verilmiş, ardından değerleri içeren oyunlardan bazı örnekler verilmiştir. Oyun içerisinde

değerin vurgulandığı cümle ya da cümleler *italik* olarak belirtilmiştir. 3. sınıf düzeyinde yer alan 68 oyunun tamamı araştırmaya dâhil edilmiştir.

Tablo 7. 3. Sınıf Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında Yer Alan Değerler ve Frekansları

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında yer alan 3. sınıf oyunlarındaki değerler ve frekansları Tablo 7’de verilmiştir:

Değerler	F
Yardımlaşma-Dayanışma	39
Çalışkanlık	14
Empati	11
Özgüven	10
Adil Olma	10
Bağımsız ve Özgür Düşünebilme	10
Duyarlılık	7
Sorumluluk	6
Cesaret-Liderlik	6
Saygı	5
Estetik Duyguların Geliştirilmesi	4
Nazik Olma	2
Dostluk	2
Temizlik	1
İyimserlik	1
Misafirperverlik	1
Toplam	129

Tablo 7’de görüldüğü gibi, Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında 3. sınıflara yönelik hazırlanan oyunlar değerler açısından incelendiğinde en fazla yer verilen değer yardımışma-dayanışma değeri olduğu belirlenmiştir. Çalışkanlık değeri 14 oyun içerisinde yer alarak 3. sınıf oyunlarında en çok tekrar eden ikinci değeri olmuştur. Üçüncü olarak empati değeri toplam 11 oyunda yer almıştır. Temizlik, iyimserlik, misafirperverlik değerleri 3. sınıf oyunları içerisinde en az yer verilen değeri olmuştur. Sevgi, hoşgörü, doğruluk-dürüstlük, aile birliğine önem verme, vatanseverlik, paylaşımcı olmak, şefkat-merhamet, selamlaşma, alçak gönüllülük, kültürel mirasa sahip çıkma, fedakârlık değerlerine ise bu sınıf düzeyi oyunlarda yer verilmediği görülmektedir.

Oynuyorum Derleme Kitapçığında 3. sınıf oyunlarından yer alan değerlere ait bulgular oyunlardan doğrudan alıntılarla desteklenmiştir:

Yardımlaşma-Dayanışma Değeri

Yardımlaşma-dayanışma değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında 3. sınıflara yönelik hazırlanan oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

18 numaralı “Canlı Hayat” adlı oyunda;...*Öğretmenin işaretiyle gruplar karşılıklı çekişmeye başlarlar. Hangi grup kopmadan karşı grup oyuncularını orta çizgiden kendi alanına çekerse o grup oyunu kazanmış olur.*

Çalışkanlık Değeri

Çalışkanlık değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur. Çalışkanlık değeri daha önce de ifade edildiği gibi azim-sebat, hırs ve kararlılık alt boyutları ile ele alınmıştır.

5 numaralı “Tekler-Çiftler” adlı oyunda;...*En kısa sürede koşup yerine gelen öğrencilere puan verilir.*

Empati Değeri

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında 3.sınıflara yönelik hazırlanan oyunlarda “Empati” değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

1 numaralı “Değiş Tokuş” adlı oyunda;...*Seçilen ebe, gözleri bağlanarak dairenin ortasına geçer ve iki sayı söyler. Sayıları söylenen oyuncular kendi sandalyelerinden kalkarak yerlerini değiştirir. Ebe de bu öğrenciler ayağa kalktıklarında yakalamaya çalışır. Yakalanan ebe olur.*

Özgüven Değeri

Özgüven değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur. Özgüven değeri kendini ifade edebilme, toplum önünde konuşma ve hedef belirleme alt boyutları ile ele alınmıştır:

4 numaralı “Koridorda Vurulmam” adlı oyunda;...*Koridordan en az top isabet edilerek geçen grup alkışlanır. Oyun böyle devam eder.*

Adil Olma Değeri

Adil Olma değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

5 numaralı “Tekler-Çiftler” adlı oyunda;...*Eşit sayıda oluşturulan gruplar çizgi üzerinde aralarında üç adım olacak şekilde karşılıklı sıralanırlar.*

Bağımsız ve Özgür Düşünebilme Değeri

Bağımsız ve Özgür Düşünebilme değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

53 numaralı “Engelli Yaşamda Güvenli Alanlar” adlı oyunda; “*Öğrencilere engellilerin günlük yaşamda hangi sorunlarla karşılaştığı sorulur. Evde, okulda, hastanede ve sosyal alanlarda daha güvenli yaşam alanları oluşturabilmek için engellilerin ve engeli olmayanların yapabilecekleri sorulur.*”

Duyarlılık Değeri

Duyarlılık değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

51 numaralı “Tekerlekli Sandalye” adlı oyunda;...*Gidilecek yöne doğru tekerlekler ileri veya geri çevrilerek hareket ettirilmelidir. Öğrenciler birbirlerinin sandalyesini itme eğilimlerine karşı uyarılmalıdırlar.*

Sorumluluk Değeri

Sorumluluk değeri incelenmiş, bu değer daha önce de ifade edildiği gibi kendine karşı sorumluluğu, ailesine karşı sorumluluğu, okuluna ve çevresine karşı sorumluluğu, ülkesine ve dünyaya karşı sorumluluğu alt boyutları ile ele alınmıştır. Sorumluluk değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

60 numaralı “Rehber Ol” adlı oyunda;...*Grubun bir yarısına göz bandı takılır. Diğer yarısı gruba rehber olur. Öncelikle takımlara alışmaları için serbest zaman verilir. Daha sonra takımlar belirlenen parkuru yürürler.*

Cesaret-Liderlik Değeri

Cesaret-Liderlik değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

21 numaralı “Dairede Dönen Top” adlı oyunda;...*Grup liderlerine birer top verilir.* Öğretmenin işaretiyle oyun başlar. Tekler topu dairenin içinde, çiftler ise dairenin dışında sağlarındaki arkadaşlarına atarlar. Hangi grubun topu başlangıç noktasında bulunan grup liderine gelirse o grup 1 puan alır.

Saygı Değeri

Saygı değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

11 numaralı “Jimnastik Sırasında Yer Değiştirme” adlı oyunda; “Öğrenciler sıralarını beklerken; Jimnastik sırasının üstünde on öğrenci yan yana sıralanır. *Sağdan başlayarak tüm öğrenciler sıra ile jimnastik sırasının üzerinden inmeden istedikleri şekilde yer değiştirirler.* Sıranın başındaki kişi en sona gelince oyun biter.”

Estetik Duyguların Geliştirilmesi Değeri

Estetik duyguların geliştirilmesi değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

30 numaralı “Dans Ediyorum” adlı oyunda; “*Öğrencilere üç farklı müzik dinletilir ve içlerinden birini seçmeleri istenir. Daha sonra öğrencilerin yağmur temasını müzik eşliğinde anlatmaları istenir.*”

Nazik Olma Değeri

Nazik olma değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği sunulmuştur:

66 numaralı “El Üstünde Kimin Eli Var?” adlı oyunda;...*Ebe davul derse avuç içi ile ebenin sırtına yavaşça vurulur.* Ebe zurna derse ebenin kulağına bağırılır. Ebe iğne derse diğer oyuncular parmaklarıyla ebenin sırtına iğne batırmış gibi yaparlar. İplik derse diğer oyuncular ebenin sırtına elleriyle dikiş diker gibi yaparlar.

Dostluk Değeri

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında 3.sınıflara yönelik hazırlanan oyunlarda “Dostluk” değeri incelenmiş, bu değer vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

16 numaralı “Annem Bana Su Çeker” adlı oyunda; *her öğrencinin bir eşi olur ve eşler karşılıklı el ele tutuşur.* "Annem bana su çeker, su çeker" sözlerini birlikte

söylerken kollarını yana sallarlar. "Halka da boynumdan geçer" sözleriyle birisi sola birisi sağa dönerken kollarını aşağıdan çevirerek yerlerinde bir dönüş yaparlar."

3.1.4. Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında Yer Alan 4. Sınıf Düzeyinde Oyunlardaki Değerlere İlişkin Bulgular

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı içerisinde 68 tane 4. sınıf oyunu yer almaktadır. Bu oyunlardaki değerler, öncelikle frekans tablosu halinde verilmiş, ardından değerleri içeren oyunlardan bazı örnekler verilmiştir. Oyun içerisinde değer vurgulandığı cümle ya da cümleler *italik* olarak belirtilmiştir. 4. sınıf düzeyinde yer alan toplam 68 oyunun tamamı araştırmaya dâhil edilmiştir.

Tablo 8. 4. Sınıf Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında Yer Alan Değerler ve Frekansları

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında yer alan 4. sınıf oyunlarındaki değerler ve frekansları Tablo 8’de verilmiştir:

Değerler	F
Yardımlaşma-Dayanışma	31
Adil Olma	28
Çalışkanlık	25
Empati	7
Özgüven	6
Cesaret-Liderlik	6
Estetik Duyguların Geliştirilmesi	6
Bağımsız ve Özgür Düşünebilme	4
Saygı	3
Nazik Olma	3
Duyarlılık	2
Sorumluluk	1
Paylaşımçı Olmak	1
Selamlaşma	1
Toplam	124

Tablo 8’de görüldüğü gibi incelenen oyunlardan 31 tanesinde yardımlaşma-dayanışma değerine vurgu yapılarak 4. sınıf oyunları arasında en çok yer verilen değer olmuştur. Adil olma değeri 30 kez yer alarak 4.sınıf oyunlarında en çok tekrar eden ikinci değer olmuştur. Üçüncü olarak ise çalışkanlık değeri 26 farklı oyunda yer almıştır. Paylaşımçı olmak ve selamlaşma değerleri 4.sınıf oyunları arasında en az yer verilen değerlerdendir. Sevgi, hoşgörü, dostluk, temizlik, doğruluk-dürüstlük, aile birliğine önem verme, iyimserlik, misafirperverlik, vatanseverlik, şefkat-

merhamet, alçak gönüllülük, kültürel mirasa sahip çıkma, fedakârlık değerlerine ise bu sınıf düzeyi oyunlarda yer verilmediği görülmektedir.

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında 4. sınıf oyunlarından yer alan değerlere ait bulgular oyunlardan doğrudan alıntılarla desteklenmiştir:

Yardımlaşma-Dayanışma Değeri

Yardımlaşma-dayanışma değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

11 numaralı “Beraber Oturalım” adlı oyunda; *öğrenciler sınıf mevcuduna göre gruplara ayrılarak daireler oluştururlar. Dairedekiler birbirlerinin kollarından ya da omuzlarından tutunurlar. Öğretmenin komutu ile birlikte, grup hâlinde düşmeden oturup kalkarlar. Düşen veya teması bırakan oyuncu oyundan elenmiş olur.*

Adil Olma Değeri

Adil Olma değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

54 numaralı “Adil Oyun Anlayışı” adlı oyunda;...*Verilen komut ile her gruptan bir öğrenci koşarak duvardaki kendi kartonuna gider ve adil oyun anlayışına ait bir cümle veya kelime yazar.*

Çalışkanlık Değeri

Çalışkanlık değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

15 numaralı “Düşün, Bil, Bul” adlı oyunda;...*Cevap kartı doğru ise grup 1 puan alır. Oyun bu şekilde devam eder ve oyunun sonucunda en yüksek puanı toplayan grup birinci olur.*

Empati Değeri

Empati değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

18 numaralı “Top Sürme” adlı oyunda;....Gönüllü öğrenci tekerlekli sandalyeye güvenli bir şekilde oturur. Sandalyeye alışması için serbest olarak hareket etmesi istenir. Daha sonra eline basketbol topu verilir ve tek eliyle topu sürmesi istenir.

Özgüven Değeri

Özgüven değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

1 numaralı “Atlı Karınca” adlı oyunda;....Dairede ipi en güzel tutan, el değiştirirken şaşırmayan öğrenciler alkışlanır.

Cesaret-Liderlik Değeri

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında 4.sınıflara yönelik hazırlanan oyunlarda “Cesaret-Liderlik” değeri incelenmiş, bu değer vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

58 numaralı “Bana Ayak Uydur (Zaire) adlı oyunda; bu müzikli oyunda oyuncular önce bir lider seçerler ve daire oluşturacak şekilde dizilirler. Lider el çırparak ritim tutar ve diğerleri de yavaş yavaş ona katılırlar....Liderin seçtiği oyuncu bu dansı başarıyla tekrarlarsa lider olur.

Estetik Duyguların Geliştirilmesi Değeri

Estetik Duyguların Geliştirilmesi değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

1 numaralı “Atlı Karınca” adlı oyunda;....Dairede ipi en güzel tutan, el değiştirirken şaşırmayan öğrenciler alkışlanır.

Bağımsız ve Özgür Düşünebilme Değeri

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında 4.sınıflara yönelik hazırlanan oyunlarda Bağımsız ve Özgür Düşünebilme değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

28 numaralı “Hemen Çık” adlı oyunda;....Öğretmen oyunun bitiminde öğrencilere sona kalan takımın neden sona kaldığını sorar. Böylelikle kendi ve arkadaşlarının performanslarını değerlendirmesini sağlar.

Saygı Değeri

Saygı değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyunlardan örnekler aşağıda sunulmuştur:

52 numaralı “Sen Benim Gözümsün Ben Senin Kolunum” adlı oyunda;...*Her eşin bir seferde en fazla 1 balon taşıma hakkı vardır ve hiçbir grup başka bir grubun balonunu olduğu yerden uzaklaştırmamalı, diğer grubu engelleyici harekette bulunmamalıdır.*

Nazik Olma Değeri

Nazik olma değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

39 numaralı “Ayağıma Basma” adlı oyunda;...*Öğretmen öğrencileri yavaş olmaları ve birbirlerine zarar vermeden oyunu oynamaları yönünde yönlendirir. Oyun esnasında onları takip eder.*

Duyarlılık Değeri

Duyarlılık değerinin vurgulandığı ve öne çıktığı oyun örneği aşağıda sunulmuştur:

43 numaralı “Tek Kanatlı Ejderha” adlı oyunda; *öğrenciler engelli kişiler ve dâhil etme hakkındaki duygu ve düşüncelerini açıklamayı öğrenirler.*

3.2. SINIF ÖĞRETMENLERİ İLE YAPILAN GÖRÜŞMELERDEN ELDE EDİLEN BULGULAR

Sınıf öğretmenleri ile yapılan görüşmelerden elde edilen verilerin analizi sonucunda toplam 8 tema oluşturulmuştur. Bu temalar sırası ile “Yararlanma Sıklıkları”, “Kazandırılan Değerler”, “Faydalanılan Kaynaklar”, Oyunların Yeterliliği Hakkındaki Görüşler”, “Öğretmenlerin Oyunlara Yönelik Önerileri”, “Beden Eğitimi ve Oyun Dersinin Öğrencilere Katkısı”, “Değer Kazandırmada Karşılaşılan Sorunlar”, “Beden Eğitimi ve Oyun Dersinde Karşılaşılan Sorunlara Yönelik Çözümler” olarak belirlenmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun dersinde Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarından yararlanma sıklıklarına ilişkin bilgiler Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Öğretmenlerin Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarından Yararlanma Sıklıkları

Tema	Kategori	F
Yararlanma Sıklıkları	Genellikle yararlanıyorum	9
	Ara sıra yararlanıyorum	9
	Yararlanmıyorum	3

Tablo 9’da görüldüğü gibi sınıf öğretmenleri Beden Eğitimi ve Oyun derslerinde Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlikler kartlarından genellikle yararlanmaktadırlar. Sınıf öğretmenlerinden bir kısmı Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlikler Kartlarından ara ara yararlandığını ifade ederken, (f:18) bazı sınıf öğretmenleri bu kitapçık ve kartlardan bilgisinin olduğunu; fakat bunları hiç kullanmadıklarını belirtmişlerdir f(3).

Sınıf öğretmenlerinden bazıları (9) Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığını beğenip faydalı bulduklarını, bu nedenle sık sık kullandıklarını ifade ederken, bazıları öğrencilerine bu oyunları oynatırken öğrencilerin çok eğlendiklerini ve bu nedenle kitaptan sık sık faydalandıklarını belirtmişlerdir. Sınıf öğretmenlerinden bazıları (9) dersleri anlatırken süreyi yetiştiremedikleri için Beden Eğitimi ve Oyun dersine çok zaman ayıramadıklarını, bu nedenle kitapçıktan ve Fiziksel Etkinlik Kartlarından ara ara yararlandıklarını ifade etmişlerdir. Köy okullarında görev yapan sınıf öğretmenleri Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarındaki oyunların çok fazla materyal gerektirdiğini, içinde buldukları şartlarda bunları temin edemediklerinden dolayı yararlanmadıklarını ifade ederken, bazı sınıf öğretmenleri iklim koşullarını ve kitabın ellerine ulaşmama gerekçelerinden dolayı yararlanmadıklarını ifade etmişlerdir (3).

Katılımcılardan Mete Öğretmen; Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarında bulunan oyunları çocukların çok sevdiğini ve genellikle yararlandığını “*Derleme kitabından çok sık yararlanıyorum. Çocukların çok hoşuna giden oyunlar var o yüzden kullanmakta sakınca görmüyorum.*” sözleri aktarmıştır. Leman Öğretmen yararlanma sıklığını şöyle ifade etmiştir: “*Genelde bakıyorum hafta sonları ne oynatabilirim diye. Çok sık kullanıyorum diyemem ama her hafta*

bakmaya çalışıyorum oyun oynatırken. En azından kendi köy okuluma uydurabileceğim oyunları seçiyorum özellikle.”

Hande Öğretmen Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarının elinde olmadığını *“Elimde bu şekilde bir materyal yok ama müfredatı inceledim. Kartların içeriğine bakmıştım ama nasıl edineceğimi bilmiyorum açıkçası. İnternette faydalaniyorum. Çocukların fiziki özelliklerine gelişimlerine uygun oyunlar seçmeye çalışıyorum ama bu kartları daha önce hiç kullanmadım.”* sözleri ile ifade ederken Sami Öğretmen farklı bir kitap kullandığı için gerek duymadığını *“Elimde bir kitap olunca ve internette bakınca gerek duymadım.”* diyerek ifade etmiştir.

Okulun fiziki şartlarının ve iklim koşullarının uygun olmadığını, bu sebeple kitaptan ve kartlardan çok sık yararlanamadığını Halil Öğretmen *“Valla çok sık yararlandığımızı söyleyemeyiz. Ara ara faydalaniyoruz. Dediğim gibi burada okulun fiziki şartları sadece yeterli değil ayrıca memleketimizin iklim durumunu da biliyorsunuz. Bu da çok önemli. Şu saatten itibaren zaten dışarıda oyun oynamamız mümkün değil”* sözleri ile Mert Öğretmen ise *“Biraz açık söylemek gerekirse biz şuan birinci sınıf olduğumuz için baya bir okuma yazmaya yoğunlaştık. Bir de buranın kış şartlarından dolayı bahçede ya da sınıfta fazla vakit ayıramıyoruz. İşte bizim elimizde olmayan sebeplerden dolayı pek sıklıkla yapamıyorum ama ara ara çocuklar oyunu severler. Sevdikleri için de azami gayret gösteriyorum diyebilirim.”* sözleri ile ifade etmişlerdir.

Kazandırılan değerler temasına ilişkin kategoriler Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Beden Eğitimi ve Oyun Dersindeki Oyunların Öğrenciye Kazandırdığı Değerler

Tema	Kategori	f
Kazandırılan Değerler	Saygı	14
	Sevgi	11
	Empati	11
	Hoşgörü	10
	Sorumluluk	8
	Dürüstlük	8
	Yardımlaşma-Dayanışma	7
	Cesaret-Liderlik	6

Özgüven	6
Adil Olma	4
Şefkat-Merhamet	3
Dostluk	2
Adil Olma	2
Paylaşımçı Olma	2
Sabır	2
Kültürel Mirasa Sahip Çıkma	2
Çalışkanlık	1
Temizlik	1
İyimsenlik	1
Selamlaşma	1
Fedakârlık	1
Vatanseverlik	1

Tablo 10’da görüldüğü gibi, katılımcıların görüşlerine göre oyunlar aracılığıyla öğrenciler birçok değer kazanmaktadır. Özellikle öğrencilerin oyunlar aracılığıyla en fazla kazandıkları değerlerin; saygı, sevgi, empati, hoşgörü, sorumluluk, dürüstlük, yardımlaşma-dayanışma, cesaret-liderlik, özgüven, adil olma, şefkat-merhamet, dostluk, adalet, paylaşımcı olma, sabır, kültürel mirasa sahip çıkma, çalışkanlık, temizlik, iyimsenlik, selamlaşma, fedakârlık ve vatanseverlik olduğu katılımcılar tarafından belirtilmiştir. Öğretmenlerinin oynattığı oyunlar içerisinde öğrencilere en çok kazandırdıklarını düşündükleri değer saygı değeridir. Saygı değerini oyunlarda kazandırdığını ifade eden 14 sınıf öğretmeni bulunmaktadır. Oyunlarda öğrenciye kazandırılan değerlerden çalışkanlık, temizlik, iyimsenlik, selamlaşma, fedakârlık ve vatanseverlik değerleri öğretmenler tarafından en az ifade edilen değerlerdendir.

Can Öğretmen oyunlar aracılığı ile öğrencilere saygı değerini kazandırdığını *“Saygı konusu mesela babasına saygı duymasını biliyor ama arkadaşına saygı duymasını bilmiyordu çocuk. Bu oyunlar sayesinde öğreniyor, gidiyor köydeki başkalarına da saygı duyacağını öğreniyor.”* cümleleri ile ifade etmiştir.

Selim Öğretmen ise sevgi değerini oyun içerisindeki yanlış davranışları düzelterek kazandırdığını: *“Sevgi değerinde mesela bazen çocuklar oyun içerisinde fiziki olumsuz müdahalelerde bulunuyorlar. Hemen araya giriyoruz. Oradaki amacımız oyun oynamak değil de öncelikli amacımız değerler eğitimini kazandırmak olduğu için bu değerleri kazandırmak için işte elimizden geleni yapmaya çalışıyoruz hocam.”* diyerek açıklamıştır.

Çağrı Öğretmen empati değerini “Şimdi ben okula ilk atandığımda çocuklar okulun bahçesine çıkıyorlar, iki grup oluyorlar ve birbirlerine doğru koşarak, ortada çarpışarak “kavga” adlı oyunu oynuyorlardı. Ben bunun yanlış olduğunu söyledim, yeni oyunlar öğrettim. Yeni oyunlarda çocuklar kavganın ne kadar kötü bir şey olduğunu, birisinin canı yandığında onun da kendi canının yakacağını, empati kurmanın ne demek olduğunu öğrendiler.” sözleri ile ifade etmiştir.

Hande Öğretmen sınıfında engelli bir öğrencisinin bulunduğunu ve empati değerine öğrencileri için güzel bir örnek oluşunu şöyle ifade etmiştir: “Benim sınıfımda engelli bir öğrencim var mesela. O yüzden diyorum çok harekete yönelik oyunlar değil biraz daha sakin oyunlar oynanabilir. Mesela o çocuğun da oyunların içine katılması diğer çocukların empati duygularını geliştirebilir, vicdan duygularını geliştirebilir, merhamet ben öyle düşünüyorum.”

Sorumluluk değerine takım oyunlarını örnek gösteren Şeyma Öğretmen “Sorumluluk var mesela o takım, kendi takımı için çalışıyor, çabalıyor.” cümlesi ile düşüncesini bildirmiştir.

Dürüstlük değerini kazandırırken yararlandığı oyunu anlatan Ali Öğretmen “Kim yok?” diye bir oyun oynattıyorum mesela. Kim yok dediğimde orada parmak kaldıranlar “öğretmenim, öğretmenim” dediği zaman onlar eleniyor. İlk başlarda ben diyordum. Örneğin: “Mehmet sen elendin öğretmenim dediğin için, Ahmet sen elendin öğretmenim dediğin için.” Sonradan artık çocuk kendi demeye başlıyor: “Aaaaa öğretmenim dedim ben, ben elendim.” Burada dürüstlüğü öğrendiğini düşünüyor.” sözleri ile bu değeri vurgulamıştır.

Yavuz Öğretmen oyunlarda cesaret-liderlik değerini içselleştiren bir öğrencisini örnek olarak göstermiş ve öğrencisinin bu özelliğini başka alanlarda da kullandığını “Bir tane öğrencim var. İsmi vermeyeyim. Futbolda çok iyi ve maç yaparken sürekli o yönlendiriyor takımı. Liderlik oluştu çocukta.” sözleri ile aktarmıştır.

Adil olma değerini aktarırken öğrencilerin oyun oynarken kurallara uymadığını fakat oyunu oynamaya devam ettikçe bu kuralı uyguladığını Sami Öğretmen şu sözlerle ifade etmiştir: “Mesela mendil kapmaca oynattım. Mesela

diğer arkadaşından öne çıkmak ister ama buna biz ve diğer arkadaşları da izin vermediği için haliyle bu davranışı öğreniyorlar ki gayet te dönüt olumlu alıyoruz.”

Temizlik değerini kazandırırken aileler ile sürekli iletişim halinde olan ve bu değere ilişkin dönütler alan Mete Öğretmen düşüncelerini aktarırken şu ifadelere yer vermiştir: *“Öğrencilerim daha çok diyor işte “şurada oyun oynamıştık, orada böyle olmuştu. Temiz olmamız gerekiyordu, ellerimizi yıkamamız gerekiyordu.” Bu şekilde şeyler oluyor. En basitinden mesela temizlik değeri üzerinden gidersem öğrencimin saçı üzerinden baya bir olay yaşamıştım ben. Öğrenci şuan saçını gayet güzel tarıyor.*

Faydalanılan kaynaklar teması eğitim siteleri, sosyal medya, kitaplar dergiler ve diğer kaynaklar olarak 4 alt tema olarak ele alınmıştır. Bu alt tema ve kategorilere ilişkin bilgiler Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Oyun Dersinde Oyunları Seçerken Faydalandığı Kaynaklar

Tema	Alt Tema	Kategori
Faydalanılan Kaynaklar	Eğitim Siteleri	Eğitimhane Morpa kampüs Eba (Eğitim Bilişim Ağı)
	Sosyal Medya	Facebook Instagram Pinterest
	Kitaplar-Dergiler	Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı Hizmet öncesi eğitimde önerilen kitaplar Milli Eğitim Bakanlığı kitapları Çocuk dergileri Oyun kartları
	Diğer	Öğretmen tarafından tasarlanan oyunlar Öğretmenlerin ilkokulda öğrendiği oyunlar Öğrencilerin önceden bildiği oyunlar Diğer öğretmenlerden bilgi alma Yöresel oyunlar

Tablo 11’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri oyunları seçerken çeşitli kaynaklardan faydalandıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların görüşleri incelendiğinde yararlanılan kaynaklar: Eğitim siteleri, sosyal medya, kitaplar-dergiler ve diğer olarak belirlenmiştir. Eğitim siteleri alt temasına ait kategoriler: Eğitimhane, Morpa Kampüs, EBA (Eğitim Bilişim Ağı)’dır. Sosyal Medya alt temasına ait kategoriler: Facebook, Instagram, Pinterest olmak üzere 3

başlık altında toplanmıştır. Kitaplar-Dergiler alt temasının kategorileri: Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı, hizmet öncesi eğitimde önerilen kitaplar, Milli Eğitim Bakanlığı kitapları, çocuk dergileri ve oyun kartlarıdır. Diğer alt temasına ait kategoriler ise şu şekildedir: Öğretmen tarafından tasarlanan oyunlar, öğretmenlerin ilkokulda öğrendiği oyunlar, öğrencilerin önceden bildiği oyunlar, diğer öğretmenlerden bilgi alma, yöresel oyunlar olarak ön plana çıkmıştır.

Şeyma Öğretmen kitapların eksik olduğunu bu nedenle oyunları seçerken eğitim sitelerinden yararlandığını şöyle aktarmıştır: *“Eğitim sitelerinden çok yararlanıyoruz. Kitapta çok fazla şey yok açıkçası eksik olduğunu düşünüyorum bu yönden kitapların. Daha çok sitelerden bulmaya çalışıyorum.”* Veli Öğretmen ise yararlandığı eğitim sitelerini *“Mesela eğitimhane.com var. Yararlandığımız bir site yani. Öğretmenlerin en çok elinin altında olan morpa kampüs bunun gibi faydalanıyoruz.”* cümleleri ile aktarırken Semih Öğretmen; *“Eba sitesinden kullanıyorum.”* diyerek yararlandığı eğitim sitesinden bahsetmiştir.

Bir köy okulunda öğretmen olarak çalışan Leman Öğretmen sosyal medyadan yapılan etkinlikleri araştırıp kendi imkânlarına göre düzenlediğini şöyle aktarmıştır: *“Diğer arkadaşlar mesela bu ilkokullar için değişik siteler var facebook gibi yani sosyal medyadan bakıyorum kim ne etkinlikler yapıyor diye. Köy okulunda öğretmenim ben. Köy okuluna tabiki onları uydurmaya çalışıyoruz, benzetmeye çalışıyoruz.”*

Selim Öğretmen sosyal medya hakkındaki görüşlerini şu sözleri ile aktarmıştır: *“Tabi bir de bizim kullanmış olduğumuz sosyal medya hesaplarından gözümüze çarpan, böyle örnek niteliği taşıyan bazı etkinlikler olduğunda onun aynısını sınıfta da kullanmaya çalışıyoruz bazen.”*

Hande öğretmen oyunları araştırırken tecrübeli öğretmenlerin sosyal medyadaki paylaşımlarından faydalandığını, oynanan oyunun öğrenci için eğlence boyutunu göz önüne alarak oyunları seçtiğini: *“Yani internette bu tecrübeli öğretmenlerin çok fazla paylaşımları var. En çok onlardan faydalanıyorum. Aynı şekilde materyal yaparken de pinterest gibi siteleri çok kullanıyorum çünkü çok yaratıcı şeyler oluyor oralarda.”* sözleri ile ifade etmiştir.

Kitap ve dergilerden oyun seçerken üniversite yıllarında fakülte hocalarının tavsiye kitaplarından yararlanan Veli Öğretmen “*Genelde Eğitim Fakültesi yıllarında hocalarımızın tavsiye ettiği kitaplarımız vardı. Onları hala saklıyorum. İhtiyaç duydukça bakıyorum.*” diyerek kullandığı kaynağı açıklarken, Ali Öğretmen; “*Oyunları seçerken Milli Eğitim Bakanlığı’nın dağıttığı kitaplar ve ayrıca internetten bir yayının siparişini vermiştim. Onu kullanıyorum.*” diyerek kullandığı kaynakları sıralamıştır.

Öğrencilerine önceden bildikleri oyunları oynattığını Esra Öğretmen; “*Çocukların daha önceden bildikleri ve oynamak istedikleri oyunlar var. O oyunları oynuyoruz genellikle.*” diyerek aktarmış, Yavuz Öğretmen ise konu ile ilgili tecrübeli öğretmenlerden ve çocukluğunda oynadığı oyunlardan faydalandığını “*Tecrübeli öğretmenlerden, bizim kendi oynadığımız oyunlardan, eskiden kendi oynadığımız oyunlardan oynatmaya çalışıyoruz.*” diyerek ifade etmiştir.

Samet Öğretmen bu konuda “*Küçükken oynadığımız oyunları çocuklarla bağdaştırmak istiyorum. Genellikle o oyunları da oynattırıyorum.*” derken, Ahmet Öğretmen tecrübelerinden faydalandığını ve bölgesel oyunlardan yararlandığını “*Geçmiş tecrübelerim, bilgilerimden faydalanarak daha önce yapmış olduğum oyunlar, kendi bölgemizde oynamış olduğumuz oyunlardan faydalaniyorum. Bunun gibi.*” sözleri ile görüşlerini bildirmiştir.

Oyunların yeterliliği hakkındaki görüşler teması yeterlilik gerekçeleri ve yetersizlik gerekçeleri olmak üzere 2 alt tema olarak ele alınmıştır. Bu alt tema ve kategorilere ilişkin bilgiler Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12. Öğretmenlerin Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarındaki Oyunların Yeterliliği Hakkındaki Görüşleri

Tema	Alt Tema	Kategori
Oyunların Yeterliliği Hakkındaki Görüşler	Yeterlilik Gerekçeleri	Fazla sayıda oyun içermesi
		Detaylı hazırlanmış olması
		Sınıf seviyelerine uygun oluşu
		Alanında yetkin kişiler tarafından hazırlanmış olması
		Farklı alanlardaki oyunları içermesi
		İyi tasarlanmış görsellerin varlığı
		Oyunların düzenli ve kategorili olması
		Öğrencilerin oynarken zevk alması
Oyunların açıklamalı olması		

Yetersizlik Gerekçeleri	Bölgesel farklılıkların göz önüne alınmaması Materyal gerektiren oyunların fazlalığı Öğrencilerin oyunları anlamaması Sınıf içi oynanan oyunların azlığı Oyunlar hazırlanırken iklim koşullarının düşünülmemesi Yöresel oyunların olmayışı Köy okullarının oynayacağı oyunların kısıtlı olması Birleştirilmiş sınıflı okullar için tasarlanmamış olması
----------------------------	--

Katılımcıların *Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı* ve *Fiziksel Etkinlik Kartları*ndaki oyunların yeterliliği hakkındaki görüşleri iki alt temada ele alınmıştır. Bazı öğretmenler kartların ders için yeterli olduğunu belirtmiştir. Bu kartlarda yeterli sayıda oyun olması, detaylı hazırlanmış olması, sınıf seviyelerine uygun oluşu, alanında yetkin kişiler tarafından hazırlanmış olması, farklı alanlardaki oyunları içermesi, iyi tasarlanmış görsellerin varlığı, oyunların düzenli ve kategorili olması, öğrencilerin oynarken zevk alması ve oyunların açıklamalı olması gibi gerekçelerle öğretmenler kartların yeterliliğini vurgulamıştır. *Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı* ve *Fiziksel Etkinlik Kartları*ndaki oyunların yetersiz olduğunu ifade eden sınıf öğretmenleri ise daha çok buldukları bölge ve okul imkânlarına göre değerlendirme yapmışlardır. Yetersizlik gerekçelerini; bölgesel farklılıkların göz önüne alınmaması, materyal gerektiren oyunların fazlalığı, öğrencilerin oyunları anlamaması, sınıf içi oynanan oyunların azlığı, oyunlar hazırlanırken iklim koşullarının düşünülmemesi, yöresel oyunların olmayışı, köy okullarının oynayacağı oyunların kısıtlı olması, birleştirilmiş sınıflı okullar için tasarlanmamış olması olarak ifade etmişlerdir.

Oyunların yeterlilik gerekçelerini açıklarken çok sayıda oyunun ayrıntılı ve anlaşılır bir şekilde hazırlandığını Meral Öğretmen: *“Bence oyunlar çok ayrıntılı bir şekilde çok fazla yeterli geldi bana. Sayısı çok fazla ve oyunun ayrıntıları çok iyi tasarlanmış, görselleri olması güzel öğretmenlerin ve öğrencilerin anlayacağı şekilde.”* sözleri ile açıklarken, Hande Öğretmen oyunların alanında uzman kişiler tarafından ve kazanımlara uygun olduğunu şöyle aktarmıştır: *“Kartların içeriğine bakmışım. Kazanımlara yönelik parça parça oyunlar var. Güzeldi bence iyiydi. Ben zaten okul kitaplarının ve müfredatın çok iyi yapıldığını düşünüyorum. Okul kitaplarından da çok memnum. Yani gerçekten alanında yetkin kişiler tarafından yapıldığını düşünüyorum. Kartların içeriği de kazanımlara uygundu, iyiydi bence.”*

Hakan Öğretmen öğrencilerin oyunları oynarken zevk aldığını: “Zevk alıyorlar, hoşlanıyorlar. Zaman olarak da yeterli.” diyerek oyunların yeterli olduğunu ifade etmiş, Selim Öğretmen ise “Gayet yeterli olduğunu düşünüyorum zaten hacim olarak da baya kalın ve ağırlık olarak da baya fazla. Çift taraflı da oyun isimleri var. Oyunları da yazmış. Bundan daha fazlası biraz öğretmenin kafasını karıştırabileceğini düşünüyorum. Bence yeterli.” sözleri ile oyunların oldukça fazla ve yeterli olduğunu belirtmiştir.

Yetersizlik gerekçelerine ait alt kategoriler; bölgesel farklılıkların göz önüne alınmaması, materyal gerektiren oyunların fazlalığı, öğrencilerin oyunları anlamaması, sınıf içi oynanan oyunların azlığı, oyunlar hazırlanırken iklim koşullarının düşünülmemesi, yöresel oyunların olmayışı, köy okullarının oynayacağı oyunların kısıtlı olması, birleştirilmiş sınıflı okullar için tasarlanmamış olmasıdır.

Çalıştığı okul açısından değerlendirme yaparak oyunların yetersiz olduğunu ifade eden Yavuz Öğretmen: “Şimdi oyunlar yeterli, oyunlar yeterli ama yani tam teşekküllü bir okul için, bahçesi olan bir okul için yeterli ama bizim okulun şartlarına veya doğudaki birçok okulun şartlarına uygun değil diye düşünüyorum özellikle bahçe oyunları. Bahçe sıkıntısı var doğudaki okullarda.” ifadelerine başvurmuş, Çağrı Öğretmen materyal gerektiren oyunların okulu için uygun olmadığını şöyle dile getirmiştir: “Yeterli olan da var olmayan da ama bize yeterli olacak kısmı az. Materyal ne kadar fazlaysa bize yetecek kısmı o kadar az oluyor.”

Can Öğretmen yerel şartların göz önüne alınmadığını şöyle ifade etmiştir: “Genel olarak buradaki iklim şartları, yerel şartların göz önüne alınmadığını düşünüyorum bu oyun ve fiziksel etkinlikler kartlarında çünkü buradaki çocukların çoğu şeyi, o kartlardaki imkânları yok. Kendi imkânlarımızla oynatmaya çalışıyoruz.”

Şeyma öğretmen öğrencilerin seviyesine uygun olmadığını: “Yani aslında oyun fazla ama uygunluğu açısından sıkıntı var. Oyunlar fazla mesela çocukların yaş seviyesine bazen uygun olmuyor. Çok basit oyunlarda çocuklar sıkılabiliyor ya da ağır oluyor anlayamayabiliyor oyunu.” diyerek aktarmıştır.

Ahmet Öğretmen alt yapı yetersizliğine değinmiş, birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yaparken oyunları oynatamama gerekçelerini dile getirmiştir: “Alt

yapısının yeterli olmadığından dolayı bazı oyunları oynatmada güçlük çekildiği kanaatindeyim. Bazı sınıflar mesela kendim birleştirilmiş sınıfları okuttuğum dönemlerde soba neredeyse sıralara yapışık haldeydi. Burada nasıl oyun oynatılabilir ya da oynatılan oyunun ne kadar verimli olduğu yani istenen şeye ulaşma konusunda ne kadar verimli olduğu konusunda eleştirimiz olabilir.”

Öğretmenlerin oyunlara yönelik önerileri teması öğrenci açısından öneriler, öğretmen açısından öneriler ve okul olanakları açısından öneriler olmak üzere 3 alt tema olarak ele alınmıştır. Bu alt tema ve kategorilere ilişkin bilgiler Tablo 13’te verilmiştir.

Tablo 13. Öğretmenlerin Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarındaki Oyunlara Yönelik Önerileri

Tema	Alt Tema	Kategori
Öğretmenlerin Oyunlara Yönelik Önerileri	Öğrenci Açısından Öneriler	Oyunlar basitleştirilmeli ve pratik olmalı Şarkılı oyunlar için müzikler olmalı Oyun görselleri daha fazla olmalı Zor oyunlar aşamalı ve daha ayrıntılı anlatılmalı Oyunlar çeşitlendirilmeli
	Öğretmen Açısından Öneriler	Oyunların videolu gösterimi olmalı Her öğretmen için ayrı fiziksel etkinlik kartı verilmeli Öğretmenler bu oyunlar konusunda bilgilendirilmeli Geleneksel çocuk oyunları da yer almalı
	Okul Olanakları Açısından Öneriler	Sınıf içi oynanacak oyunların sayısı artırılmalı Birleştirilmiş sınıflı okullar için ayrı bir başlık olmalı

Tablo 13’te görüldüğü gibi sınıf öğretmenlerinin oyunlara yönelik önerileri, öğrenci açısından öneriler, öğretmen açısından öneriler, okul olanakları açısından öneriler olarak belirlenmiştir. Öğrenci açısından değerlendirme yapan sınıf öğretmenleri; oyunlar basitleştirilmeli ve pratik olmalı, şarkılı oyunlar için müzikler olmalı, oyun görselleri daha fazla olmalı, zor oyunlar aşamalı ve daha ayrıntılı anlatılmalı, oyunlar çeşitlendirilmeli diyerek önerilerde bulunmuştur. Öğretmen açısından değerlendirme yapan sınıf öğretmenleri önerilerinde oyunların videolu gösteriminin olması gerektiğini, her öğretmen için ayrı fiziksel etkinlik kartının verilmesini, öğretmenlerin bu oyunlar konusunda bilgilendirilmesinin yararlı olacağını, geleneksel çocuk oyunlarına yer verilmesinin oyunlara çeşitlilik katacağını

belirtmişlerdir. Okul olanakları açısından öneriler; sınıf içi oynanacak oyunların sayısı artırılmalı, birleştirilmiş sınıflı okullar için ayrı bir başlık olmalı şeklinde sıralanmıştır.

Öğrenci açısından oyunları değerlendiren Tuğçe Öğretmen öğrenci seviyesine dikkat çekmiş ve oyunların daha da çeşitlendirilmesi gerektiğini şu sözleri ile ifade etmiştir: *“Öğrenci anlamayabiliyor, öğrenemeyebiliyor ya da bir şey kazandıramayabiliyorsun o yüzden daha çeşitli olsa tabiki daha yararlı olur, seçmemiz kolaylaşır.”*

Hande Öğretmen sürekli hareket gerektiren oyunların yanında basit oyunlara da yer verilmesi gerektiğini düşünerek şöyle öneride bulunmuştur: *“Bir de her çocuk hareket eder diye bir şey yok. Bazı çocuklar biraz daha sakin olabiliyorlar. Sadece böyle hareket etmeye yönelik değil de biraz daha basit oyunlara yer verilebilir belki.”*

Mert Öğretmen doğuda eğitim gören öğrenciler için ayrı bir kitap düzenlenebilir önerisinde bulunmuş ve şöyle açıklamıştır: *“Önerim şöyle olabilir: Bazı oyunlar daha da açıklanabilir. Şunu eklemek istiyorum: Bu doğuda ya da batıdaki diye değişebiliyor çünkü bunu batıdaki çocuklara çok rahat yaptırabilirsin ama burada belki de elli kez anlatmak zorundasın. Buraya yönelik bir tane yapılabilir.”*

Leman Öğretmen ise kitapçığın daha ayrıntılı ve aşamalı olması gerektiğini, bunun öğretmenin oyunu daha iyi anlaması açısından önemli olduğunu belirtmiştir. Birleştirilmiş sınıfta öğretmen olduğu için zaman sıkıntısı yaşadığını, oyunla ilgili videoların hazırlanmasının oyunların daha kısa sürede oynanmasına yardımcı olacağını belirtmiş ve düşüncelerini şöyle açıklamıştır: *“Resimler daha çok arttırılabilir, kısa tutulmayabilir. Genel olarak paragraf şeklinde değil de aşama aşama anlatılsa öğretmen belki bu konuda daha rahat edebilir diye düşünüyorum. Şimdi birleştirilmiş sınıfta en büyük sorunumuz zaman sıkıntımız var. Şimdi çocuğa oyunu anlat, oyunu yaptır zaten 6 saat ders yarı yarıya anlattıyorsun ve zamanda biraz sıkıntı yaşıyorsun. Bunun yanında resimler daha çok arttırılarak çocuklara görsel olarak ya da mesela bir cd olsa. Cd’ den bilgisayara resimleri yansıtıp çocuklara göstersek kısa zamanda yapılacağını düşünüyorum.”*

Öğretmen açısından oyunları değerlendirerek öneride bulunan Selim Öğretmen bu konuda oyunların videolu gösterimi olması gerektiğini bazı oyunları öğretirken karışıklık yaşadığını dile getirmiş ve şöyle demiştir: *“Görsel olarak resimli açıklamalar yapılmış ama bazen öğretmen olarak kafam karışıyor. “Acaba bu nasıl oluyor?” diye. Bazı etkinliklerde açıklayıcı özellikler yok. Diyorum ki: “Acaba şöyle mi olacak, böyle mi olacak?” Bir karara varamadığım zaman kendime göre uyarlıyorum. Bunu daha açık bir şekilde video tarzında gösteren cd gibi böyle gösterimler olursa bence daha faydalı olur diye düşünüyorum.”*

Okul olanaklarını değerlendiren ve birleştirilmiş sınıflı bir köy okulunda görev yapan Çağrı Öğretmen *“Birleştirilmiş sınıflarda oynanacak oyunlar şeklinde küçük bir başlık atılması daha uygun olacaktır.”* önerisinde bulunmuştur. Yavuz Öğretmen her okulun aynı şartlara sahip olmadığını ve iklim koşullarının çoğu oyunu oynamak için elverişli olmadığı ifade etmiştir. Oyunların *“sınıf içinde ve oyun içinde oynanacak oyunlar”* olarak düzenlenmesi önerisinde bulunmuş ve düşüncelerini *“İdeal olan bu tür oyunların olması daha kapsamlı olsun diye fakat yani her okulun şartları aynı değil. Bu şartları da göz önüne alarak yani atıyorum Erzurum’daki bir okul için bahçe oyunları çok zor oluyor. Hakkâri’deki bir okul için de aynı. Burası İzmir değil, Antalya değil sürekli yaz olsun. Her taraf kar, buz, soğuk. Bu nedenle daha çok sınıf içinde veya okul içinde oynanabilecek şekilde düzenlenebilirse daha iyi olur.”* şeklinde dile getirmiştir.

Beden Eğitimi ve Oyun dersinin öğrencilere katkısı teması bireysel açıdan ve toplumsal açıdan olmak üzere 2 alt tema olarak ele alınmıştır. Bu alt tema ve kategorilere ilişkin bilgiler Tablo 14’te verilmiştir.

Tablo 14. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersinin Öğrencilere Katkısına İlişkin Görüşleri

Tema	Alt Tema	Kategori	Kod
Beden Eğitimi ve Oyun Dersinin Öğrencilere Katkısı	Bireysel Açıdan	Bilişsel Gelişim	Dikkat gelişimi Bedensel ve kinestetik zekâ gelişimi
		Sosyal-Duygusal Gelişim	Kendine güven Arkadaşlık ilişkisi geliştirme Çekimser öğrencilerin ön plana çıkması Yeterliliklerinin farkına varma Eğlenerek öğrenme Okula karşı olumlu tutum geliştirme
		Dil Gelişimi	Kendini ifade edebilme Konuşmayı öğrenme
		Motor Gelişim	Aktif ve sağlıklı yaşam Deşarj olma-enerjisini dışarı atma Kas-vücut gelişimi Pratiklik kazanma
	Toplumsal Açıdan	Sosyalleşme Bilinçli bireylerin yetişmesi Spor kültürü oluşturma Değer kazanımı Kurallara Uyma Toplumdaki Rolünü Bilme Birlikte Yapabilme Duygusunun Gelişmesi	

Tablo 14’te görüldüğü gibi Beden Eğitimi ve Oyun dersinin öğrencilere katkısı bireysel ve toplumsal açıdan katkıları olarak iki alt tema altında toplanmıştır. Bu dersin öğrenciye bireysel katkısına ilişkin kategorilere bakıldığında bilişsel gelişim, sosyal-duygusal gelişim, dil gelişimi, öz bakım becerileri, motor gelişim başlıklarının öne çıktığı görülmektedir. Bilişsel gelişim kategorisinde dikkat gelişimi, bedensel ve kinestetik zekâ gelişimi başlıkları öne çıkmıştır. Sosyal duygusal gelişim kategorisinde kendine güven, arkadaşlık ilişkisi geliştirme, çekimser öğrencilerin ön plana çıkması, yeterliliklerinin farkına varma, eğlenerek öğrenme, okula karşı olumlu

tutum geliştirme başlıkları öne çıkmıştır. Dil gelişimi kategorisinde kendini ifade edebilme, konuşmayı öğrenme başlıkları ve motor gelişim kategorisinde aktif ve sağlıklı yaşam, deşarj olma-enerjisini dışarı atma, kas-vücut gelişimi başlıkları ön plana çıkmıştır.

Toplumsal açıdan katkısına ilişkin kategoriler ise şunlardır: sosyalleşme, bilinçli bireylerin yetişmesi, spor kültürü oluşturma, değer kazanımı, kurallara uyma, toplumdaki rolünü bilme, birlikte yapabilme duygusunun gelişmesi.

Ali Öğretmen Beden Eğitimi ve Oyun dersini zekâ gelişimi açısından değerlendirmiş ve “*Öğrencinin bedensel ve kinestetik zekâsını geliştiriyor.*” şeklinde görüşlerini bildirmiştir.

Sosyal-duygusal gelişime vurgu yapan Meral Öğretmen konu ile ilgili öğrencilerin yeterliliklerinin farkına vararak özgüven geliştirdiklerini “*Kuralları öğreniyorlar, kendi yeterliliklerini öğreniyorlar. “Neyi yapabilirim, hangi konuda başarılıyım, hangi konuda başarısızım?” yeterlilik açısından. Özgüven çok geliştirdiğini düşünüyorum. Öğrenciler oyunları öğrendiklerinde kendilerine daha çok güveniyorlar, yapabildikleri şeyleri gördüklerinde özgüvenli oluyorlar.*” sözleri ile aktarırken, Mert Öğretmen çekimser öğrencilerin bu ders ile kendilerini ön plana çıkarmalarına yardımcı olduğunu belirterek “*Bazı kendi içine çekilmiş çocukları daha da ön plana çıkarıyor, kendini ön plana çıkarma özgürlüğü tanıyor. Bireysel olarak iyi olan çocuğu daha bir ön plana çıkarıyor. Önemli olan bu içine kapanmış geride kalmış çocuğu daha bir iyi duruma getirmek.*” konu hakkındaki düşüncelerini aktarmıştır.

Dil gelişimine oyunların katkı sağladığını düşünen Çağrı Öğretmen “*Çocuk her şeyden önce konuşmayı öğreniyor öyle söyleyeyim.*” şeklinde düşünce belirtmiştir.

Motor gelişime oyunların katkısının olduğunu belirten Ahmet Öğretmen öğrencilerin bu dersle birlikte rahatladığını ve pozitif yönde enerji aldığını bu dersin pek çok yararı olduğunu şöyle dile getirmiştir: “*Hayat sadece bir şeyleri öğrenerek direk beyne bir şeyleri doldurarak olmuyor. Oyun oynayarak rahatlaması işte kendini pozitif olarak enerji yüklenmesi, hani yoruluyor ama o arada olumsuz şeylerini atma yönüyle böyle çok katkısının olduğu düşüncesindeyim.*”

Leman Öğretmen birçok katkıyı sıralayarak sağlıklı olmaya spor yapmaya vücut gelişimine destek verdiğini: *“Fiziksel olarak diyebilirim. Vücut gelişimini sağlıyor, dikkatli hareket yapmayı öğreniyorlar. Sağlıklı yaşamak mesela oyunun ilerleyen zamanlarda spor yapmanın, büyüdüğü zaman da spor yapmanın önemini sağlığa, vücutsal gelişimine ne kadar katkı sağladığının tabiki sağlıklı beslenmeyle de bunu desteklediğinin farkına varıyor çocuk ve bunun bilincinde büyüyor. O şekilde yaşamına yön veriyor.”* sözleri ile aktarmıştır.

Toplumsal açıdan katkısına ilişkin kategoriler şunlardır: sosyalleşme, bilinçli bireylerin yetişmesi, spor kültürü oluşturma, değer kazanımı, kurallara uyma, toplumdaki rolünü bilme, birlikte yapabilme duygusunun gelişmesi.

Toplumsal olarak bireyde bir spor kültürü oluşturmada oyunların önemine vurgu yaparak sporun şiddetten uzak birlik ve beraberlik olduğunu Mert Öğretmen şu şekilde aktarmıştır: *“Mesela toplu oyunlar var futbol gibi. Futbolda tabi biz şiddeti görüyoruz. Şiddetin kavganın ne kadar kötü bir şey olduğuna tabiki aklımız eriyor ama spor bir birliktir, beraberliktir. Sadece top oynamak değildir. Basketbol olsun mesela şuan gözde futbol olduğu için onu söyledim. Yüzme olsun mesela bir reklam açısından bile ülkemizi çok iyi reklam edebiliyor.”*

Yavuz Öğretmen sağlıklı bir spor kültürü oluşturulması açısından oyunların öneminden söz ederken ifadelerinde spor yüzünden istenmeyen davranışların etkisine dikkat çekmiş ve bu durumu şöyle açıklamıştır: *“Her şeyden önce sağlıklı bir spor kültürü geliştirmemiz lazım. Bu da bize neyi kazandırır? Daha geçen gün mesela bir amatör lig maçında gencecik bir çocuk öldü kavgadan dolayı. Bunun nedeni spor kültürünün olmaması. En nihayetinde bizim bunun bir eğlence olduğunu anlamamız lazım. Spor kültürü yerleştirmek açısından önemli.”*

Samet Öğretmen öğrencilerin bireysellikten çok sosyalleştiklerini, görev ve sorumluluk bilinci üstendiklerini ve toplumdaki rollerini bilmeleri açısından oyunların yararlı olduğunu *“Bireysellikten ziyade çocuk şunun farkına varıyor: İnsan sosyal bir varlık olduğu için bireyselden ziyade sosyal bir öğrenci olmaya çalışıyor. Toplumdaki rolünü çok iyi fark edebiliyor. Çocuğa verdiği rolde çocuk artık o rolü yapması gerekiyor. Hemen hemen sorumluluk bilinci kattığı için toplumdaki yerini de biliyor çocuk.”* sözleri ile ifade etmiştir.

Değer kazandırmada karşılaşılan sorunlar teması öğrenci kaynaklı sorunlar, okul kaynaklı sorunlar, öğretmen kaynaklı sorunlar ve veli kaynaklı sorunlar olmak üzere 4 alt tema olarak ele alınmıştır. Bu alt tema ve kategorilere ilişkin bilgiler Tablo 15’te verilmiştir.

Tablo 15. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersinde Değer Kazandırmada Karşılaştığı Sorunlar

Tema	Alt Tema	Kategori
Değer Kazandırmada Karşılaşılan Sorunlar	Öğrenci Kaynaklı Sorunlar	Hazırbulunuşluk düzeyinin düşük olması Türkçe anlamama
	Okul Kaynaklı Sorunlar	Kalabalık sınıf ortamı Tek öğretmenli okullar Spor salonunun olmaması Materyal eksikliği Bahçenin yeterince büyük olmaması Okulun fiziki şartları Bahçe zemini
	Öğretmen Kaynaklı Sorunlar	Sınıf yönetiminde zorlanma Zamanı yetiştirememe Gürültülü sınıf ortamı Derslerin yoğunluğu
	Veli Kaynaklı Sorunlar	Ailelerin ilgisiz oluşu Ailenin değerleri aktarmaması

Tablo 15’te görüldüğü gibi Beden Eğitimi ve Oyun dersinde öğretmenlerin değer kazandırmada karşılaştığı sorunlar; öğrenci kaynaklı sorunlar, okul kaynaklı sorunlar, öğretmen kaynaklı sorunlar ve veli kaynaklı sorunlar olarak alt temalarda ele alınmıştır. Öğrenci kaynaklı sorunlar alt temasında; hazırbulunuşluk düzeyinin düşük olması ve Türkçe anlamama kategorileri yer almaktadır. Okul kaynaklı sorunlar alt temasında kalabalık sınıf ortamı, tek öğretmenli okullar, spor salonunun olmaması, materyal eksikliği, bahçenin yeterince büyük olmaması, okulun fiziki şartları, bahçe zemini kategorileri yer almaktadır. Öğretmen kaynaklı sorunlar alt temasında sınıf yönetiminde zorlanma, zamanı yetiştirememe, gürültülü sınıf ortamı, derslerin yoğunluğu; veli kaynaklı sorunlarda ise ailelerin ilgisiz oluşu, ailenin değerleri aktarmaması kategorileri ön plana çıkmaktadır.

Öğrenci kaynaklı sorunları aktarırken Halil Öğretmen hazırbulunuşluk düzeyine vurgu yapmış küçük yaşta okula başlayan öğrencilerin büyük sıkıntılar yarattığını bu nedenle velilerden de şikâyet aldığını şu şekilde belirtmiştir:

“Öğrencilerimizin bazılarının fiziksel olarak yeterli olmadığını görüyorum. Bunda da daha önceki alınan bu altmış aylık okula alınması bu bize çok büyük sıkıntılar yaratıyor. Şimdi biraz olsun düzeltilmeye çalışıldı bu altmışaltı ay altmış dokuz aya çıkartıldı.”

Türkçenin bulunduğu bölgede ikinci dil olduğunu, bu nedenle öğrencilerin Türkçe anlamadıklarını ve veli izni ile okula küçük yaşta öğrencilerin alındığını ifade eden Leman Öğretmen “Bizim burada Türkçe ikinci dilimiz olduğu için çocuklara her kelimeyi anlatmak çok zor oluyor çünkü çocuk 5 yaşında 5.5 yaşında geliyor. Bazıları veli izni ile 5 yaşında geliyor. Bu çocuk bir de ikinci dil öğreniyor. Bazılarının bir de Türkçesi yok. Yeniden, sıfırdan öğretiyoruz. O yüzden zorlanıyorum ama bazı şeylerin hepsini veremiyorsun çocuğa.” diyerek düşüncelerini paylaşmıştır.

Okul kaynaklı sorunlara değinen Çağrı öğretmen bir köy okulunda tek öğretmen olmanın zorluğunu şu sözleri ile ifade etmiştir “En önemli sorunumuz tek öğretmen olmak. Çocuklarla ilgilenmek dışında soba yakmak, sınıf temizlemek gibi bir sürü görevimiz var.”

Hakan Öğretmen okulunun olanaklarının yeterli olmadığını “Spor salonumuz yok, çocuklarda düşme oluyor, yaralanma oluyor. Yaralanmalar oluyor. Velilerden de tepkiler geliyor.” diye ifade etmiştir. Esra Öğretmen materyal eksikliği ile ilgili düşüncelerini “Çevremize her oyun uymuyor. Kullanılan materyaller bazen yetersiz olabiliyor bu yüzden oynayamadığımız oyunlar oluyor.” şeklinde ifade etmiş Can Öğretmen fiziki şartlar konusundaki yetersizliği “Fiziksel şartlar zaten en önemli bizim karşılaştığımız sorun burada. Bir futbol maçı yaptıracağınız atıyorum bir kalemiz yok. Çizgiler çizeceğiz boya bulamıyoruz. Fiziksel şartların eksikliği bizim için en büyük sorun.” diyerek aktarmıştır.

Veli öğretmen bahçe zemininin oyun oynamak için uygun olmadığını ve öğrencilerin zarar gördüğünü “Bizim okulun bahçesinde voleybol oynadığın zaman asfalt yapmışlar, altında yumuşak malzeme yok. Futbol maçı yaptığımızda biraz böyle hırslandığı zaman düştüler mi bir bakıyorsun dizler gitti. Oyunda fiziksel donanım yetersizliğini fark ediyorum ama ne olursa olsun hiçbir şeye sığınmayacağız, bahane üretmeyeceğiz.” diye ifade etmiştir.

Öğretmen kaynaklı sorunlar içerisinde sınıf yönetimi konusunda zorlandığını Samet Öğretmen: “Şuan sınıf olarak benim sınıf en kalabalık sınıf. Çocuklara sahip çıkmak biraz daha zorlaşıyor. Biraz sınıf yönetimi dediğimiz şey işte orada biraz sınıf yönetiminde sıkıntı yaşamıştım.” sözleri ile ifade etmiştir.

Mert Öğretmen ders programının çok yoğun olduğunu birinci sınıf öğretmeni olarak okuma yazma dersine daha çok ağırlık verdiğini bu yüzden oyun derslerinin aksadığını “Bir de aşırı ders yoğunluğumuz var. Yani ilk okuma yazma öğretiyoruz, matematiği var, Türkçesi var, bedeni var, müziği var, her şeyi var ama bu çocuklara ben bir iki saat zaten var müfredatımızda var yok diye değil ama işte bu derslere yoğunlaştığımız için bu oyunları oynatamıyorum. Gölgede kalıyor ve çocuk biz de öğretmen olarak ne yapacağımızı şaşırıyoruz.” sözleri ile ifade etmiştir.

Veliden kaynaklı sorunlara değinen Meral Öğretmen ailede değer kazandırılmadığını düşünerek “Öğrencilerin ailede öğrenemedikleri değerler olduğunu düşünüyorum. Ailede yardımseverlik konusunda daha fazla çaba gösterilmesi gerekiyordu eğitim açısından. Aileleri biraz daha verimli olsa bu bencillik veya adalet yani kendine ayrıcalık istemesi bu konularda biraz daha hazırlıklı gelebilirler. Açıkçası ben kendi sınıfımda öyle bir hazırlık göremedim. Doğrudan bize kalıyor artık tüm sorumluluk.” sözlerini dile getirmiştir.

Beden Eğitimi ve Oyun dersinde karşılaşılan sorunlara yönelik çözümler teması öğrenci kaynaklı sorunlara yönelik çözümler, okul kaynaklı sorunlara yönelik çözümler, öğretmen kaynaklı sorunlara yönelik çözümler, veli kaynaklı sorunlara yönelik çözümler ve çevre kaynaklı sorunlara yönelik çözümler olmak üzere 5 alt tema olarak incelenmiştir. Bu alt tema ve kategorilere ilişkin bilgiler Tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 16. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Oyun Dersinde Karşılaşılan Sorunlara Yönelik Çözümleri

Tema	Alt Tema	Kategori
Beden Eğitimi ve Oyun Dersinde Karşılaşılan Sorunlara Yönelik Çözümler	Öğrenci Kaynaklı Sorunlara Yönelik Çözümler	Rehberlik servisi ile görüşme
		Öğrenci ile görüşme
		Sınıf rehberliği
		Örnek verme (kendisinden ve çevreden)
		Örnek olma
		Doğaçlama
		Empati kurmalarını sağlama

Okul Kaynaklı Sorunlara Yönelik Çözümler	Sınıf içini düzenleyip hareket alanı oluşturma Milli Eğitim Müdürlüğü ile görüşme Okula için maddi destek sağlama İmkânlar dâhilinde materyal temin etme
Öğretmen Kaynaklı Sorunlara Yönelik Çözümler	Pratik ve kısa süreli oyunları oynatma Mesleki tecrübelerden faydalanma
Veli Kaynaklı Sorunlara Yönelik Çözümler	Veli ziyareti Değer aktarımına ağırlık verme
Çevre Kaynaklı Sorunlara Yönelik Çözümler	Sınıf içi oyunlarına ağırlık verme Sorunu çözmede yetersiz kalma

Tablo 16’da görüldüğü gibi öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Oyun dersinde karşılaşılan sorunlara ilişkin çözümleri öğrenci kaynaklı sorunlara yönelik çözümler, okul kaynaklı sorunlara yönelik çözümler, öğretmen kaynaklı sorunlara yönelik çözümler, veli kaynaklı sorunlara yönelik çözümler ve çevre kaynaklı sorunlara yönelik çözümler olarak belirlenmiştir. Öğretmenlerin öğrenci kaynaklı sorunlara yönelik çözümlerinde öne çıkan kategoriler şöyledir; rehberlik servisi ile görüşme, öğrenci ile görüşme, sınıf rehberliği, örnek verme (kendisinden ve çevreden), örnek olma, doğaçlama. Okul kaynaklı sorunlara yönelik çözümlerin alt temasına ait kategoriler; sınıf içini düzenleyip hareket alanı oluşturma, milli eğitim müdürlüğü ile görüşme, okula için maddi destek sağlama, imkânlar dâhilinde materyal temin etmedir. Öğretmen kaynaklı sorunlara yönelik çözümlerde pratik ve kısa süreli oyunları oynatma ve mesleki tecrübelerden faydalanma kategorileri ön plana çıkmıştır. Veli kaynaklı sorunlara yönelik çözümler alt temasının kategorileri veli ziyareti ve değer aktarımına ağırlık verme olarak bildirilmiş, çevre kaynaklı sorunlara yönelik çözümlere ait kategoriler ise sınıf içi oyunlarına ağırlık verme ve sorunları çözmede yetersiz kalma olarak belirlenmiştir.

Öğrenci kaynaklı sorunları empati kurma yoluyla çözdüğünü Sami Öğretmen “Çocuklara empati kurmayı, sürekli bunu ön plana çıkarıyorum ve olduğu pozisyondan diğer pozisyona onu koyuyorum ve empati kurmasını sağlamaya çalışıyorum. Çocuk o an haksızlık yapıp kendine ayrıcalık istiyordur, sonra bir başkasının onun sırasında ayrıcalık istediğinde nasıl bir tepki vereceğini hemen sığağı sığağına gösterince zamanla algılıyorlar.” sözleri ile açıklarken, Selim Öğretmen öğrencideki problemleri çeşitli alanlarda örnek vererek “Genelde örnekler gösteriyorum. Mesela şu arkadaşın şöyle yapmış. Günlük hayattan örnekler

veriyorum. Kendi yaşadığım anılardan bazen anlatıyorum. Çocukları bazen öyle bir moda sokuyoruz ki bazen çocuk sanki o benim anlattığım anı yaşamış gibi oluyor.” şeklinde çözdüğünü ifade etmiştir. Ahmet Öğretmen çözümü öğrenci ile birebir iletişim kurarak çözdüğünü “Öğrenci ile birebir iletişime geçerek öğrenci ile duymak istediğimiz değeri kazandırarak bazı sorunları çözme yöntemine gidiyoruz.” sözleri ile aktarmıştır.

Okul kaynaklı sorunları çözme yöntemini anlatan Yavuz Öğretmen sınıfının büyük olmasının verdiği avantajı kullanarak sıraları düzenlediğini ve öğrenciler için bir hareket alanı oluşturduğunu ve bu şekilde sorunu çözdüğünü “Yani mesela bahçe sorunu bu ders için bahçe çok önemli çünkü sınıfta olmuyor, spor salonumuz da yok. Bahçe sorununu çözemiyoruz ve karın yerden kalkmasını bekliyoruz. Sınıfta da biraz hareket alanı olsun diye belli bir alanına sıraları çektim. Benim sınıfım biraz daha büyük. O şekilde oyunlar oynamaya çalışıyoruz.” sözleri ile ifade ederken, Mete Öğretmen sorunu çözmek için Milli Eğitim Müdürlüğü ile ve okula yardım sağlayacak kurumlarla iletişime geçtiğini “Kaç defa başvurduk. En azından okulun içine bir park yapılması konusunda başvurmuştuk. Yapılacak dendi ama ona da bu fiziksel bir sıkıntı olur artık. Ya kardan dolayı yapamıyorlar ya da okul uzak geliyor yapamıyorlar. Milli eğitimle çok sık görüşüyoruz artık ya da yardım sağlayacak kurumlarla görüşüyoruz. Bunları çözmeye çalışıyoruz.” cümleleri ile aktarmıştır.

Öğretmen kaynaklı sorunları çözerken uyguladığı yöntemleri anlatan Çağrı Öğretmen pratik ve kısa süreli oyunları oynatarak sorunları çözdüğünü “Bahçeye çıktığımızda oyun sahası yaratacak, oyun alanı yaratacak bir alan bulamıyoruz. O yüzden biz de pratik şekilde en kısa sürede hangi oyunu oynarsak, oynayabilirsek onları tercih ediyoruz.” sözleri ile dile getirmiş, Halil Öğretmen ise konu ile ilgili düşüncelerini “Mesleki tecrübe ile çözüyoruz veya çözmesek de idare ediyoruz.” şeklinde aktarmıştır.

Veli kaynaklı sorunları çözerken Meral Öğretmen aile ile görüşme yaptığını “Aile ile görüşme yaptım. Aileye mesela biz rehberlikle ilgili etkinlikler yaptırdığımızda işte aileye mektup gönderme tarzında bir etkinlik vardı. O etkinliği yaptırdığımda aileyi bilgilendirmeye çalışmıştım aslında bu konuda.” şeklinde açıklarken Ahmet Öğretmen konu ile ilgili ailenin bilinçlendirilmesi gerektiğini şu

sözüyle ifade etmiştir: *“Aileyi bu bazı konularda bilinçlendirerek işte bu sorunların çözümünü.”*

Çevre kaynaklı sorunlara yönelik çözümlere ait kategoriler sınıf içi oyunlarına ağırlık verme ve sorunları çözmede yetersiz kalma olarak belirlenmiştir.

Hilal Öğretmen çevreden dolayı sorunları çözemediğini ve sınıfta oyun oynattığını *“Bu sorunları çok da çözemiyoruz çünkü çevresel faktör çok büyük etken. Sınıfta oyun oynatıyoruz zaten şuanda spor salonumuz da olmadığı için. Çok da çözemiyoruz.”* sözleri ile aktarmış, Tuğçe Öğretmen de sınıf içi oyunlarına ağırlık verdiğini *“Sınıf oyunlarına daha çok ağırlık veriyorum ya da onların eğlenebilecekleri şeyleri tahmin edebiliyorum ya da başarabilecekleri şeyleri. Buna göre oyun seçiminde dikkatli olmaya çalışıyorum.”* sözleri ile ifade etmiştir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

1. TARTIŞMA

Bu bölümde araştırmanın sonuçları özetlenmiş, tartışılmış ve sonuçlara dayalı olarak araştırmacılara ve uygulayıcılara yönelik önerilerde bulunulmuştur. İlk olarak Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki oyunlarda yer alan değerlere ilişkin sonuçlara yer verilmektedir. İkinci olarak Beden Eğitimi ve Oyun dersindeki yaşantılar, oyunlar aracılığıyla kazandırılan değerler sınıf öğretmenleri ile görüşülerek anlaşılmaya çalışılmış ve bu görüşlere yönelik sonuçlar yazılıp tartışılmıştır.

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında yer alan oyunların temel değerler açısından incelenmesi sonucunda kitapçığındaki oyunlarda en fazla yer alan değerlerin “yardımlaşma–dayanışma”, “çalışkanlık” ve “adil olma” değeri olduğu belirlenmiştir. İlkokul 1.,2.,3.,4.sınıf oyunlarının tamamında en çok tekrar eden değer yardımlaşma ve dayanışma olduğu sonucu, öğrencilerin oyun oynarken birbirleri ile sürekli iletişim halinde olması, işbirliği ile oyunları oynaması ve Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı içerisindeki oyunlarda grup ile oynanan oyunların fazla olması şeklinde yorumlanabilir. Eliasa (2013) yapmış olduğu araştırmada oyunların öğrencide sorumluluk ve işbirliği değerini artırmadaki etkisini araştırmış ve öğrencilerin grup oyunlarını oynadıklarında işbirliği ve sorumluluk değerini geliştirdiklerine vurgu yapmıştır. Memiş ve Gedik (2010) sınıf öğretmenleri ile değer algısına yönelik yaptıkları çalışmada öğretmenlerin en çok ön plana çıkardıkları değerlerden birinin yardımseverlik olduğunu gözlemlemiştir. Schwartz (1998) yardımseverlik değerlerinin herkes tarafından en fazla kabul edilen değerlerden biri olduğunu yaptığı araştırmada belirtmiştir. Gündüz vd. (2017) okul öncesi dönemde çocuklara oynatılan eğitsel oyunlarda var olan değerleri incelemiş ve oyunların çocuklara yardımseverlik, adalet, saygı, nezaket, mutluluk, hoşgörü, sorumluluk, sabır, ait olma, duyarlılık, cesaret ve iyilik gibi değerleri kazandıklarını belirtmiştir.

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında yer alan değerlerden “sevgi”, “hoşgörü”, “aile birliğine önem verme”, “iyimserlik”, “misafirperverlik” ve “fedakârlık” değerleri kitapta en az yer verilen değerlerdendir. Özdemir (2017) tarih

dersi öğretim programını değerler eğitimi bakımından incelemiş, çalışma sonucunda en fazla yer alan değeri sorumluluk olarak açıklarken, sevgi değeri içerisinde değerlendirdiği aile birliğine önem verme değerinin program içerisinde neredeyse hiç yer almadığını belirtmiştir.

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında yer alan oyunlarda toplam 481 kez değer vurgusu yapılmıştır. Bunlar içerisinde doğruluk- dürüstlük, vatanseverlik, alçak gönüllülük, kültürel mirasa sahip çıkma değerlerinin Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki oyunlarda yer almadığı belirlenmiştir.

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında yer alan 1. sınıf oyunlarında en fazla yer alan değerler yardımlaşma-dayanışma, estetik duyguların geliştirilmesi ve özgüven olarak belirlenmiştir. 1. sınıf oyunlarında en az yer alan değerler bağımsız ve özgür düşünebilme, paylaşımcı olmak ve şefkat-merhamet olarak belirlenmiştir.

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında yer alan 2. sınıf oyunlarında en fazla yer alan değerler yardımlaşma-dayanışma, çalışkanlık ve özgüven olarak belirlenmiştir. 2.sınıf oyunlarında en az yer alan değerler sevgi, hoşgörü, nazik olma, aile birliğine önem verme, şefkat-merhamet, selamlaşma, fedakârlık olarak belirlenmiştir.

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında yer alan 3. sınıf oyunlarında en fazla yer alan değerler yardımlaşma-dayanışma, çalışkanlık ve empati olarak belirlenmiştir. 3.sınıf oyunlarında en az yer alan değerler temizlik, iyimserlik, misafirperverlik olarak belirlenmiştir.

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında yer alan 4. sınıf oyunlarında en fazla yer alan değerler yardımlaşma-dayanışma, adil olma ve çalışkanlık olarak belirlenmiştir. 4. sınıf oyunlarında en az yer alan değerler sorumluluk, paylaşımcı olmak ve selamlaşma olarak belirlenmiştir.

Özet olarak Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı içerisindeki oyunlar sınıf seviyelerine göre incelendiğinde tüm sınıf düzeylerinde yer alan oyunların değer içerdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bozkurt ve Sözer (2017) sorumluluk, özgüven, işbirliği ve başarıyı takdir ve saygı değerlerini esas alarak çocuk oyunlarındaki değerleri araştırmış ve çıkan sonuçta çocukların oyun yolu ile bu değerleri edindiklerini ve kalıcı hale getirdiklerini vurgulamışlardır. Oyunlarda var olan bazı

değerler daha çok yer alırken bazı değerlerin daha az yer alması ya da hiç yer almaması sonucu tüm sınıf seviyeleri için ortak bir sonuçtur. Sarıca (2018) yapmış olduğu benzer bir çalışmada ortaöğretim Beden Eğitimi ve Spor dersi öğretim programını değer eğitimi bağlamında incelemiştir. Programda yer alan değerlerin belirli öğrenme alanlarında yoğunlaştığını; buna rağmen bazı değerlere çok fazla vurgu yapılırken bazı değerlerin daha az yer alması ya da yer alamaması durumu 9,10, 11 ve 12. sınıf olmak üzere tüm sınıf seviyelerinde ortak olduğunu belirtmiştir.

Beden Eğitimi ve Oyun dersinde öğrencilere kazandırılan değerlere ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin tartışma ve sonuçlar aşağıda sıralanmıştır:

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin çoğu Beden Eğitimi ve Oyun dersinde Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarından yararlandıkları ifade ederken bazı sınıf öğretmenleri bu kitapçık ve kartlardan yararlanmadıklarını belirtmişlerdir. Sınıf öğretmenleri Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarından yararlanmama nedenlerini; ulaşmak istedikleri bilgiye internet aracılığı ile ulaştıklarını ve bu nedenle kitapları gereksiz gördüklerini ayrıca kendilerine bu kaynakların ulaşmadığını ifade etmişlerdir. 1.sınıf okutan sınıf öğretmenleri okuma yazmaya öncelik verdiklerini, oyunları oynatmak için yeterince zaman ayıramadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerden sınav odaklı eğitim yaptıklarını ifade ederek oyunlara çok az yer verdiklerini belirtenler de olmuştur. Yararlanmama nedenlerini ifade eden öğretmenler kartlara nasıl ulaşacaklarını bilmediklerini, çevre koşulları ve okulun fiziki durumunun elverişli olmadığını, okullarda spor salonunun olmadığını, bu nedenle oyunları fazla oynatamadıklarını ifade etmişlerdir. Altun (2016) yaptığı çalışmada eğitim sistemimizde diğer derslere Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersinden daha fazla ağırlık verildiğini, bu nedenle Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersi kazanımlarına tam ulaşamadığını belirtirken, Güven ve Yıldız (2013) yapmış olduğu çalışmada sınıf öğretmenlerinin Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersinde spor salonunun önemine vurgu yaptığını, bu ders için gerekli materyallerin karşılanmasını istediklerini belirtmişlerdir. Araştırma bulgularına bakıldığında bazı öğretmenlerin Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarından yararlanmak istedikleri fakat nasıl ulaşacakları konusunda bilgilerinin olmadığını, öğretmenlerin

Beden Eğitimi ve Oyun dersini tam işlemedikleri bunun yanında okuma-yazma ağırlıklı çalıştıklarını belirtmişlerdir.

Beden Eğitimi ve Oyun dersinde oyunlar aracılığıyla öğrencilere birçok değer kazandırıldığı katılımcılar tarafından vurgulanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin tümü oyunlarda değerlerin varlığını belirtmiş, aksi görüş savunan öğretmen olmamıştır. Kuter ve Kuter (2012) yapmış oldukları araştırmada Beden Eğitimi ve Spor yoluyla değerler eğitiminin, diğer derslere oranla daha kolay, eğitici ve eğlenceli bir yol olduğunu; fakat bunun değerleri benimseyen eğitimciler ile başarıya ulaşılacağına vurgu yapmışlardır. Bozkurt ve Sözer (2017) yaptıkları çalışma sonucunda Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersinde yer alan oyunların değerlerle harmanlanarak öğrenciye öğretildiğinde etkili olduğunu, bu sayede çocukların öğrendikleri değerlerin kalıcı olduğunu vurgulamışlardır. Oyunların değer eğitimi konusunda etkin bir yol olduğu söylenebilir. Buna göre araştırmadan elde edilen bulgular, ilgili literatür bulguları ile örtüşmektedir. Oyunlarda değerlerin varlığını kabul eden ve belirten öğretmenler oyunların çocuğa en çok kazandırdığı değerleri saygı, sevgi, empati olarak sıralamışlardır. Tay, Durmaz ve Şanal (2013) yaptıkları çalışmada Sosyal Bilgilerde öğrencilerin kendilerine kazandırılmasını istedikleri değerleri sırası ile sevgi, saygı, dostluk olarak belirtilmiştir. Pekdoğan ve Korkmaz (2017) yapmış oldukları çalışmada okul öncesi dönemde öğretilen değerlere ilişkin öğretmen görüşlerine başvurmuş, öğretmenlerin öğrencilere en çok sevgi, saygı, yardımlaşma ve hoşgörü değerini kazandırdıkları sonucuna ulaşmışlardır. Memiş ve Gedik (2010) sınıf öğretmenleri ile değer algısına yönelik yaptıkları çalışmada öğretmenlerin en çok yardımseverlik ve hoşgörü değerini ön plana çıkardıklarını gözlemlemiştir. Dağdelen ve Kösterelioğlu (2015) yapmış oldukları çalışmada Beden Eğitimi dersinin paylaşım alışkanlığı ve sorumluluk duygusu kazandırdığını vurgulamıştır.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri oyunları seçerken çeşitli kaynaklardan faydalandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin yararlandığı kaynaklar; eğitim siteleri, sosyal medya, kitaplar-dergiler ve diğer kaynaklar olarak belirlenmiştir. Katılımcılar yararlandıkları eğitim sitelerini; Eğitimhane, Morpa Kampüs, EBA (Eğitim Bilişim Ağı) olarak, sosyal medya araçlarını Facebook, Instagram, Pinterest olarak, kitap ve dergileri Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı, hizmet öncesi

önerilen kitaplar, Milli Eğitim Bakanlığı kitapları, çocuk dergileri ve oyun kartları olarak belirtmişlerdir. Yararlandıkları diğer kaynakları ise öğretmen tarafından tasarlanan oyunlar, öğretmenlerin ilkokulda öğrendiği oyunlar, öğrencilerin önceden bildiği oyunlar, diğer öğretmenlerden bilgi alma, yöresel oyunlar olarak aktarmışlardır. Dağdelen ve Kösterelioğlu (2015) yapmış oldukları çalışmada öğretmenlerin derse hazırlık aşamasında yıllık plân, Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarından faydalandığını belirtmiştir.

Katılımcılardan bazıları Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarındaki oyunların yeterli olduğunu belirtirken, bazı katılımcılar Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarındaki oyunların yeterli olmadığını ifade etmişlerdir. Sınıf öğretmenleri oyunların yeterlilik gerekçelerini; fazla sayıda oyun içermesi, detaylı hazırlanmış olması, sınıf seviyelerine uygun oluşu, alanında yetkin kişiler tarafından hazırlanmış olması, farklı alanlardaki oyunları içermesi, iyi tasarlanmış görsellerin varlığı, oyunların düzenli ve kategorili olması, öğrencilerin oynarken zevk alması, oyunların açıklamalı olması olarak belirtmişlerdir. Celayir (2015) yapmış olduğu çalışmada öğretmenlerin “Fiziksel Etkinlik Kartları derslerde işimi kolaylaştırıyor” görüşünü destekleyerek Fiziksel Etkinlik Kartlarındaki oyunların yeterliliğini açıklamıştır. Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarındaki oyunların yetersiz olduğunu ifade eden sınıf öğretmenleri ise daha çok buldukları bölge ve okul imkânlarına göre değerlendirme yapmışlardır. Yetersizlik gerekçelerinde doğudaki imkânları değerlendirerek bölgesel farklılıkların göz önüne alınmadığını, okullarda bu oyunları oynamak için materyal bulamadıklarından dolayı materyal gerektiren oyunların fazlalığını, öğrencilerin Türkçe anlamakta güçlük çektiği için oyunları anlamadıklarını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte yaşanan iklim koşullarını değerlendiren sınıf öğretmenleri kış şartları nedeniyle Beden Eğitimi ve Oyun dersini sınıf içerisinde geçirdiklerini, sınıf içi oynanan oyunların az oluşunu ve oyunlar hazırlanırken iklim koşullarının düşünülmemesini yetersizlik gerekçeleri olarak ifade etmişlerdir. Yöresel oyunların olmayışı, köy okullarının oynayacağı oyunların kısıtlı olması, birleştirilmiş sınıflı okullar için tasarlanmamış olması ise belirtilen yetersizlik gerekçelerindedir. Dağdelen ve Kösterelioğlu (2015) yapmış oldukları çalışmada öğretmenlerin Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik

Kartlarını mümkün olduğunca kullandıkları, öğrencilere bu oyunları oynattıklarını; ancak ders için gerekli fiziki ortam ve özellikle uygun araç-gereç olmadığından, dersten verim alamadıklarını belirtmişlerdir. Güven ve Yıldız (2013)'in yapmış olduğu araştırmada, sınıf öğretmenlerinin beklentileri; spor salonlarının yapılması ve Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersine ilişkin araç-gereç, malzemenin sağlanması yönündedir. Kuzu ve Aslan (2014) da yapmış oldukları çalışmada öğretmenlerin Oyun ve Fiziki Etkinlikler kazanımlarının öğrenci için uygun olmadığını, Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki oyunları öğrenci seviyesine göre hazırlanmadığını bu nedenle bu dersi daha çok etkinlik yaparak geçirdiklerini ifade etmiş, Altun (2016) çalışmasında sınıf öğretmenleri oyun kartlarının yetersiz olduğunu görsel olarak da bir CD'sinin bulunması gerektiğini belirtmişlerdir. Bazı il ve ilçelerde mevcutları kalabalık olan sınıflarda ya da sınıf mevcudu çok az olan köylerde etkili bir şekilde uygulayamadıklarını ve araç-gereçlerin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Yapılan çalışmalar araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir. Araştırmanın bulgularına bakıldığında Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarındaki oyunların bölge ve şartlar dikkate alınarak düzenlenmesinin yararlı olacağı, bunun yanında düzenlenmesinin dersin verimine katkı sağlayacağı söylenebilir.

Katılımcılar, Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarında yer alan oyunlara yönelik pek çok öneride bulunmuşlardır. Bu öneriler öğrenci açısından, öğretmen açısından ve okul olanakları açısından öneriler olarak değerlendirilmiştir. Öğrenci açısından değerlendirme yapan sınıf öğretmenleri; oyunların sadeleştirilmesi gerektiği, şarkılı oyunlar için hazırlanacak müziklerin öğrencinin eğlenerek öğrenmesine katkı sağlayacağı, kitapçığındaki oyunların görsellerle desteklenmesinin yararlı olacağı, zor oyunların aşamalı ve daha ayrıntılı anlatılmasının oyunun anlaşılması için olumlu olacağı, kitapçık ve kartlardaki oyunların çeşitlendirilmesinin oyun varlığı açısından zengin olacağı, önerilerinde bulunmuşlardır. Öğretmen açısından değerlendirme yapan sınıf öğretmenleri ise önerilerinde; oyunların videolu gösteriminin olmasının öğretmenin oyunu anlamasını kolaylaştıracağı, her öğretmen için ayrı fiziksel etkinlik kartının verilmesinin oyunlara kolay ulaşılabilirlik açısından önemli olduğu, öğretmenlerin oyunlar konusunda bilgilendirilmesi gerektiği, geleneksel çocuk oyunlarının da kitapçık ve

kartlarda yer alması gerektiğini ifade etmişlerdir. Okul olanakları açısından öneride bulunan öğretmenler; sınıf içi oynanacak oyunların sayısının artırılmasının dersin işlenişinin kesintiye uğramaması için önemli olduğu ve birleştirilmiş sınıflı okullar için ayrı bir başlık açılarak onların daha etkin oynayabilecekleri oyunların yer alması gerektiği önerilerinde bulunmuşlardır. Faucette ve Patterson, (2001), öğretmene verilen katkı sağlayıcı ve sürekli olan öğretmen gelişim programlarının Beden Eğitimi derslerini geliştirdiğini yapmış oldukları çalışma ile vurgulamışlardır. Davis ve diğerleri (2005), öğretmenlerin takım çalışmasına katılmaları sonucunda okul beden eğitimi programlarında daha aktif ve verimli olduğunu yaptığı çalışma ile açıklamıştır. Smith (2007), beden eğitimiyle ilgili sınıf öğretmenlerinin kendilerini geliştirmeye yönelik katıldıkları kursta iyi düzeye geldiklerini gözlemlemiştir. Yapılan bu araştırmalar araştırmamızdan çıkan öğretmen görüşlerinde öğretmenlerin oyunlar konusunda yeterince bilgi sahibi olmadığını, Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarındaki oyunlar hakkında öğretmenlerin bilgilendirilmesi gerektiği, bu sayede Beden Eğitimi ve Oyun Dersinin veriminin artacağı görüşünü desteklemektedir. Okul olanakları açısından öneriler; sınıf içi oynanacak oyunların sayısı artırılmalı, birleştirilmiş sınıflı okullar için ayrı bir başlık olmalı şeklinde ifade edilmiştir. Öneriler dikkate alınarak düzenlenecek olan Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarının öğretmenlerin işini kolaylaştıracağı, bunun yanında öğrencilerin bu derse daha aktif katılımlarını sağlayacağı söylenebilir.

Beden Eğitimi ve Oyun dersinin öğrencilere pek çok katkı sağladığı katılımcılar tarafından vurgulanmıştır. Bu katkılar bireysel ve toplumsal yönden değerlendirilmiştir. Beden Eğitimi ve Oyun dersinin öğrenciye bireysel katkıları bilişsel gelişim, sosyal-duygusal gelişim, dil gelişimi, öz bakım becerileri, motor gelişim olarak belirlenmiştir. Bilişsel gelişim alanında oyunlar aracılığı ile öğrencinin dikkat gelişimi, oyunların hareket gerektirdiği için öğrencide bedensel ve kinestetik zekâ gelişimini desteklediği katkıları vurgulanmıştır. Sosyal duygusal gelişim alanında öğrencilerin oyunlara katılarak başarılı olmasından dolayı kendine güven ve oyun aracılığı ile arkadaşlık ilişkisi geliştirdiği vurgulanmıştır. Ayrıca çekimser öğrencilerin okulda ya da sınıfta geri planda kalırken bu ders sayesinde ön plana çıktığı, öğrencilerin yeterliliklerinin farkına vardığı, öğrendiklerini oyun yolu

ile eğlenerek öğrendikleri, okul korkusu olan çocukların okula karşı olumlu tutum geliştirdikleri bu alandaki katkılardandır. Dil gelişimi alanında kendini ifade edebilme, konuşmayı öğrenme motor gelişim alanında oyun sayesinde aktif ve sağlıklı yaşam, diğer derslere karşı deşarj olma-enerjisini dışarı atma, kas-vücut gelişimi başlıkları ön plana çıkmıştır. Can ve Kuru (2018) Beden Eğitimi ve oyun dersini diğer ülkelerin Beden Eğitimi dersleri ile karşılaştırmış ve bu dersin fiziksel, sosyal, duygusal becerileri, bilişsel süreçleri, motivasyon ve ahlaki unsurlarla birlikte geniş bir beceri ağını kapsadığını ifade etmiştir. Esen (2008) yapmış olduğu çalışmada oyunun çocuklar üzerinde birçok farklı alana katkıda bulunduğunu belirtmiş ve araştırma sonuçlarında bireye katkılarını çocukların fiziki gelişimlerine; tutma, kavrama, çekme, taşıma, vücut koordinasyonu gibi etkinliklerle olumlu etkide bulunduğu belirtmiştir. Eliasa (2013) yapmış olduğu çalışmada oyun oynayan öğrencinin benlik algısını oyun yolu ile kazanacağını belirtmektedir. Acar (2012) çalışmasında etkinliklere katılan öğrencilerin istek, coşku ve heyecanları ile bu tarz ders dışı fiziksel etkinliklerin öğrencilerin fiziksel, ruhsal ve sosyal gelişimleri üzerindeki olumlu etkileri gözlenmiştir. Öğrenciler ders dışındaki etkinliklerde vakitlerini oyun oynayarak geçirmişler, kaynaştırma ve problemlili öğrencilerin bu oyunlar sayesinde okula uyumunda ve devamlılığında artış yaşadığı gözlemlenmişlerdir. Ders dışı etkinliklerde oyunun kullanılması, öğrenciye okulu daha çok sevdirmiştir. Madrona, Rivera ve Kozub (2016) yapmış oldukları çalışmada sosyal becerileri ve değerleri Beden Eğitimi derslerine entegre etmenin öğrencinin duyuşsal alanına ve ahlaki boyutuna etki ettiği ve bu alanları geliştirdiğini belirtmişlerdir. Dağdelen ve Kösterelioğlu (2015) derste oynanan oyunların öğrencide dengede durma, nesne kontrolü gibi becerileri geliştirdiklerini belirtmişler, Beden Eğitimi dersinin fiziksel gelişim ve zihinsel gelişim sağladığını vurgulamışlardır. Ceylan ve Dalaman (2017) çalışmalarında öğretmenler, Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersinin çocuğun sağlığına katkıda bulunduğunu aynı zamanda fizyolojik, sosyolojik, psikolojik ve bilişsel gelişim için de önemli olduğunu belirtmişlerdir. Yapılan araştırmalardan elde edilen bulgular, araştırma bulguları ile örtüşmektedir. İyi hazırlanmış bir program ve etkili işlenen Beden Eğitimi ve Oyun dersinin öğrencilerin birçok gelişim alanına etki ettiği ve öğrenciyi olumlu yönde geliştirdiği söylenebilir.

Katılımcılar Beden Eğitimi ve Oyun dersinin öğrenciye toplumsal açıdan katkılarını; birlikte oyun oynadıkları için sosyalleşme, oyun kurallarını yerine getirerek bilinçli bireylerin yetişmesi, spor kültürü oluşturma, değer kazanımı, kurallara uyma, oyun içerisinde görev bilinci kazanan öğrencinin toplumdaki rolünü bilme, grup oyunları oynayarak birlikte yapabilme duygusunun gelişmesi olarak ifade etmişlerdir. Eliasa (2013) yapmış olduğu çalışmada oyun oynayan öğrencinin iletişim sayesinde sosyalleşeceğini, oynanan basit bir oyunun bile takım halinde oynandığında öğrencide sorumluluk ve işbirliği değerini artırdığını açıklamıştır. Ateş (2017) yapmış olduğu çalışmada değerler eğitiminin öğrenci üzerinde etkisini araştırmış, Türkiye’de değerler eğitimi konusundaki uygulamaların başarılı olduğu ve öğrenci üzerinde değerler eğitiminin kazandırılmak istenen davranışa olumlu katkısı olduğunu belirtmiştir. Esen (2008) yapmış olduğu çalışmada çocukların doğal ortamda oynamış oldukları oyunların, onların sosyal gelişimlerine; kural bilinci ve kurallara uyma, grup dinamiği edinme, gruba ait olma, grup kararı alma, ödül kavramlarını öğrenme gibi kavramların kazanılmasında olumlu etkide bulunduğu sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca yapmış oldukları araştırmalarda benzer bir şekilde Altunay (2004), Çankaya (2007), oyunların öğrencilere olumlu etkisi olduğunu açıklamışlardır. Araştırma bulgularına bakıldığında okul küçük bir toplumdur ve öğrenci o küçük topluma ait olduğunda birçok kuralı aynı anda öğrenir. Beden Eğitimi ve Oyun dersinin bu toplum için etkili bir kural öğretici olduğu söylenebilir.

Katılımcılar Beden Eğitimi ve Oyun dersinde öğrenciye değer kazandırmada birçok sorunla karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Sorunlar öğrenci kaynaklı sorunlar, okul kaynaklı sorunlar, öğretmen kaynaklı sorunlar, veli kaynaklı sorunlar olarak değerlendirilmiştir. Öğrenci kaynaklı sorunlar; hazırbulunuşluk düzeyinin düşük olması, Türkçe anlamama olarak belirtilmiştir. Okul kaynaklı sorunlar; kalabalık sınıf ortamı, tek öğretmenli okullar, spor salonunun olmaması, materyal eksikliği, bahçenin yeterince büyük olmaması, okulun fiziki şartları, bahçe zemini olarak belirtilmiştir. Özaşker ve Orhun (2005) yaptıkları araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunları soyunma odaları ve spor salonunun olmaması olarak değerlendirmişlerdir. Boz ve Yıldırım (2014) ve Hardman (2008) yaptıkları araştırmalarda dersteki materyal eksikliğine vurgu yapmıştır. Barroso ve diğerleri (2005), ilköğretim Beden Eğitimi derslerinin verimli işlenmesine yönelik

engelleri belirlemek için yaptıkları çalışmada kalabalık sınıfların varlığına değinmiş, ders başarısı üzerinde bir engel olduğunu belirlemişlerdir. Bu araştırma sonuçları okul kaynaklı sorunların kalabalık sınıf kategorisindeki sorunlar ile benzerlik göstermektedir. Öğretmen kaynaklı sorunlar; sınıf yönetiminde zorlanma, zamanı yetiştirememeye, gürültülü sınıf ortamı, derslerin yoğunluğudur. Doğan (2000) tarafından yapılan çalışma derslerin yoğunluğu konusunda benzer sonuçları ile araştırmayı destekler niteliktedir. Ünlü ve Kaşkaya (2018)'nın Sosyal Bilgiler öğretmenleri ile değerlere ilişkin yapmış oldukları çalışmada öğretmenler, verilen ders saatinin değer eğitimi için az olduğunu ve ders saatinin genişletilmesi gerektiğine vurgu yapmışlardır. Dwyer ve diğerleri (2003) yapmış oldukları araştırmada öğretmenlerin diğer ders disiplinlerine zaman harcadıkları için Beden Eğitimi dersine gereken zamanı ayıramadıklarını belirtmişlerdir. Yapılan öğretmen görüşmelerinde 1. sınıf öğretmenlerinin okuma ve yazmaya ağırlık verdikleri ve bu dersin çok yoğun işlenmediği görüşünde olmaları Dwyer ve diğerlerinin yapmış olduğu araştırma sonucu ile uygunluk göstermektedir. Veli kaynaklı sorunlarda ise ailelerin ilgisiz oluşu, ailenin değerleri aktaramaması olarak belirtilmiştir. Namli (2017) yaptığı çalışmasının sonucunda değerlerin kazandırılmasında yaşanan problemlerin başında aileden kaynaklanan sorunların geldiğini belirtmiştir. Ünlü ve Kaşkaya (2018)'nin Sosyal Bilgiler öğretmenleri ile değerlere ilişkin yapmış oldukları çalışmada öğretmenler, değer öğretimini olumsuz etkileyen ilk unsur olarak aileyi dile getirmişlerdir. Tüm bunların yanında okulun maddi imkânlarının yetersizliği ve öğretmenlerin değer eğitimi konusunda hizmet içi eğitim almaları gerektiği belirtilmiştir. Balcı ve Yanpar (2013) değer eğitimi ile ilgili yapmış oldukları çalışmada karşılaştıkları sorunların başında ailenin sosyal, kültürel ve ekonomik özellikleri geldiğini belirtmiştir. Öğretmenlerin sorun olarak belirttikleri diğer başlıklar ise; okullarda sosyal faaliyetler için zengin bir ortamın olmaması, kitle iletişim araçlarının olumsuz etkisi, eğitim yerine ülkemizde öğretimin ön planda olması, okulun fiziksel alt yapısı ve araç-gereçlerdeki eksiklikler ile “arkadaş çevresinin olumsuz etkileri şeklinde sıralanmaktadır. Bütün bu araştırmalar öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Oyun dersinde oyunları öğretirken karşılaştıkları sorunlar ile örtüşmekte ve araştırmayı desteklemektedir.

Katılımcılar Beden Eğitimi ve Oyun dersinde değer öğretirken karşılaştıkları sorunları farklı şekilde çözdüklerini belirtmişlerdir. Bu sorunlar öğrenci kaynaklı sorunların çözümü, okul kaynaklı sorunların çözümü, öğretmen kaynaklı sorunların çözümü, veli kaynaklı sorunların çözümü ve çevre kaynaklı sorunların çözümü olarak değerlendirilmiştir. Öğretmenlerin öğrenci kaynaklı sorunlara çözümü; rehberlik servisi ile görüşme, öğrenci ile görüşme, sınıf rehberliği, örnek verme (kendisinden ve çevreden), örnek olma, doğaçlama. Okul kaynaklı sorunlara çözümü; sınıf içini düzenleyip hareket alanı oluşturma, Milli Eğitim Müdürlüğü ile görüşme, okula için maddi destek sağlama, imkânlar dâhilinde materyal temin etmedir. Öğretmen kaynaklı sorunlara çözümünde pratik ve kısa süreli oyunları oynatma ve mesleki tecrübelerden faydalanma ön plana çıkmıştır. Humphries ve Ashy (2002), sınıf öğretmenlerinin alan konusundaki deneyimlerinin onları beden eğitimi programına hazırlamadaki etkisinin önemli olduğunu yaptığı araştırmada belirtmiştir. Bu çalışmadan elde edilen sonuçlar, araştırmamızdan elde edilen öğretmenlerin sorun çözerken mesleki tecrübelerinden faydalanma bulgusunu desteklemektedir. Veli kaynaklı sorunların çözümünde; veli ziyareti ve değer aktarımına ağırlık verme olarak bildirilmiş, çevre kaynaklı sorunların çözümünde ise sınıf içi oyunlarına ağırlık verme ve sorunları çözmede yetersiz kalma olarak belirlenmiştir.

2. SONUÇ

Sonuç olarak Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki oyunlarda birçok değer farklı sınıf seviyelerinde farklı oranda var olduğu belirlenmiştir. Bütün sınıf seviyelerindeki oyunlarda en çok yer alan değerler yardımlaşma-dayanışma, çalışkanlık ve adil olma olarak belirtilmiştir. Sınıf öğretmenleri Beden Eğitimi ve Oyun dersindeki oyunların öğrenciye en çok saygı, sevgi ve empati değerlerini kazandırdığı belirtmişlerdir.

Sınıf öğretmenlerinin Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziki Etkinlik Kartlarından yararlanma durumu incelendiğinde çoğu sınıf öğretmenin Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziki Etkinlik Kartlarından yararlandığı, bunun yanında yararlanmadığını ifade eden sınıf öğretmenlerinin varlığı da saptanmıştır. Yararlanmama sebepleri; internetin varlığı, okuma-yazmaya ağırlık verme, bu

kitapçık ve kartlara nasıl ulaşılacağını bilmeme, okulda spor salonlarının olmaması olarak belirlenmiştir.

Beden Eğitimi ve Oyun dersinde öğrenciye kazandırılan değerler incelendiğinde sınıf öğretmenleri bu derste en çok kazandırdıklarına inandıkları değerleri saygı, sevgi, empati olarak; en az kazandırdıklarına inandıkları değerleri çalışkanlık, temizlik, iyimserlik, selamlaşma, fedakarlık ve vatanseverlik olarak sıralamışlardır.

Araştırmaya katılan öğretmenler Beden Eğitimi ve Oyun dersinde oyunları seçerken gibi pek çok kaynaktan yararlandıklarını belirtmişlerdir. Bu kaynaklar; Eğitimhane, Morpa Kampüs, EBA (Eğitim Bilişim Ağı), Facebook, Instagram, Pinterest, Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı, hizmet öncesi önerilen kitaplar, Milli Eğitim Bakanlığı kitapları, çocuk dergileri ve oyun kartları, öğretmen tarafından tasarlanan oyunlar, öğretmenlerin ilkokulda öğrendiği oyunlar, öğrencilerin önceden bildiği oyunlar, diğer öğretmenlerden bilgi alma, yöresel oyunlar şeklindedir.

Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziki Etkinlikler Kartlarını yeterlilik açısından değerlendiren katılımcılardan bir kısmı kitap ve kartları yeterli bulurken bir kısmı yeterli olmadığını belirtmişlerdir. Oyunların yeterli olduğunu düşünen sınıf öğretmenleri gerekçelerini; fazla sayıda oyun içermesi, detaylı hazırlanmış olması, sınıf seviyelerine uygun oluşu, alanında yetkin kişiler tarafından hazırlanmış olması, farklı alanlardaki oyunları içermesi, iyi tasarlanmış görsellerin varlığı, oyunların düzenli ve kategorili olması, öğrencilerin oynarken zevk alması, oyunların açıklamalı olması olarak açıklamışlardır. Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziki Etkinlikler Kartlarındaki oyunların yetersiz olduğunu ifade eden sınıf öğretmenleri yeni düzenlemelerin yapılması gerektiğini, özellikle bu düzenlemeler yapılırken bölgesel şartların göz önüne alınmasının önemli olduğunu vurgulamışlardır. Yetersizlik gerekçelerini; bölgesel farklılıkların göz önüne alınmaması, materyal gerektiren oyunların fazlalığı, öğrencilerin oyunları anlamaması, sınıf içi oynanan oyunların azlığı, oyunlar hazırlanırken iklim koşullarının düşünülmemesi, yöresel oyunların olmayışı, köy okullarının oynayacağı oyunların kısıtlı olması, birleştirilmiş sınıflı okullar için tasarlanmamış olması şeklinde ifade etmişlerdir.

Sınıf öğretmenleri Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarında yer alan oyunlara yönelik pek çok öneride bulunmuşlardır. Yapılan öneriler; oyunların basit ve pratik olmalı, şarkılı oyunlar için müzikler olmalı, oyun görselleri fazla olmalı, zor oyunlar aşamalı ve ayrıntılı anlatılmalı, oyunlar çeşitlendirilmeli, oyunların videolu gösterimi olmalı şeklindedir. Ayrıca her öğretmen için ayrı fiziki etkinlik kartı verilmeli, öğretmenler bu oyunlar konusunda bilgilendirilmeli, geleneksel çocuk oyunları da yer almalı, sınıf içi oynanacak oyunların sayısı artırılmalı, birleştirilmiş sınıflı okullar için ayrı bir başlık olmalı yapılan öneriler arasındadır.

Beden Eğitimi ve Oyun dersinin öğrencilere pek çok katkı sağladığı katılımcılar tarafından vurgulanmıştır. Bireysel katkılar dikkat gelişimi, bedensel ve kinestetik zekâ gelişimi, kendine güven, arkadaşlık ilişkisi geliştirme, çekimser öğrencilerin ön plana çıkması, yeterliliklerinin farkına varma, eğlenerek öğrenme, okula karşı olumlu tutum geliştirme, kendini ifade edebilme, konuşmayı öğrenme, aktif ve sağlıklı yaşam, deşarj olma-enerjisini dışarı atma, kas-vücut gelişimidir. Toplumsal katkılar ise sosyalleşme, bilinçli bireylerin yetişmesi, spor kültürü oluşturma, değer kazanımı, kurallara uyma, toplumdaki rolünü bilme, birlikte yapabilme duygusunun gelişmesi olarak belirlenmiştir.

Beden Eğitimi ve Oyun dersinde öğrenciye değer kazandırırken karşılaşılan sorunlar incelendiğinde katılımcıların birçok konuda sorun yaşadığı saptanmıştır. Bu sorunlar; hazırbulunuşluk düzeyinin düşük olması, Türkçe anlamama, kalabalık sınıf ortamı, tek öğretmenli okullar, spor salonunun olmaması, materyal eksikliği, bahçenin yeterince büyük olmaması, okulun fiziki şartları, bahçe zemini olarak belirlenmiştir.

Katılımcılar Beden Eğitimi ve Oyun dersinde değer öğretirken karşılaştıkları sorunları farklı şekilde çözdüklerini belirtmişlerdir. Öğretmenler; farklı kişilerle görüşme, sınıf rehberliği, örnek verme, örnek olma, doğaçlama, sınıf içini düzenleyip hareket alanı oluşturma, okul için maddi destek sağlama, imkânlar dâhilinde materyal temin etme, pratik ve kısa süreli oyunları oynatma ve mesleki tecrübelerden faydalanma şeklinde sorun çözdüklerini ifade etmişlerdir.

Oyunlarda var olan değerleri incelerken ve Beden Eğitimi ve Oyun dersinde değer eğitimi çalışmalarında bu araştırmadan faydalanılabilir.

3. ÖNERİLER

Yapılan araştırma ve incelenen sonuçlar doğrultusunda şu önerilere yer verilebilir:

3.1. İleriye Dönük Yapılacak Araştırmalarda Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Değerlerin oyun yolu ile kazandırılmasına ilişkin eylem araştırması ve gözlem yapılabilir.
- İlkokul düzeyinde gerçekleştirilen bu çalışma ortaokul ve lise düzeyinde de araştırılabilir.

3.2. Uygulamaya Yönelik Öneriler

- Sınıf öğretmenlerine Beden Eğitimi ve Oyun dersinin önemi ve bu ders kapsamında değer eğitimi ile ilgili seminerler verilebilir.
- Eğitim-öğretim başlamadan önce Beden Eğitimi ve Oyun dersine yönelik materyallerin temin edilerek derste etkin kullanımı bu dersin verimini artırabilir.
- Olumsuz iklim koşulları düşünöldüğünde okullarda Beden Eğitimi ve Oyun dersinin işlenişine uygun mekânlar temin edilerek dersin kesintisiz işlenmesi sağlanabilir.

3.3. Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlikler

Kartlarının Daha Etkili Kullanımına Yönelik Öneriler

- Sınıf öğretmenleri Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartları ile ilgili daha ayrıntılı bilgilendirilebilir.
- Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartlarında hangi oyunda hangi değerin kazandırılacağına ilişkin belirgin ifadelerin yer alması öğretmenlerin o ders içinde kazandıracağı değer hakkında bilgi edinmesini ve o değeri kolayca aktarabilmesini sağlayabilir.
- Öğrenci seviyesi düşünölerek oyunlar aşamalı olarak yeniden düzenlenebilir.

- Oyunların daha kolay anlaşılabilirliği ve zaman kazanma açısından oyunlar görsel ve video ile desteklenebilir.
- Öğrencilerin şarkılı oyunları kolay ve eğlenceli öğrenebilmesi için şarkılı oyunlara özgü sözlü müzikler hazırlanabilir.
- Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında yöresel oyunlara ve geçmişte oynanan oyunlara da yer verilebilir.
- Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığındaki oyunların daha aktif kullanılması için bölgesel farklılıklar göz önüne alınarak yeni oyunlar hazırlanabilir. Doğudaki iklim şartları dşnldğnde sınıf içi oynanacak oyunların sayısı artırılabilir.
- Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı ve Fiziksel Etkinlik Kartları içerisinde birleştirilmiş sınıflar için ayrı bir başlık atılarak bu sınıflara özgü oyunlar hazırlanabilir.
- Fiziksel Etkinlik Kartları ğretmenlerin daha kolay erişebilmeleri ve bu kartları daha etkin kullanabilmeleri için her öğretmene ayrı gönderilebilir.

KAYNAKÇA

- Acar, Z. (2012). *İlköğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Ders Dışı Etkinliklere Katılım Motivasyonlarının İncelenmesi*. (Yayınlanmamış YL Tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Açıkel, F. (2018). *Yunus Emre'nin Eserlerinde Değerler Eğitimi Unsurları*. (Yayınlanmamış YL Tezi). Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
- Akandere, M. (2006). *Eğitici Okul Oyunları* (3. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Akarsu, S. (2015). *İlkokul (1-4) ve Ortaokul (5-8) Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Değerler Bakımından İncelenmesi ve Değerler Eğitime İlişkin Öğrenci Algıları*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
- Akdoğan, S. (2009). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İlköğretim Beden Eğitimi Dersi Yeni Öğretim Programı Hakkında Görüşleri*. (Yayınlanmamış YL Tezi). Gazi Üniversite, Ankara.
- Akgün, İ. B. ve İnan, M. (2010). İlköğretim Okulları Seçmeli Spor Etkinlikleri Dersi Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. *9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitim Sempozyumu*, 406-411.
- Aktan, O. (2014). 100 Temel Eserlerde Yer Alan Değerlerle Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretim Programındaki Değerlerin Uyumu. *Asya Öğretim Dergisi*, 2(1), 64-76.
- Aladağ, S. (2009). *İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretiminde Değer Eğitimi Yaklaşımlarının Öğrencilerin Sorumluluk Değerini Kazanma Düzeyine Etkisi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Altun, M. (2016). İlkokul Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi Yeni Öğretim Programının Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleriyle Değerlendirilmesi: Kırşehir İli Örneği. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 327-347.

- Altunay, D. (2004). *Oyunla Desteklenmiş Matematik Öğretiminin Öğrenci Erişimine ve Kalıcılığa Etkisi* (Yayınlanmamış YL Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Aneja, N. (2014). The Importance of Value Education in the Present Education System & Role of Teacher. *International Journal of Social Science and Humanities Research* 2(3), 230-233.
- Apaçık, G. (2018). *İlkokul 4. Sınıflarda Adil Olma ve Sorumluluk Değerlerinin Oyun ve Fiziki Etkinliklerle Kazandırılması*. (Yayınlanmamış YL Tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.
- Aracı, H. *Okullarda Beden Eğitimi* (6. Baskı). Nobel Akademik Yayıncılık: Ankara.
- Artar, M. (1999). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çocukların Oyun Hakkına İlişkin Tutumları. B. Onur ve N. Güney, (Eds.), *Türkiye’de Çocuk Oyunları: Araştırmalar* (ss. 84-94). İçinde. Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları.
- Aslan, Y. (2008). *Sınıf Öğretmenlerinin İlköğretim Birinci Kademe Beden Eğitimi Ders Programlarına ve Beden Eğitimi Dersine İlişkin Görüşleri*. (Yayınlanmamış YL Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Ateş, Ö. (2017). Türkiye’de Değerler Eğitimi Uygulamalarının Öğrencilere Kazandırılması İstenen Olumlu Özellikler Üzerindeki Etkisi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 15 (34), 41-60.
- Aydın, M. (2010). Okulda Değerler Eğitimi. *Eğitime Bakış*, 6(18), 16-19.
- Aydın, M. (2017). *Kütahya İlinde Bulunan İlköğretim Kurumları İkinci Kademe Öğrenim Gören Öğrenci ve Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Görüş ve Tutumlarının İncelenmesi*, (Yayınlanmamış YL Tezi). Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
- Balcı, F. A. ve Yelken, T. Y. (2013). İlköğretim Sosyal Bilgiler Programında Yer Alan Değerler ve Değer Eğitimi Uygulamaları Konusunda Öğretmen Görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 195-213.

- Barroso, C. S., McCullum-Gomez, C., Hoelscher, D. M., Kelder, S. H. & Murray, N. C. (2005). Self-Reported Barriers to Quality Physical Education by Physical Education Specialists in Texas. *JSchHealth*, 75(8), 313-319.
- Başal, H. (2007). Geçmiş Yıllarda Türkiye’de Çocuklar Tarafından Oynanan Çocuk Oyunları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 243-266.
- Bayırlı, H. (2018). *Hayat Bilgisi Dersi Bağlamında Değerler Eğitimi: Aile Birliğine Önem Verme*. (Yayınlanmamış YL Tezi). Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Berkowitz, M. (2011). What Works In Values Education. *International Journal of Educational Research*. 50(3), 153-158.
- Bilgin, N. (1995). *Sosyal Psikolojide Yöntem ve Pratik Çalışmalar*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Bilgin, N. (2006). *Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi Teknikler ve Örnek Çalışmalar*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Boz, T. ve Yıldırım, A. (2014). 4+4+4 Eğitim Sisteminde Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştığı Zorluklar. *Başkent University Journal of Education*, 1(2), 54-65.
- Bozkurt, E. ve Sözer, M. A. (2017). Çocuk Oyunları ile Değer Öğretimi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(55), 295-323.
- Brady, L. (2008). Strategies in Values Education: Horse or Cart? Strategies in Values Education: Horse or Cart? *Australian Journal of Teacher Education*, 33(5), 81-89.
- Brinda, J. J. (2016). Role of Parents in Inculcating Values. *National Conference on Value Education Through Teacher Education*. 1(2), 2395-4396.
- Butler, J. (2013). Situating Ethics in Games Education. *Canadian Journal of Education*. 36(4), 93-114.
- Can, S. ve Kuru, Ç. G. (2018). İlkokul Programında Yer Alan Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersinin Bazı Avrupa Ülkelerindeki Benzer Dersler İle Karşılaştırılması. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 20(1), 97-108.

- Celayir, İ. (2015). *İlkokul Programı Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersinin İşlevselliğinin ve Geleneksel Çocuk Oyunlarının Uygulanabilirliğine Göre İncelenmesi*. (Yayınlanmamış YL Tezi). Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Ceylan, G. ve Dalaman, O. (2017). İlkokul 2. Sınıf Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi Kazanımlarının Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(10), 235-254.
- Chaitanya, M. (2017). Value Based Education and Methods, Strategies, Approaches To Impart It In Education. *International Journal of Research Culture Society*, 1(5), 6-10.
- Creswell, J. W. (2012). *Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research* (4th ed.) America: Data.
- Çankaya, S. (2007). *Oran-Orantı Konusunda Geliştirilen Bilgisayar Oyunlarının Öğrencilerin Matematik Dersi ve Eğitsel Bilgisayar Oyunları Hakkındaki Düşüncelerine Etkisi*. (Yayınlanmamış YL Tezi). Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.
- Çivrilkara R., Küçükçılıç, S. ve Öncü, E. (2017). Sınıf Öğretmenlerinin Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi Hakkındaki Görüşleri. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi*, 8(15), 18-46.
- Çopur, E. (2018). *İlkokul 1. 2. 3. 4. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Öyküleyici Metinlerin Değer Analizi Yaklaşımına Göre Değerlendirilmesi*. (Yayınlanmamış YL Tezi). Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Dağdelen, O. ve Kösterilioğlu, İ. (2015). İlkokullardaki Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(19), 98-128.
- Dalaman, O. (2010). *İlköğretim Birinci Kademedeki Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı Kazanımlarının Gerçekleşme Durumuna İlişkin Öğretmen Görüşleri*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Dalaman, O. (2015). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi Dersine Yönelik Tutumlarının Değişik Faktörlerle İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (36), 59-71.

- David, B. & Gbenga, J. (2014). Role of Physical Activity and Motor Learning in Child Development. *Journal of Nigeria Association of Sports Science and Medicine*, 15 (1), 239-247.
- Davis, K. S., Burgeson, C. R., Brener, N. D., McManus, T. & Wechsler, H. (2005). The Relationship Between Qualified Personnel and Self-Reported Implementation of Recommended Physical Education Practices and Programs in U. S. Schools. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 76(2), 202-211.
- Demirhan, İ. C. (2007). *İlköğretim Düzeyinde Değerler Eğitimi Programının Etkililiği*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Dilmaç, B. (2007). *Bir Grup Fen Lisesi Öğrencisine Verilen İnsani Değerler Eğitimi İnsani Değerler Ölçeği İle Sınanması*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Doğan, E. (2000). *Sınıf Öğretmenlerini Beden Eğitimi Ders Uygulamalarının Değerlendirilmesi*. (Yayınlanmamış YL Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon.
- Dwyer, J. J. M., Allison, K. R., Barrera, M., Hansen, B., Goldenberg, E. & Boutiller, M. A. (2003). Teachers' Perspective on Barriers to Implementing Physical Activity Curriculum Guidelines for School Children in Toronto. *Canadian Journal Of Public Health*, 94 (6), 448-452.
- Egemen, A., Yılmaz, Ö. ve Akyol, İ. (2004). Oyun, Oyuncak ve Çocuk. *Adi Tıp Fakültesi Dergisi*, 5(2), 39 – 42.
- Elissa, E. (2013). Increasing Values of Teamwork and Responsibility of The Students Through Games: Integrating Education Character in Lectures. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 123(2014), 196-203.
- Esen, M. A. (2008). Geleneksel Çocuk Oyunlarının Eğitimsel Değeri ve Unutulmaya Yüz Tutmuş Ahıska Oyunları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 357-367.
- Faucette, N. & Patterson, P. (2001). Classroom Teachers and Physical Education: What They Are Doing and How They Feel About It. *Education*, 110(1), 108-114.

- Fidan, N. (2012). *Okulda Öğrenme ve Öğretme* (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Fontenot, L. P. (2009). *Physical Education and Its Importance at The Elementary Level of Education – Parents' Perspectives*. (Yayınlanmamış YL Tezi), California State University, USA.
- Fraenkel, R. J., Wallen, E. N., & Hyun, H. H. (2011). *How to Design and Evaluate Research in Education*. (8th ed.) New York.
- Garoo, R. (2019). Physical Development In Infants & Toddlers: Chart and Tips. https://www.momjunction.com/articles/physical-development-in-babies_00453778/#gref (Erişim Tarihi: 17.05.2019).
- Gibbons, S. L. & Ebbeck, V. (1997). The Effect of Different Teaching Strategies On The Moral Development Of Physical Education Students. *Journal Of Teaching Physical Education*, 17(1), 85-98.
- Goswami, R. (bt). Assessing The Need Of Value Based Education A Study Of Sonitpur District. https://www.academia.edu/23170568/assessing_the_need_of_value_based_education_a_study_of_sonitpur_district (Erişim Tarihi: 10.05.2019).
- Görgüt, İ. ve Tutkun, E. (2018). Views of Physical Education Teachers on Values Education. *Universal Journey of Educational Research*, 6(2), 317-332.
- Görgüt, İ. (2015). *Ortaokullarda Görev Yapan Beden Eğitimi ve Diğer Branş Öğretmenlerinin Ahlak, Karakter ve Değerler Eğitimine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Güler, E. (2006). *Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitim Dersinin Çocuğun Ahlak Gelişimine Etkisi*. (Yayınlanmamış YL Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Gülüm, V. (2008). *Adana İlindeki Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İlköğretim Okullarında Uygulanmakta Olan Beden Eğitimi Öğretim Programına Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi*. (Yayınlanmamış YL Tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.

- Gündüz, M., Aktepe, V., Uzunoğlu, H., ve Gündüz, D. D. (2017). Okul Öncesi Dönemindeki Çocuklara Eğitsel Oyunlar Yoluyla Kazandırılan Değerler. *Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi (MSKU) Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 62-70.
- Güven, A. (2014). *Değerler Eğitimi ve Türkçe Derslerinde Değerlerin Kullanımı*, Konya: Palet Yayınları.
- Güven, Ö. ve Yıldız, Ö. (2013). Sınıf Öğretmenlerinin Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersinden Beklentileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22 (2), 525-538.
- Güven, İ. (2003). Osmanlı'dan Günümüze İzciliğin Gelişimi ve Türk Eğitim Tarihindeki Yeri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 36(1), 65-73.
- Halstead, J. M. & Taylor, M. J. (1996). *Values in Education and Education in Values*, Washington: The Falmer Press.
- Hardman, K. (2008). Okullarda Beden Eğitiminin Durumu ve Sürekliliği: Küresel Bir Yaklaşım. *Spor Bilimleri Dergisi Hacettepe J. of Sport Sciences*, 19 (1), 1-22.
- Haywood, K. M. (1989). *Life Span Motor Development. Champaign Human Kinetics*. PubIinc (6th ed.) Canada.
- Hazar, M. (2000). *Beden Eğitimi ve Sporda Oyunla Eğitim*. Ankara: Saray Yayıncılık.
- Humphries, C. A. & Ashy, M. (2002). Frequency and Nature of Physical Education Preparation of Elementary Education Majors. *Physical Educator*, 59(1), 2-7.
- Iborra, A. (bt). A Content Analysis Of Narratives From a Categorical and Holistic Point Of View To Study Changes After a Rite Of Passage. https://www.academia.edu/3018138/A_content_analysis_of_narratives_from_a_categorical_and_holistic_point_of_view_to_study_changes_after_a_rite_of_passage (Erişim Tarihi: 01.05.2019).
- Işıkgöz, E. (2015). Ortaokul Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programının Temel İlkelerine İlişkin Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görüşleri (Sakarya İli Örneği). *Sakarya University Journal of Education*, 5(3), 27-41.

- Jang, C. Y. (2013). *Development and Validation Of The Sport Character Scale*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi). The University of Utah, Usa.
- Kabaday, A. ve Aladağ, K. (2010). Farklı İlköğretim Kurumlarına Devam Eden Öğrencilerin Ahlaki Gelişimlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7 (1), 879-898.
- Kadim, M. (2012). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Oyun Öğretimine İlişkin Öz-Yeterliklerinin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış YL Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Karagöz, B. (2013). *İlköğretim Öğrencilerine Değerlerin Okul Şarkıları Yoluyla Kazandırılması*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Kazu, H. ve Aslan, S. (2014). Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersinin 1. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24(1), 49-63.
- Kumar, P. (2017). Need and Importance of Value Education For A Happy Life. *International Journal of Akademik Research and Development*, 2(4), 588-592.
- Kumari, R. (2013). Rebuilding The Crumbled Citadel: The Role of Each Educators Through Value Education. *Scholarly Research Journal for Interdisciplinary Studies*, 1(5), 1309-1311.
- Kurtulmuş, M. (2009). *İlköğretim 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Değerlerin Kazandırılmasında Kullanılan Değer Analizi Yaklaşımının Etkililiğinin Belirlenmesi*. (Yayınlanmamış YL Tezi). Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay.
- Kuter, Ö. F. ve Kuter M. (2012). Beden Eğitimi ve Spor Yoluyla Değerler Eğitimi. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi*, 3(6), 75-94.
- Lodico, G. M., Spaulding, T. D. & Voegtle, K. (2010). *Methods in Educational Research* (2nd ed.) United States.
- Mabagala, S. Wanderi, P. M., Mwisukha, A. & Muindi, M. D. (2012). Physical Education Teachers' Compliance With Professional Code Of Ethics & Conduct In Tanzania. *Trans Stellar Journal Publications*, 2(2), 19-35.

- Madrona, G. P., Rivera, S. A. & Kozub, M. F. (2016). Acquisition and Transfer of Values and Social Skills Through a Physical Education Program Focused in the Affective Domain. *Social Skills Acquisition Through Physical Education*, 12(3), 32-38.
- Marçıl, B. (2012). *Öğrenci Ahlakı Açısından Cinsiyet Farklılıkları: Kadınlar Daha Mı Ahlaklıdır?* (Yayınlanmamış YL Tezi). Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Mason, J. (2002). *Qualitative Researching* (2nd ed.) Londra: Sage Publications.
- Memiş, A. ve Gedik, G. E. (2010). Sınıf Öğretmenlerinin Değer Yönelimleri. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 8(20), 123-145.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis*. CA: Sage Publications.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2012). *Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi Öğretim Programı*. Ankara: Milli Eğitim Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2015). *Değerler Eğitim Yönergesi*. http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/34/39/749197/dosyalar/2015_02/09093609_degerleregitimi.pdf (Erişim Tarihi: 8.10.2018).
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018). *Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi Öğretim Programı (İlkokul 1, 2, 3 ve 4. Sınıflar)*. <http://mufredat.meb.gov.tr/dosyalar/2018120201950145beden%20egitimi%20ve%20spor%20ogretim%20program%202018.pdf> (Erişim Tarihi: 15.04.2019).
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2019). *Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı*. <https://www.mebders.com/dosya/4448-2018-2019-yili-oyun-oyunuyorum-derleme-kitapcigi-pdf> (Erişim Tarihi 10.01.2018).
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2019). *Fiziksel Etkinlik Kartları*. <https://www.mebders.com/dosya/4444-2018-2019-yili-fiziksel-etkinlik-kartlari-pdf> (Erişim Tarihi: 10.01. 2018).
- Mouratidou, K., Goutza, S. & Chatzopoulos, D. (2007). Physical Education and Moral Development: An Intervention Programme to Promote Moral Reasoning

- Through Physical Education In High School Students. *European Physical Education Review*, 13(1), 41-56.
- Namlı, Z. (2017). Sınıf Öğretmenlerinin Perspektifinden Değerler Eğitiminin İncelenmesi: Erzurum Örneği. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırma Dergisi*, 6(1), 343-367.
- Naspe. (2001). *Physical Education is Critical to a Complete Education a Position Paper*. <https://www.wssd.org/cms/lib/PA01001072/Centricity/Domain/581/Naspe%20-%20PE%20Critical%20to-Educating-the-Whole-Child-5-19-2011.pdf> (Erişim Tarihi: 10.05.2019).
- Navdar, A. (2017). *Sınıf Öğretmenlerinin Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersinin Öğretim Süreciyle İlgili Görüşleri (Rize İli Örneği)*. (Yayınlanmamış YL Tezi). Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize.
- Orhan, R. (2016). *Türkiye'deki Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Alışkanlıkları Üzerine Bir Araştırma*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
- Özdemir, K. (2017). Tarih Dersi Öğretim Programının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi. *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, (4), 240-257.
- Özmen, C., Er, H. ve Gürgil, F. (2012). İlköğretim Branş Öğretmenlerinin Değerler Eğitimi İlişkin Görüşleri Üzerine Bir Araştırma. Mustafa Kemal Üniversitesi *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(17), 297-311.
- Özşaker, M. ve Orhun, A. (2005). İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersinin Amaç ve İçeriğine İlişkin Sorunlar, 4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, 10-11 Haziran, Bursa, 103-114.
- Öztürk, Y. (2018). *Spor Yapan ve Yapmayan Ortaokul Öğrencilerinin Sosyal Beceri Düzeylerinin Araştırılması (Kütahya İli Örneği)*. (Yayınlanmamış YL Tezi). Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
- Paez, J. & Juanas, A. (2015). Validation of "Schwartz Values Scale" for Spanish Adolescents Population. *Procedia – Social and Behavioral Sciences* 165. 195 – 201.

- Pehlivan, Z., Dönmez, B. ve Yaşat, H. (2005). Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Görüşleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(3), 51-62.
- Pekdoğan, S. ve Korkmaz, H. İ. (2017). Okul Öncesi Eğitime Devam Eden 5-6 Yaş Çocuklarına Verilen Değerler Eğitimine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(37), 59-72.
- Powney, J., Cullen, M., Schlapp, U., Glisso, P., Johnstone, M. & Munn, P. (1995). Understanding Values Education in the Primary School. <https://eric.ed.gov/?id=ED389446> (Erişim Tarihi: 10.04.2019).
- Proios, M., Athanailidis, I. & Giannitsopoulou, E. (2010). The Impact Of Physical Activities On The Development Of The Females' Character. *Journal Of Human Sport & Exercise*, 5(3), 485-494.
- Robb, B. (1998). *What Is Values Education and So What?* <http://www.valueseducation.co.uk/articles/What-is-values-education-and-so-what.pdf> (Erişim Tarihi: 12.04.2019).
- Rokeach, M. (1973). *The Nature of Human Values*. New York: Free Press.
- Saban, A. (2009). *Oyunların Çocukların Çoklu Zekâ Alanlarının Gelişimine Etkisi*. (Yayınlanmamış YL Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Sağlam, H. (2017). *Bir Değer ve Eğitim Merkezi Olarak Aile*. Ankara: Pegem Akademi.
- Sami, S., Mahmoudi, S. & Aghaei, S. (2015). Social Development of Students Participating in Physical Activity and Computer Games. *Annals of Applied Sport Science*, 3(2), 51-56.
- Sarıca, R. (2018). Yenilenen Ortaöğretim Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programlarının Değerler Eğitimi Bağlamında İncelenmesi. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 2068-2091.
- Sarıtaş, M. (bt.). İlköğretim Okulları 4. Sınıf Beden Eğitimi Dersi Öğretimine Yarışmalı Öğrenme ve İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Akademik Başarı

Bakımından

Etkileri.

http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:51_MjEWFwCQJ:pauegi_timdergi.pau.edu.tr/DergiTamDetay.aspx%3FID%3D329%26Detay%3DOzet+%&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr (Erişim Tarihi: 10.03.2019).

Schwamberger, M. B. (2015). *Moral Development And Sporting Behavior In Sport Education: Case Studies Of Preservice Teachers*. (Yayınlanmamış YL Tezi). The University of Alabama, Tuscaloosa.

Schwartz, S. (1998). Are There Universal Aspects in the Structure and Contents of Human Values? *Journal of Social Issues*, 50(4), 19-45.

Senek, S. (2018). *Aytül Akal'ın Masallarının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi*. (Yayınlanmamış YL Tezi). Akdeniz Üniversitesi, Antalya.

Smith, J. (2014). *The Physical Play and Motor Development of Young Children: A Review of Literature and Implications for Practise*. Eastern Connecticut State University.

http://www.easternct.edu/cece/files/2014/06/BenefitsOfPlay_LitReview.pdf (Erişim Tarihi: 15.04.2019).

Smith, M. C. (2007). The Impact Of A Critically Oriented Physical Education Teacher Education Course On Preservice Classroom Teachers. *Journal Of Teaching in Physical Education*. 26(1).

Superka, D. P., Ahrens, C., Hedstrom, J. E., Ford, L. J. & Johnson, P. L. (1976). *Values Education Sourcebook: Conceptual Approaches, Material Analyses and An Annotated Bibliography*. Colorado: Social Science Education Consortium, Eric Clearing House For Social Studies/ Social Science Education.

Şahin, Y. (2017). *Okul Öncesi Çocuklarda Değerler Eğitimi Kapsamında Yardımlaşma ve Paylaşma Değerleri*. (Yayınlanmamış YL Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.

Şentürk, U., Yılmaz, A. ve Gönener, U. (2015). Sınıf Öğretmenlerinin Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi İle İlgili Görüş ve Uygulamaları. *Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Dergisi*, 10(2), 22-30.

- Tay, B., Durmaz, F. Z. ve Şanal, M. (2013). Sosyal Bilgiler Dersi Kapsamında Öğrencilerin Değer ve Değerler Eğitimine İlişkin Görüşleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(1), 67-93.
- Thornberg, R. & Oğuz, E. (2013). Teachers' Views on Values Education: A Qualitative Study in Sweden and Turkey. *International Journey of Educational Research*, 59(1), 49-56.
- Titus, D. (1994). Values Education in American Secondary School. Kutztown University Education Conference.
- Tortop, Y. ve Ocak, Y. (2010). Sınıf Öğretmenlerinin Eğitsel Oyun Uygulamalarına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 14-22.
- Turan, M. (2015). *İlkokul Programı Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersinin İşlevselliğinin ve Geleneksel Çocuk Oyunlarının Uygulanabilirliğine Göre İncelenmesi*. (Yayınlanmamış YL Tezi). Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Tutkun, E., Görgüt, İ. ve Erdemir, İ. (2017). Physical Education Teachers' Views About Character Education. *International Education Studies*, 1(11), 1913-9020.
- Türk Dil Kurumu. (2019). *Güncel Türkçe Sözlük*. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_yanlis&view=yanlis&kelimez=101 (Erişim Tarihi: 20.04.2019).
- Ulusoy, K. ve Dilmaç, B. (2016). *Değerler Eğitimi* (4. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Ünal, F. (2011). Öğretmenlerin Öğrencilerine Kazandırmak İstedikleri Değerlere Yönelik Bir İnceleme. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi*, 2(4), 3-24.
- Ünlü, İ. ve Kaşkaya, A. (2018). Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Değer Eğitimine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(4), 2656-2679.
- Vanderstoep, W. S. & Johnston, D. D. (2009). *Methods for Everyday Life*. United States.

- Veugelers, W. & Vedder, P. (2003). Values in Teaching. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 9(4).
- Yazıcı, K. *Değerler Eğitimi'ne Genel Bir Bakış*. <https://dergipark.org.tr/download/article-file/156875> (Erişim Tarihi: 20.04.2019).
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım A. ve Şimşek H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, U. (2018). *Beden Eğitimi ve Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Fiziksel Aktivite Engellerine İlişkin Algılarının Değerlendirilmesi*. (Yayınlanmamış YL Tezi). Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Yücekaya, M. (2017). *Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Değerlerinin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış YL Tezi). İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Wandzilak, T. (2012). *Values Development Through Physical Education and Athletics*. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00336297.1985.10483832> (Erişim Tarihi: 11.05.2019).
- Zeng, N., Ayyub, M., Sun, H., Wen, X., Xiang, P. & Gao, Z. (2017). *Effects of Physical Activity on Motor Skills and Cognitive Development in Early Childhood: a Systematic Review*. <https://www.hindawi.com/journals/bmri/2017/2760716/> (Erişim Tarihi: 5.05.2019).

EKLER DİZİNİ

	Sayfa
Ek 1: Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu.....	119
Ek 2: Araştırma İzin Belgesi.....	120
Ek 3: Etik Kurul İzin Yazısı.....	121
Ek 4: Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında Yer Alan Oyunlara Verilen Numaralar.....	122
Ek 5: Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığında Yer Alan Oyunların İçerdiği Değerler.....	128

EK1. YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU

Görüşme Formu

1. Oyun ve Fiziki etkinlikler dersi kapsamında oyunları seçerken hangi kaynaklardan faydalanıyorsunuz? (Eğitim siteleri, sosyal medya, kitap vb.)
2. Oyun ve Fiziki etkinlikler dersinde Oyun oynuyorum derleme kitabı ve fiziksel etkinlik kartlarından nasıl yararlanıyorsunuz?
3. Oyun ve Fiziki etkinlikler dersinde Oyun oynuyorum derleme kitabı ve fiziksel etkinlik kartlarından ne sıklıkla yararlanıyorsunuz?
4. Oyun oynuyorum derleme kitabı ve fiziksel etkinlik kartlarındaki oyunların yeterliliği hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
5. Oyun oynuyorum derleme kitabı ve fiziksel etkinlik kartlarındaki oyunlara yönelik önerileriniz ve eleştirileriniz nelerdir?
6. Oyun ve Fiziki etkinlikler dersinde oynattığımız oyunların öğrencilerinize hangi değerleri kazandırdığını düşünüyorsunuz? Öğrencileriniz bu değerleri günlük yaşamlarında nerelerde ve nasıl kullanıyorlar?
7. Oyun ve fiziki etkinlikler dersinin öğrencilere;
 - a) bireysel açıdan katkısına ilişkin düşünceleriniz nelerdir?
 - b) toplumsal açıdan katkısına ilişkin düşünceleriniz nelerdir?
8. Oyun ve fiziki etkinlik dersinde hangi oyunlarda hangi değerleri kazandırdığınızı düşünüyorsunuz? Oyunlarda yer alan değerleri örnek vererek açıklayınız?
9. Oyun ve fiziki etkinlik dersinde öğrencilerinize değerleri kazandırırken ne tür sorunlarla karşılaşıyorsunuz? (Okuldan, öğrencilerden, aileden, fiziksel şartlardan kaynaklanan vb. gibi)
10. Karşılaştığımız bu sorunları nasıl çözüyorsunuz?

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

EK2. ARAŞTIRMA İZİN BELGESİ

T.C.
ERZURUM VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 36648235-605.01-E.21356511
Konu : Araştırma ve Uygulama İzni

08/11/2018

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: a) Afyon Kocatepe Üniversitesinin 23/10/2018 tarihli ve 15245 sayılı yazısı,
b) Atatürk Üniversitesinin 30/10/2018 tarihli ve 1800309375 sayılı yazısı.

İlgi yazılar gereği, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Eğitimi Tezli yüksek lisans programı öğrencisi **Hatice ALBAYRAK**'ın, Doç. Dr. Nuray KURTDEDE FİDAN'ın danışmanlığında ek listedeki okullarda yürüteceği, "*İlkokul (1-4) Oyun ve Fiziki Etkinlikler Ders Kitabında Yer Alan Çocuk Oyunlarının Değerler Açısında İncelenmesi*" konulu tez çalışması ile Atatürk Üniversitesi Eğitimi Bilimleri Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Eğitim Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Fatih KARASU'nun, "*Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenlerinin Teknopedagojik Alan Bilgisi (TPAB) Yeterliliklerinin Çeşitli Değişkenler Bakımından İncelenmesi*" konulu çalışmaları için İlimiz Ortaöğretim Kurumlarında araştırma ve uygulama yapma talebinde bulunmuşlardır.

İlgi yazı ve ekleri, Bakanlığımızın 12/09/2017 tarihli ve 13610717 (2017/25) sayılı genelgesi çerçevesinde Komisyonumuzca incelenmiş olup, "*Araştırmaların, eğitim öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde*", komisyon kararlarında belirtilen veri toplama araçlarının kullanılarak, ekte isimleri belirtilen okullarda yapılması, yapılan anket çalışmalarının sonuçlarının birer örneğinin Müdürlüğümüz, Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü (AR-GE Birimi)'ne gönderilmesi ve çalışmaların bir eğitim öğretim yılını kapsamak kaydıyla çalışmaların yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde; Olurlarınıza arz ederim.

Salih KAYGUSUZ
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
08/11/2018
Saadettin DOĞAN
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek: İlgi Yazılar (2 adet dosya)

Yönetim Cad. Valilik Binası Kat:4 Yakutiye ERZURUM
Elektronik Ağ: <http://erzurum.meb.gov.tr>
e-posta: arge25@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: AR-GE Birimi
Tel: (0 442) 234 4800-179
Faks: (0 442) 235 1032

EK3. ETİK KURUL İZİN YAZISI

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLERİ BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURUL
KARARLARI

TOPLANTI SAYISI:06 KARAR TARİHİ:28.09.2018

KARAR 2018/98

Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Hatice ALBAYRAK'ın "İlkokul (1-4) Oyun ve Fiziki Etkinlikler Ders Kitabında Yer Alan Çocuk Oyunlarının Değerler Açısından İncelenmesi" başlıklı yüksek lisans tezi kapsamında kullanacağı veri toplama araçlarının, etik açıdan sakıncalı olmadığına, katılanların oy birliği ile karar verildi.

ASLI GİBİDİR
Prof. Dr. Mehmet KARAKAŞ

Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu Başkanı

**EK4. OYUN OYNUYORUM DERLEME KİTAPÇIĞINDA YER ALAN
OYUNLARA VERİLEN NUMARALAR**

1.Sınıf Oyunları	Numaraları
Yağ Satarım Bal Satarım	1
Köşe Kapmaca	2
Basit Stafet	3
Ayağını Yerleştir	4
Yönünü Bul	5
Değiş ve Dön	6
Üç Küçük Kuzu	7
Yükseğe Sıçra	8
Çemberden Çembere	9
Sıçra Dokun	10
Zıp Zıp Zıpla	11
Sincap ve Ceviz	12
Kurbağa Sıçrayışı	13
Ali Kutuda	14
Elde Davul Zurna 1, 2, 3	15
Vücut Dengesi	16
İpte Denge	17
Büyü Büyü Küçül Küçül	18
Yattı Kalktı	19
Kurbağa Havuzu	20
Taş Taş Üstüne	21
Kova İle Yakala	22
Hedefe Yuvarla	23
Fasulye Torbasını Bulma	24
Bowling	25
Yakala	26
Çizgi Çiziyorum Sırt Sırta Veriyorum	27
Balon Yere Düşmesin	28
Su-Top Taşıma	29
Meyve Sepeti	30
Mandal Asma	31
Balık Yakalama	32
Eşini Bul	33
Kartopu Partisi	34
Kümes	35
Leylekler ve Kurbağalar	36
Tünel Topu	37
Balık Yakalama	38
Dedemin Bahçesi	39
Parmak Oyunu	40
Say Bak	41
Topuk Burun	42
Sen Oyna	43
Dörtlü Dokunma	44
Miço	45
Çevir Salla	46
Vücudumuz	47
Mikrop	48
Kar Taneleri	49
Çiçek	50
Çömlek Çömlek Ne Kaynar	51
Aç Fil İle Şişman Fil	52

Doğruyu Yapıştır Oyunu Kazan	53
Sepeti Tuttur	54
Çember Dünyası	55
Çember Transferi	56
Ambara Vurdum Bir Tekme	57
Balık Ağı	58
Kedi Geliyor	59
Eşini Bul ve Otur	60
Stafet Oyunları	61
Tünel	62
Kısa Mesafeli Çuval	63
Uçurtma Uçurma	64
Saklambaç	65
Eşini Bul	66
Sağlık Öğütleri	67
Stafet Yarışları	68
Miik Fare Kaçsana, Kara Kedi Tutsana	69
Sağlık Rondu	70
Erken Yatarım Erken Kalkarım	71
Sabah Şarkısı	72
Bir Çocuk	73
Pazara Gidelim	74
Erken Yatarım Erken Kalkarım	75
Kahvaltı Rondu	76
Okula Gidelim Mi?	77
Ellerim Tombik Tombik	78
Mikrop	79
Temizlik	80
Kulaktan Kulağa	81
Pantomim Çalışmaları	82
Yağ Satarım Bal Satarım	83
Yerden Yüksek	84
Kutu Kutu Pense	85
Aç Kapıyı Bezirgan Başı	86

2.Sınıf Oyunları	Numaraları
Sıranı Bul	1
Seken Yılan	2
Aç Fil	3
Mısır Patlatma	4
Oyuncak	5
Slalom Koşu	6
Bak Gör Uygula	7
Hey Dansı	8
Bakkallar, Manavlar, Balıkçılar	9
Uzak-Yakın	10
Elma Toplama	11
Günaydın	12
Sekerek Yer Kapmaca	13
Kuzular Yarışması	14
Seksek	15
Don-Çözül	16
Hasta İyileşti	17
Tıp	18
Çürük Yumurta	19
Asiye As	20
Tilki Kapanı	21

Horoz Dövuşü	22
Ayak Ayak Yürüme	23
İstasyon	24
Alanında Top Bırakma	25
Resmi Vur Sayıyı Al	26
Uzağa Fırlat	27
Üstünden Altından	28
Elden Ele Eşya Verme	29
Çocuktum, Büyüdüm, Öğretmen Oldum	30
Havuç	31
Yerdeki Yuvarlak	32
Yedi	33
Sebzeler Ve Meyveler	34
Dört Kere Zıpla, Üç Kere El Çırp	35
Çizgiyi Aş Aya Ulaş	36
Müzikli Yer Kapmaca	37
Tanışma Dansı	38
Bayrak Verme	39
Köpek Balığı İle Karabatak	40
Tünel Yarışı	41
Renk	42
Dev Misket	43
Vücudumuz	44
Dediğimi Yap	45
Aç Kuşlar	46
Dünya ve Uzay	47
Boncuk Toplayalım	48
Çömel Kurtul	49
İp Tutma	50
Elden Ele Top Kimde?	51
Kurdeleyi Kim Yakalayacak?	52
Köprü Nöbetçisi	53
Dağları Aşalım	54
İstasyon Çalışmaları (Geriye Sayım)	55
Hızlıyım Yavaşım	56
İpin Altından Geç	57
Stafet Yarışları	58
İstasyon Çalışmaları	59
Kin Tutmaz Gezen Yüzük	60
Kıskanç Tavuklar	61
Çöp Toplama	62
İstop	63
Saklambaç	64
Uçurtma Uçurma	65
Doğa Yürüyüşleri	66
Benim Bir Bebeğim Var	67
Beştaş	68

3.Sınıf Oyunları	Numaraları
Değiş Tokuş	1
Nuh'un Gemisi	2
Top Getirme	3
Koridorda Vurulmam	4
Tekler-Çiftler Yarışması	5
Yıldız	6
Hayvanat Bahçesi	7
İzi Takip Et	8

Top İle Ebeleme	9
Dairede Ters Koş	10
Jimnastik Sırasında Yer Değiştirme	11
Adadan Adaya Geçtim	12
Yerden Yüksek	13
Horoz Dövüşü	14
Çekirge	15
Annem Bana Su Çeker	16
Dize Dokunma	17
Canlı Hayat	18
İp Atlama	19
Dikkat Top Geliyor	20
Daireden Dönen Top	21
Topa Yetiş	22
Köprüden Gececek Top	23
İstop	24
Kırmızı-Siyah	25
Atma-Yakalama	26
Dene-Yap	27
Ayakta Gördüğünü Vur	28
Dans	29
Dans Ediyorum	30
Koko	31
Oturtan Top	32
Yakan Top	33
Çift Dairede Stafet	34
Kurdele Bağlama Çözme	35
Kol Kola	36
Çingire	37
Menekşe Menekşe	38
Beyaz Siyah	39
On Pas	40
Topla Kuyruğunu Korum	41
Harekete Başla	42
Top Kaçırma	43
Patates Ekme	44
Oturarak Top Atma	45
Masa Tenisi	46
Spor Çantası İçindeki Eşyalar	47
Giysi Giydirme	48
Güvenlik	49
Engelli Ekipmanları	50
Tekerlekli Sandalye	51
Göz Bandı	52
Engelli Yaşamda Güvenli Alanlar	53
Penaltı Atışı	54
Hedef Bul	55
Erişebilirlik	56
Resim Çiz	57
Sayıcı Toplan	58
İkimiz Bir Bütünüz	59
Rehber Ol	60
Resim Çiz	61
Sporcu Hikâyesi	62
İple Düğüm Çözme	63
Düğüm Çözme	64
Dahil Et	65
El Üstünde Kimin Eli Var	66

Körebe	67
Ortada Sıçan	68
<hr/>	
4.Sınıf Oyunları	Numaraları
<hr/>	
Atlı Karınca	1
Sıçrama	2
Yukarıdan ve Etrafindan	3
Molekül	4
Benimle İp Atlar Mısın?	5
Balonum Patlamasın	6
Bahçedeki Yılanlar	7
Yılanlı Yolda Macera	8
İp Atlamalı Stafet Yarışması	9
İpe Basma	10
Beraber Oturalım	11
Tek Ayaklı Tırtıllar	12
Kartonlarla Yürüme	13
Oklava-Çubuk Çevirme	14
Düşün, Bil, Bul	15
Hızlı Olan Kim?	16
Bezbol Pas	17
Top Sürme	18
Vals Karesi	19
Aerobik-Grapevine Dansı	20
Paslaşma Yarışması	21
Hop Hop Sıçra	22
Topu Yakala	23
Dairede Koşu	24
Kafa Ve Kuyruk	25
Sokakta Hırsız Var	26
Haydi Topu Yakala	27
Hemen Çık	28
Paralimpik Oyunlar	29
Yakan Top	30
Ayakkabı Saklama	31
Haftanın Aktifi	32
Örümcek Ağı	33
Halat Çekme	34
Çuval Yarışı	35
Sağlık İçin Doğru Beslen	36
Hangisi Yararlı?	37
Doğru Hareket Doğru Kıyafet	38
Ayağıma Basma	39
Numara Oluşturma	40
Ejderha Avı	41
Yukarıdan ve Etrafindan	42
Tek Kanatlı Ejderha	43
Tek Kanatlı Ejderha ve Kale Futbolu Dünya Şampiyonası	44
Engel Yolu	45
Ünlü Engelliler	46
Oturarak Voleybol	47
Top Koşurma	48
Sırt Sırt Top Taşıma	49
Büyük Tırtıl	50
Battaniye Voleybolu	51
Sen Benim Gözüm Ben Senin Kolunum	52
Kütük Geçişi	53

Adil Oyun Anlayışı	54
Dans	55
Tekerlekli Sandalye Dans Hareketleri	56
Ortayı Bul (Küba)	57
Bana Ayak Uydur (Zaire)	58
Değiş Tokuş (Fransa)	59
Ayaklarım ve Ellerim (İspanya)	60
Üç Teneke Kutu (Güney Afrika)	61
Shake (Tanzanya)	62
Yedi Taş (Ürdün)	63
Galah Asin (Endonezya)	64
Sur Papaq (Azerbaycan)	65
Mendil Oyunu (Mısır)	66
Gilli –Danda (Pakistan)	67
Ebelemece (Birleşik Krallık)	68

EK5. OYUN OYNUYORUM DERLEME KİTAPÇIĞINDA YER ALAN OYUNLARIN İÇERDİĞİ DEĞERLER

Değerler	1.Sınıf Oyunları
Yardımlaşma-Dayanışma	10-Sıçra ve Dokun 24-Fasulye Torbasını Bulma 25-Bowling 26-Yakala 27-Çizgi Çiziyorum Sırt Sırta Veriyorum 28-Balon Yere Düşmesin 29-Su-Top Taşıma 30-Meyve Sepeti 31-Mandal Asma 32-Balık Yakalama 37-Tünel Topu 39-Dedemin Bahçesi 53-Doğruyu Yapıştır Oyunu Kazan 54-Sepeti Tuttur 57-Ambara Vurdum Bir Tekme 60-Eşini Bul ve Otur 62-Tünel 64-Uçurtma Uçurma 69-Minik Fare Kaçsana, Kara Kedi Tutsana 81-Kulaktan Kulağa 82-Pantomim Çalışmaları 85-Kutu Kutu Pense 86-Aç Kapıyı Bezirgân Baş
Estetik Duyguların Geliştirilmesi	1-Yağ Satarım Bal Satarım 5- Yönünü Bul 32-Balık Yakalama 34-Kartopu Partisi 40-Parmak Oyunu 41-Say Bak 42-Topuk Burun 43-Sen Oyna 45-Miço 47-Vücudumuz 50-Çiçek 57-Ambara Vurdum Bir Tekme 67-Sağlık Öğütleri 70-Sağlık Rondu 71-Erken Yatarım Erken Kalkarım 72-Sabah Şarkısı 73-Bir Çocuk 74-Pazara Gidelim 76-Kahvaltı Rondu 78-Ellerim Tombik Tombik 80-Temizlik 86-Aç Kapıyı Bezirgân Baş

Özgüven	10-Sıçra Dokun 14-Ali Kutuda 15-Elde Davul Zurna 1,2,3 21-Taş Taş Üstüne 25-Bowling 26-Yakala 29-Su-Top Taşıma 31-Mandal Asma 32-Balık Yakalama 34-Kartopu Partisi 38-Balık Yakalama 51-Çömlek Çömlek Ne Kaynar? 53-Doğruyu Yapıştır Oyunu Kazan 54-Sepeti Tuttur 62-Tünel 63-Kısa Mesafeli Çuval 86-Aç Kapıyı Bezirgân Baş
Çalışkanlık	10-Sıçra Dokun 16-Vücut Dengesi 25-Bowling 26-Yakala 29-Su-Top Taşıma 31-Mandal Asma 32-Balık Yakalama 38-Balık Yakalama 51-Çömlek Çömlek Ne Kaynar? 53-Doğruyu Yapıştır Oyunu Kazan 54-Sepeti Tuttur 62-Tünel 63-Kısa Mesafeli Çuval 67-Sağlık Öğütleri
Sorumluluk	20-Kurbağa Havuzu 23-Hedefe Yuvarla 39-Dedemin Bahçesi 60-Eşini Bul ve Otur 64-Uçurtma Uçurma 69-Minik Fare Kaçsana, Kara Kedi Tutsana 70-Sağlık Rondu 71-Erken Yatarım Erken Kalkarım 73-Bir Çocuk 77-Okula Gidelim Mi? 80- Temizlik
Adil Olma	16-Vücut Dengesi 30-Meyve Sepeti 31-Mandal Asma 37-Tünel Topu 43-Sen Oyna 53-Doğruyu Yapıştır Oyunu Kazan 54-Sepeti Tuttur 55-Çember Dünyası 85-Kutu Kutu Pense 86-Aç Kapıyı Bezirgân Baş

Cesaret-Liderlik	6-Değiş ve Dön 14-Ali Kutuda 35-Kümes 38-Balık Yakalama 53-Doğruyu Yapıştır Oyunu Kazan 54-Sepeti Tuttur 59-Kedi Geliyor 63-Kısa Mesafeli Çuval
Temizlik	48-Mikrop 70-Sağlık Rondu 77-Okula Gidelim Mi? 78-Ellerim Tombik Tombik 80-Temizlik
Saygı	10-Sıçra Dokun 48-Mikrop 50-Çiçek
Empati	48-Mikrop 49-Kar Taneleri 82-Pantomim Çalışmaları
Duyarlılık	50-Çiçek 52-Aç Fil İle Şişman Fil
Bağımsız ve Özgür Düşünebilme	19-Yattı Kalktı
Paylaşımçı Olmak	76-Kahvaltı Rondu
Şefkat-Merhamet	52-Aç Fil İle Şişman Fil

Değerler	2.Sınıf Oyunları
Yardımlaşma-Dayanışma	1-Sıranı Bul 3-Aç Fil 6-Slalom Koşu 8-Hey Dansı 9-Bakkallar, Manavlar, Balıkçılar 13-Sekerek Yer Kapmaca 14-Kuzular Yarışması 20-Asiye As 21-Tilki Kapanı 23-Ayak Ayak Yürüme 25-Alanında Top Bırakma 26-Resmi Vur Sayıyı Al 29-Elden Ele Eşya Verme 32-Yerdeki Yuvarlak 33-Yedi 36-Çizgiyi Aş Aya Ulaş 38-Tanışma Dansı 40-Köpek Balığı İle Karabatak 43-Dev Misket 46-Aç Kuşlar 45-Dediğimi Yap 47-Dünya ve Uzay 48-Boncuk Toplayalım 50-İp Tutma 51-Elden Ele Top Kimde? 56-Hızlıyım-Yavaşım 58-Stafet Yarışları 60-Kin Tutmaz Gezen Yüzük 61-Kıskanç Tavuklar 62-Çöp Toplama 67-Benim BİR bebeğim Var
Çalışkanlık	1-Sıranı Bul 3-Aç Fil 5-Oyuncak 9-Bakkallar, Manavlar, Balıkçılar 10-Uzak Yakın 14-Kuzular Yarışması 23-Ayak Ayak Yürüme 25-Alanında Top Bırakma 26-Resmi Vur Sayıyı Al 27-Uzağa Fırlat 29-Elden Ele Eşya Verme 31-Havuç 32-Yerdeki Yuvarlak 33-Yedi 42-Renk 43-Dev Misket 46-Aç Kuşlar 48-Boncuk Toplayalım 51-Elden Ele Top Kimde? 56-Hızlıyım Yavaşım 57-İpin Altından Geç 58-Stafet Yarışları

Özgüven	1-Sıranı Bul 10-Uzak-Yakın 21-Tilki Kapanı 29-Elden Ele Eşya Verme 42-Renk 46-Aç Kuşlar 48- Boncuk Toplayalım 51-Elden Ele Top Kimde? 53-Köprü Nöbetçisi 54-Dağları Aşalım
Adil Olma	9-Bakkallar, Manavlar, Balıkçılar 24-İstasyon 32-Yerdeki Yuvarlak 46-Aç Kuşlar 51-Elden Ele Top Kimde? 53-Köprü Nöbetçisi 54-Dağları Aşalım 58-Stafet Yarışları 63-İstop
Estetik Duyguların Gelişmesi	1-Sıranı Bul 10-Uzak-Yakın 20-Asiye As 31-Havuç 36-Çizgiyi Aş Aya Ulaş 37-Müzikli Yer Kapmaca 38-Tanışma Dansı 67-Benim Bir Bebeğim Var
Cesaret-Liderlik	11-Elma Toplama 14-Kuzular Yarışması 21-Tilki Kapanı 35-Dört Kere Zıpla 45-Dediğimi Yap 61-Kıskanç Tavuklar
Saygı	26-Resmi Vur Sayıyı Al 27-Uzağa Fırlat 30- Çocuktum, Büyüdüm 36-Çizgiyi Aş Aya Ulaş 45-Dediğimi Yap
Sorumluluk	53-Köprü Nöbetçisi 61-Kıskanç Tavuklar
Bağımsız ve Özgür Düşünebilme	11-Elma Toplama 17-Hasta İyileşti
Sevgi	20- Asiye As
Hoşgörü	20- Asiye As
Nazik Olmak	31-Havuç
Aile Birliğine Önem Verme	65-Uçurtma Uçurma
Şefkat-Merhamet	33-Yedi
Selamlaşma	12-Günaydın
Fedakârlık	47-Dünya ve Uzay

Değerler	3.Sınıf Oyunları
Yardımlaşma-Dayanışma	3-Top Getirme 4-Koridorda Vurulmam 5-Tekler-Çiftler Yarışması 7-Hayvanat Bahçesi 8-İzi Takip Et 10-Dairede Ters Koş 12-Adadan Adaya Geçtim 15-Çekirge 18-Canlı Hayat 19-İp Atlama 21-Dairede Dönen Top 22-Topa Yetiş 25-Kırmızı Siyah 26-Atma Yakalama 28-Ayakta Gördüğünü Vur 31-Koko 32-Oturtan Top 33-Yakan Top 34-Çift Dairede Stafet 35-Kurdele Bağlama Çözme 37-Çingire 38-Menekşe Menekşe 40-On Pas 41-Topla Kuyruğunu Korum 42-Harekete Başla 43-Top Kaçırma 44-Patates Ekme 47-Spor Çantası İçindeki Eşyalar 48-Giysi Giydirme 49-Güvenlik 50-Engelli Ekipmanları 52-Göz Bandı 55-Hedef Bul 56-Erişebilirlik 58-Sayıcı Toplan 59-İkimiz Bir Bütünüz 60-Rehber Ol 62-Sporcu Hikâyesi 64-Düğüm Çözme
Çalışkanlık	3-Top Getirme 5-Tekler Çiftler Yarışması 8-İzi Takip Et 14-Horoz Dövüşü 32-Oturtan Top 42-Harekete Başla 43-Top Kaçırma 44-Patates Ekme 48-Giysi Giydirme 49-Güvenlik 59-İkimiz Bir Bütünüz 61-Resim Çiz 62-Sporcu Hikâyesi 68-Ortada Sıçan

Empati	1-Değiş Tokuş 29-Dans 45-Oturarak Top Atma 46-Masa Tenisi 50-Engelli Ekipmanları 51-Tekerlekli Sandalye 52-Göz Bandı 54-Penaltı Atışı 55-Hedef Bul 61-Resim Çiz 62- Sporcu Hikâyesi
Özgüven	4-Koridorda Vurulmam 21-Dairede Dönen Top 32-Oturtan Top 42-Harekete Başla 43-Top Kaçırma 47-Spor Çantasındaki Eşyalar 50-Engelli Ekipmanları 57-Resim Çiz 59-İkimiz Bir Bütünüz 62-Sporcu Hikâyesi
Adil Olma	5-Tekler-Çiftler Yarışması 7-Hayvanat Bahçesi 24-İstop 33-Yakan Top 38-Menekşe Menekşe 44-Patates Ekme 48-Giysi Giydirme 66-El Üstünde Kimin Eli Var? 67-Körebe 68-Ortada Sıçan
Bağımsız ve Özgür Düşünebilme	29-Dans 30-Dans Ediyorum 53-Engelli Yaşamda Güvenli Alanlar 56-Erişebilirlik 57-Resim Çiz 62-Sporcu Hikâyesi 63-İple Düğüm Çözme 64-Düğüm Çözme 65-Dâhil Et 66-El Üstünde Kimin Eli Var?
Duyarlılık	29-Dans 45-Oturarak top Atma 46-Masa Tenisi 50-Engelli Ekipmanları 51-Tekerlekli Sandalye 56-Erişebilirlik 62-Sporcu Hikâyesi
Sorumluluk	27-Dene Yap 49-Güvenlik 55-Hedef Bul 56-Erişebilirlik 60-Rehber Ol 62-Sporcu Hikâyesi

Cesaret-Liderlik	7-Hayvanat Bahçesi 21-Dairede Dönen Top 34-Çift Dairede Stafet 50-Engelli Ekipmanları 52-Göz Bandı 68-Ortada Sıçan
Saygı	11-Jımnastik Sırasında Yer Değiştirme 27-Dene Yap 29-Dans 56-Erişebilirlik 62-Sporcu Hikâyesi
Estetik Duyguların Geliştirilmesi	19-İp Atlama 26-Atma Yakalama 29-Dans 30-Dans Ediyorum
Nazik Olma	50-Engelli Ekipmanları 66-El El Üstünde Kimin eli Var?
Dostluk	10-Dairede Ters Koş 16-Annem Bana Su Çeker
Temizlik	62-Sporcu Hikâyesi
İyimserlik	62-Sporcu Hikâyesi
Misafirperverlik	62-Sporcu Hikâyesi
Değerler	4.Sınıf Oyunları
Yardımlaşma-Dayanışma	3-Yukarıdan ve Etrafindan 4-Molekül 9-İp Atlamalı Stafet Yarışması 11-Beraber Oturalım 12-Tek Ayaklı Tırtıllar 13-Kartonlarla Yürüme 14-Oklava-Çubuk Çevirme 15-Düşün, Bil, Bul 16-Hızlı Olan Kim? 17-Beyzbol Pas 21-Paslaşma Yarışması 22-Hop Hop Sıçra 25-Kafa ve Kuyruk 26-Sokakta Hırsız Var 33-Örümcek Ağı 34-Halat Çekme 36-Sağlık İçin Doğru Beslen 38-Doğru Hareket Doğru Kıyafet 39-Ayağıma Basma 40-Numara Oluşturma 41-Ejderha Avı 42-Yukarıdan ve Etrafindan 47-Oturarak Voleybol 48-Top Koşturma 49-Sırt Sırta Top Taşıma 50-Büyük Tırtıl 51-Battaniye Voleybolu 52-Sen Benim Gözüm Ben Senin Kolunum 53-Kütük Geçişi 59-Değiş Tokuş (Fransa) 65-Sur Papaq (Azerbaycan)

Adil Olma	2-Sıçrama 3-Yukarıdan ve Etrafindan 5-Benimle İp Atlar Mısın? 9-İp Atlama Stafet Yarışması 12-Tek Ayaklı tırtıllar 13-Kartonlarla Yürüme 14-Oklava-Çubuk Çevirme 15-Düşün, Bil, Bul 17-Beyzbol Pas 21-Paslaşma Yarışması 22-Hop Hop Sıçra 26-Sokakta Hırsız Var 28-Hemen Çık 30-Yakan Top 33-Örümcek Ağı 34-Halat Çekme 35-Çuval Yarışı 37-Hangisi Yaralı? 40-Numara Oluşturma 47-Oturarak Voleybol 49-Sırt Sırta Top Taşıma 53-Kütük Geçişi 54-Adil Oyun Anlayışı 61-Üç Teneke Kutu (Güney Afrika) 62-Shake (Tanzanya) 64-Galah Asin (Endonezya) 66-Mendil Oyunu (Mısır) 67-Gilli-Danda (Pakistan)
Çalışkanlık	4-Molekül 12-Tek Ayaklı Tırtıllar 13-Kartonlarla Yürüme 15-Düşün, Bil, Bul 16-Hızlı Olan Kim? 17-Beyzbol Pas 21-Paslaşma Yarışması 22-Hop Hop Sıçra 24-Dairede Koşu 25-Kafa ve Kuyruk 28-Hemen Çık 31-Ayakkabı Saklama 32-Haftanın Aktifi 33-Örümcek Ağı 36-Sağlık İçin Doğru Besin 37-Hangisi Yaralı? 38-Doğru Hareket Doğru Kıyafet 40-Numara Oluşturma 47-Oturarak Voleybol 49-Sırt Sırta Top Taşıma 50-Büyük Tırtıl 52-Sen Benim Gözüm Ben Senin Kolunum 54-Adil Oyun Anlayışı 66-Mendil Oyunu (Mısır) 67- Gilli Danda (Pakistan)

Empati	18-Top Sürme 26-Sokakta Hırsız Var 45-Engel Yolu 52-Sen Benim Gözüm Ben Senin Kolunum 56-Tekerlekli Sandalye Dans Hareketleri 57-Ortayı Bul (Küba) 59-Değiş Tokuş (Fransa)
Cesaret-Liderlik	15-Düşün, Bil, Bul 18-Top Sürme 33-Örümcek Ağı 55-Dans 58-Bana Ayak Uydur (Zaire) 66-Mendil Oyunu (Mısır)
Özgüven	1-Atlı Karınca 6-Balonum Patlamasın 15-Düşün, Bil, Bul 22-Hop Hop Sıçra 32-Haftanın Aktifi 58- Bana Ayak Uydur (Zaire)
Estetik Duyguların Geliştirilmesi	1-Atlı Karınca 4-Molekül 6-Balonum Patlamasın 19-Vals Karesi 55-Dans 58-Bana Ayak Uydur (Zaire)
Bağımsız ve Özgür Düşünebilme	28-Hemen Çık 29-Paralimpik Oyunlar 43-Tek Kanatlı Ejderha 44-Tek Kanatlı Ejderha William ve Kale Futbolu Dünya Şampiyonası
Saygı	23-Topu Yakala 52-Sen Benim Gözüm Ben Senin Kolunum 54-Adil Oyun Anlayışı
Nazik Olma	5-Benimle İp Atlar Mısın? 39-Ayağıma Basma 57- Ortayı Bul (Küba)
Duyarlılık	43-Tek Kanatlı Ejderha 44-Tek Kanatlı Ejderha William ve Kale Futbolu Dünya Şampiyonası
Sorumluluk	46-Ünlü Engelliler
Paylaşımçı Olmak	46-Ünlü Engelliler
Selamlaşma	46-Ünlü Engelliler